

Voorzitter PvdA-Limburg stopt ermee

DOOR THEO SNIKERS

HEERLEN - Arie Kuijper begint aan zijn laatste maand als voorzitter van de PvdA-Limburg. De Heerleenaar stelt zich niet verkiesbaar voor een nieuwe periode van twee jaar. Beoogd opvolger is mevrouw Ad Weyer-

mars, momenteel vice-voorzitter en secretaris van het gewestbestuur. Zij is tot nu toe de enige kandidaat, maar andere gegadigden kunnen zich nog tot 6 december aanmelden. Op 18 december wordt de nieuwe voorzitter gekozen. Het opstappen van Kuijper, die de voorzittershamer al sinds de jaren tachtig hanteert, komt niet onverwacht. Al twee jaar geleden wilde hij ermee ophouden maar bleef omdat er geen geschikte opvolger was. Kuijper wil overigens actief blijven voor de PvdA, onder meer als raadslid in Heerlen.

De provincie Limburg hanteert voortaan haar eigen monumentenlijst. De allereerste versie telt op de kop af 769 objecten en complexen.

PAGINA 5

Kunst kopen in de supermarkt. Sinds gistermiddag is dat geen probleem in hartje Amsterdam.

PAGINA 10

Dick Advocaat heeft de opstelling van het Nederlands elftal rond. Voor de interland tegen Polen doet hij een beroep op Van Gobbel en Winter als vervangers van De Wolf en Rijkaard.

PAGINA 11

Fortuna Sittard kende een slechte start tegen Helmond Sport, maar puur op opportunisme sleepte de ploeg toch nog een 2-2 gelijkspel uit het vuur.

PAGINA 11

De Limburgse handbalderby tussen Blauw Wit en V&L eindigde in een 19-16 overwinning voor de Geleiders. Koploper Sittardia versloeg E en O met 23-20.

PAGINA 15

Autokraker steekt man dood in Maastricht

MAASTRICHT - Een 43-jarige Maastrichtenaar is gisterochtend rond elf uur voor zijn woning aan de Scharnerweg door een autokraker zo ernstig bewerkt met een mes, dat hij in het plaatselijke Academisch Ziekenhuis aan zijn verwondingen is overleden.

Het slachtoffer hoorde het alarm van zijn auto afgaan. Toen hij op het signaal af ging, zag hij een onbekende man in zijn wagen zitten. Nadat hij de inbreker had gesommeerd de auto te verlaten, ontstond een handgemeen. De inbreker trok een mes en stak zijn opponent meerdere malen.

De dader vluchtte vervolgens op een brommer en bedreigde in het voorbijgaan nog een vrouwelijke getuige. Een zoektocht in de directe omgeving door de Maastrichtse politie leverde geen resultaat op.

In de loop van vandaag wordt sectie verricht op het stoffelijk overschot.

Israël en PLO tekenen akkoord over zelfbestuur

JERUZALEM - De Palestijnse leider Jasser Arafat en de Israëlische premier Jitschak Rabin ondertekenen op 12 december een akkoord over zelfbestuur in de Gaza-strook en Jericho. Een dag later begint, zoals eerder afgesproken, de terugtrekking van de Israëlische troepen uit deze bezette gebieden.

Dat meldde de PLO-vertegenwoordiger Siad Kamal gisteren in de Egyptische hoofdstad Cairo. Ondanks de geweldadigheden van de laatste weken, benadrukten beide partijen dat de onderhandelingen over de beperkte autonomie voor de Palestijnen gewoon doorgaan.

Peres, die gedurende het verblijf van premier Jitschak Rabin in Washington optreedt als diens waarnemer, zei dat Palestijnse tegenstanders van het akkoord tussen Israël en de PLO de besprekingen niet kunnen tegenhouden. „Onder geen beding zullen we personen met een mes of een geweer toestaan het vredesproces om zeep te helpen. Zij maken ons niet bang en wij zullen tegen hen optreden.”

(ADVERTENTIE)

Waarom zou u het ver halen?

Exact
SOFTWARE
CENTER

Dichterbij dan u denkt!

Wekelijks
Exact Informatie Dagen
in Heerlen!

Bel Cosmos als u het
Exact wilt weten: 045-741222

Het enige Exact Software Center
in Zuid-Limburg!

COSMOS
AUTOMATISERING
Valkenswaard/Heerlen

Vooraf westen van het land getroffen door noodweer

Zware storm eist levens

HEERLEN - De zware storm die gisteren over Nederland is getrokken, heeft aan twee vissers het leven gekost, evenals aan twee opvarenden van een Deense vrachtauto op de Noordzee. Ook raakten vijf mensen gewond bij een verkeersongeval op de A16 bij de Heinenoordtunnel. In Limburg bleef de stormschade beperkt tot enkele kleine incidenten.

In het hele land ondervond het verkeer hinder van zware windstoten en regenval, maar volgens de verkeersdienst in Driebergen viel de overlast al met al mee. Ook het treinverkeer liep vertraging op door gladde rails en vernielde bovenleidingen. Gisteravond waren bij de landelijke verkeerscentrale in Driebergen dertig omgewaaid bomen, verkeersborden en andere voorwerpen gemeld, die buiten de snelwegen voor overlast hebben gezorgd. Op de snelwegen werden zestien meldingen geturfd, vooral van afgebroken takken, omgewaaid aanhangwagens en dergelijke. In totaal ontstonden dertig aanrijdingen, waarvan acht aantoonbaar veroorzaakt waren door de wind.

Op de Noordzee raakte gisteravond de Deense vrachtauto Draco in moeilijkheden, nadat twee opvarenden en enkele containers van boord waren geslagen. Twee andere opvarenden raakten gewond. Ook op de Westerschelde raakten enkele schepen op drift. De pier in IJmuiden werd gesloten.

Op de Amer kwamen gistermiddag twee vissers in moeilijkheden met hun roeiboot. Getuigen zagen dat een van de twee mannen ging staan, waarna het bootje vrijwel onmiddellijk zonk. Een van de drenkelingen werd door hulpverleners aan wal gebracht, maar reanimatie mocht niet meer baten. De andere visser wordt nog vermist.

De wind veroorzaakte op verschillende plaatsen in Nederland schade aan de natuur, aan woningen, hoge gebouwen en auto's. Uit voorzorg heeft Rijkswaterstaat gisterochtend de stormvloedkering in de Oosterschelde gesloten. Dat gebeurt altijd als de verwachte waterstand drie meter boven NAP is. Later op de avond moesten de sluizen voor de tweede maal gesloten worden.

Gisterochtend begonnen als zuidwester, draaide de wind rond het middaguur naar het westen. Omstreeks die tijd was de windkracht in Vlissingen al bijna 10. Het waterpeil was gisteren aanzienlijk hoger dan bij een normale storm, omdat het zaterdagavond nieuwe maan was. Bij nieuwe en volle maan treedt er, storm of geen storm, altijd een extra verhoging van de waterstand op.

Zie verder pagina 5

● Storm spaart Limburg

● De strandbrigade bij IJmuiden haalt wandelaars van de Noorderpier vanwege de harde wind. Foto: ANP

Slechts twee Limburgers kansrijk op PvdA-lijst

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG/HEERLEN - Twee Limburgers staan op een direct verkiesbare plaats op de ontwerp-kandidatenlijst van de PvdA voor de Tweede-Kamerverkiezingen van volgend jaar mei, een derde is afhankelijk van een goed stemresultaat.

De huidige fractievoorzitter, Thijs Wöltgens, staat zoals al werd verwacht op de vierde plaats. De in Venray wonende Europarlementarier Eijss Woltjer staat verrassend hoog, 24. Voor het zittende Kamerlid Servaas Huys wordt het zeer spannend. Hij staat weliswaar op een goede 40-ste plaats, maar wordt daarmee, naar het zich nu laat aanzien, minimaal afhankelijk van een

hernieuwde regeringsdeelname van de PvdA.

Dat blijkt uit de zaterdag door partijvoorzitter Felix Rottenberg gepresenteerde onderwerplijst. Op die lijst komen de namen van twee andere Limburgse Kamerleden niet meer voor. Nadat eerder al Monique Quint zich terugtrok omdat de partijleiding haar niet op een verkiesbare plaats wilde zetten, blijkt Marianne Ruigrok om dezelfde reden dit voorbeeld te hebben gevolgd. Op de ontwerp-kandidatenlijst van de PvdA prijken nog twee andere 'Limburgse' namen. Op 60 staat verrassend - gewestelijk partijvoorzitter Arie Kuijper gekandideerd. Op plaats 63 volgt het Statenlid Irene Havermans.

Op de lijst staan nog enkele verrassingen. De vice-voorzitter van de FNV, Karin Adelmund, gaat voor de PvdA in de Tweede Kamer zitten. Zij staat vijfde op de lijst en is daarmee de best geplaatste nieuweling. De partij heeft een grootscheepse vernieuwing doorgevoerd.

Onder de eerste vijftig kandidaten zijn zeventien nieuwe namen. Om voor deze mensen plaats te maken zijn vooral veel huidige Kamerleden het slachtoffer geworden.

Zie verder pagina 8

● 'Huys slachtoffer van hoge positie Woltjer'

Van Dijk voorlopig niet 'op' Nolensfonds

Accountant onderzoekt giften CDA-Limburg

Van onze verslaggever

DEN HAAG/SITTARD - Het landelijk bestuur van het CDA heeft een accountantsbureau gevraagd onderzoek te verrichten naar eventuele giften van bedrijven aan de verkiezingskas van het Limburgse CDA. Pas als de resultaten van dat onderzoek bekend zijn, beslist het bestuur of een speciale partijcommissie nader onderzoek moet instellen.

CDA-partijvoorzitter W. van Velzen heeft afgelopen week CDA-senator en oud-bewindsman C. van Dijk benaderd met de vraag of hij voorzitter van die partijcommissie wil

worden. Van Dijk is nog niet ingegaan op dat verzoek.

„Voordat je met een dergelijk onderzoek begint, moet je voldoende aanwijzingen hebben dat er wat te onderzoeken valt. Vandaar dat besluiten is om eerst een accountants-onderzoek te laten plaatsvinden,” aldus Van Dijk. Het is nog niet duidelijk wanneer het accountantsbureau het onderzoek zal hebben afgerond.

Het CDA in Limburg is in opspraak geraakt door geruchten dat bedrijven heimelijk de verkiezingskas spekken. Dat zou gebeuren via het Dr. Nolensfonds, een aan de partij gelieerde stichting.

Gay Games naar Amsterdam

AMSTERDAM - Amsterdam heeft de organisatie van de Gay Games in 1998 toegewezen gekregen. De Gay Games worden iedere vier jaar gehouden. Volgens Bob van Schijndel, woordvoerder van de Gay Games in Nederland, is het verrassend dat Nederland nu deze spelen heeft binnengehaald. Op de vraag of de homobeweging zich daarmee niet in een uitzonderingspositie plaatst zei Van Schijndel: „Iedereen mag aan de Gay Games meedoen, homo's, hetero's en gehandicapten.”

limburgs agblad

U LEEST DE KRANT VAN LIMBURG
MAAR U BENT NOG GEEN ABONNEE!

Vul de bon in en stuur hem op. Dan kunt u het Limburgs Dagblad elke dag lezen. De eerste 14 dagen zelfs gratis! En als u daarna automatisch betaalt, spaart u nog eens vele guldens per jaar en ontvangt u bovendien een leuk cadeau naar keuze.

Ja, ik kies voor een abonnement op DE KRANT VAN LIMBURG.

Naam: .....

Adres: .....

Postcode/Plaats: .....

Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): ..... (VEX)

De betaling gebeurt automatisch: ☐ f 28,40 per maand ☐ f 29,65 per maand

☐ f 85,20 per kwartaal ☐ f 86,45 per kwartaal

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: .....

..... (Plaats hier uw handtekening).

15-11

Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau:

☐ parkerpen ☐ memokubus ☐ luxe handdoek ☐ wekkertje

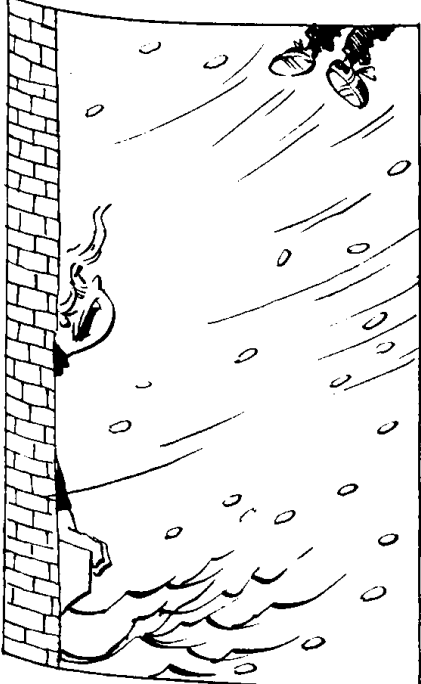
Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar:

Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400 YB Heerlen

OF GRATIS BEL 06-022 99 11

8 710404 400017

Storm over Nederland

'Jantje, je hoeft niet naar school!'

WITLOF EN GEHAKT.

Witlof, 500 gram 1.49

Gehakt half om half, kilo 1149 5.99 3.49

500 gram 625

Aanbiedingen gelden t/m zaterdag 20 november a.s.

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten.

Engels theaterdier op tournee door Nederland

Emily Woof brengt publiek in verwarring

HEERLEN - Wereldberoemd in Schotland, een rijzende ster in de States, nog onbekend op het Europese vasteland. Emily Woof, 24 jaar oud, hooguit 1 meter vijftig 'lang', één brok energie. Met haar solo-voorstelling 'Sex III' probeert zij nu ook in Nederland voet aan wal te krijgen. In Heerlen was afgelopen zaterdag de eerste van een serie van negen voorstellingen in ons land.

'Sex III' vertelt een verhaal van niets: een vrouw heeft een afspraakje met een vage vriend in een stationsrestaurant ergens in Spanje. Al wachtend ontmoet zij een aantal mensen. Er volgt een gesprek. Punt. Meer niet.

Maar dan de presentatie: Emily Woof vertelt, Emily Woof speelt alle rollen, Emily Woof danst, zingt, speelt piano, Emily Woof hangt in de trapeze, draait de radslag, Emily Woof fantaseert, brengt in verwarring, daagt uit. En dat in vliegende vaart. Letterlijk. Er gebeurt van alles op het toneel, de toeschouwer wordt voortdurend op het verkeerde been gezet. Niets is wat het lijkt te zijn. Fantasie, commentaar, dialoog, spel, alles loopt door elkaar heen, alles verandert. Is zij een man, een vrouw? 'I am a boy', roept zij naar het verwende publiek, dat haar op haar woord gelooft.

Emily Woof is een echt theaterdier. Zij studeerde bij Philippe Gaultier in Parijs, zat in London op de circuschool en werkte bij de Northern Stage Company en het Théâtre

de Complicité. In 1992 was zij dé ontdekking van het Edinburgh Fringe Festival. Overgoten met 'awards' timmert zij sindsdien aan de weg, vooral in het Verenigd Koninkrijk en Amerika. In 'Sex III' kan zij haar talenten volledig botvieren in een absurdistisch geheel van mime, dans, acrobatiek en spel. Haar timing en dictie zijn perfect, de manier waarop zij haar types neerzet roept bewondering op. Maar het is niet alleen typen, het is ook uitdienen. Haar creatie van de verwaande, maar ook ontroerende actrice bijvoorbeeld is een juweeltje. Een vrouw om op te schieten, een vrouw om van te houden. Licht en muziek zorgen daarbij voor de passende omlijsting.

Zo is het voortdurend in de performance van Emily Woof. Nu eens past de schaterlach, dan weer de stilte. Bij haar zijn dromen geen bedrog, is acteren geen spel. Fantasie is werkelijkheid, liefde haat, mannelijk vrouwelijk. Het is in dit spanningsveld dat Emily Woof haar verrassend spel speelt. En mensen aan het denken zet.

● Scène uit 'Sex III' van Emily Woof.

Foto: HENRIETTA BUTLER

Taalcongres in Roermond

ROERMOND - De Vereniging voor Limburgse Dialect- en Naamkunde houdt zaterdag 27 november in samenwerking met de Veldeke-Munij haar negentiende congres met als thema: 'Taal en geschied Maas en Roer'. Dat gebeurt in het Herteheym, Putkamp 44 in Roermond.

Het programma omvat een historische inleiding over Roermond en nu, door L. Derks-Geurts. Dr. A. Marynissen houdt een lezing over Limburgse familienamen, terwijl drs. Pierre Bakkes praat over veranderingen in het Montforts, een Nederlands-Limburgs dialect. Cornelissen wijdt zijn lezing aan de dialecten van de Duits-Nederse Roerstreek.

In de loop van de dag brengen de deelnemers een bezoek aan St. Liébert (kerk en museum) onder leiding van bestuursleden Heemkundevereniging Roerstreek. Voor deelname of informatie: secretaris, Jan Segers, Diest (B), bereikbaar onder telefoonnummer 333883.

Bewegingsamputatie in gedurfde solodans

DOOR MYA MAAS

MAASTRICHT - Het kan niet uitblijven: na overdaad volgt de hang naar soberheid. Als we alles gehad hebben, willen we terug naar de oerbron, we willen opnieuw ontstaan uit het niets. Dat schijnt de danseres/choreografe Emilie Sterkenburgh met haar dansact 'Gefelspel in goud en loodgrijs' duidelijk te willen maken.

Haar dansen is zich naar binnen keren. Geen extraverse bewegingen, het lichaam is een knop, een kern, een schrijn waarbinnen zich processen afspeelen. Ze begint met uiterst traag het vierkant van haar dansveld voetje voor voetje af te treden. De toeschouwers wachten roerloos af.

Het is geduld van Sterkenburgh om mensen op deze manier verplichten in volstrekte rust stilte ontspannen toe te kijken.

Haar bewegingen zijn gecentreerd, tot in finesses afgewerkt, waarbij haar ingetogenheid zelfdiscipline respect afdwingt.

Een stille voorstelling is het een doodstil theater, dat kerk geworden is. Men kan speld horen vallen en kuchen hoesten lijkt hier wel het schennis: Mensen zijn bang, de stilte, bang om met zich geconfronteerd te worden, dat Sterkenburgh dwingt ze te doen.

De sobere, transcenderende ziek (van componist Hans Helvert) maakt wonderwel uit van de beknopte dansbe-

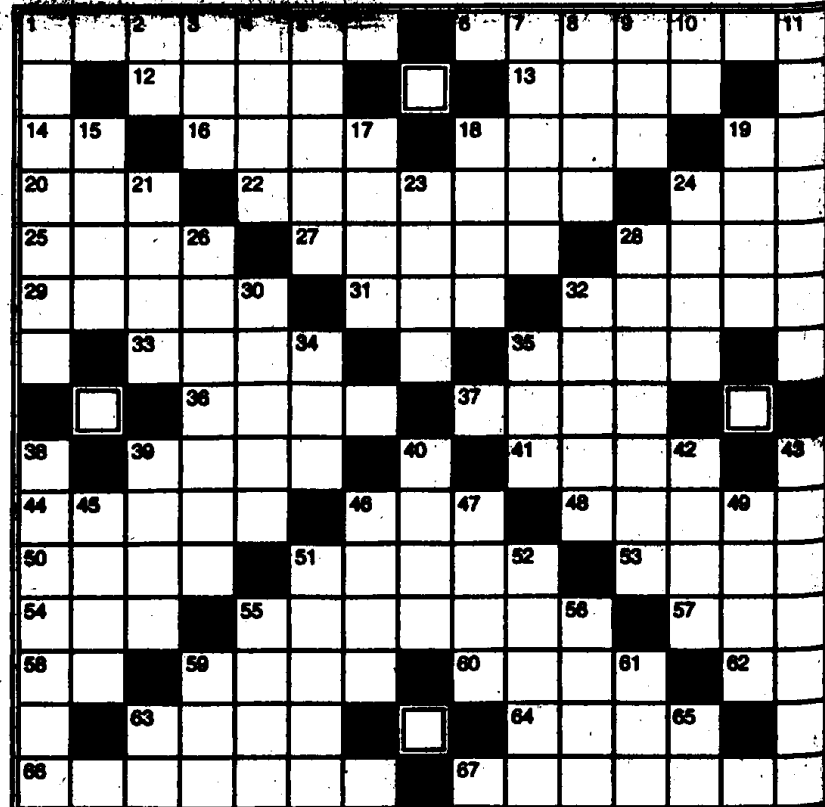
recens

Gekluisterd aan de aarde - het lichaam is aan de grond gesmeed - tracht de danseres vervolgens haar innerlijke belevingswereld te belijden. Haar corpus lijkt ingesponnen in een cocon, uitsluitend met haar handen, grote handen, haar voeten en tenen geeft ze uitdrukking aan wat zich binnen die cocon afspeelt. Handen zijn vlerken, of klauwen, instrumenten die onmacht uitdrukken, agitatie, verwondering, krampachtige gespannenheid, religie. Kan het een ingetogen gebed zijn?

ging, ze verhoogt de gevoelens. Sterkenburgh vraagt veel van toeschouwers, ze laat hen hebben aan de rust en de stilte die ze oproept. Lang niet iedereen zal daar gelukkig mee, sommigen zullen geïrriteerd raken, maar een kunst is het en, graag of niet, de summi mededelingen komen onmisbaar over.

Nog te zien in Het Kruis, Bourgondie van 16 t/m 20 november, telkens om 20.30 uur.

puzzel van de da

PAP E708

48 8 53 7 80 3 64 16 54 21 20 24 50 53 11

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 wreedheid; 2 zek; 12 karakter; 13 brandstof; 14 vogel; 16 locht; 18 pure; 19 verkoopleider; 20 landbouwgrond; 22 jaargetide; 24 weigering; 25 godheid; 27 vereniging; 28 vleesgerecht; 29 godsdienst; 31 ogenblik; 32 schamier; 33 drinkbeker; 35 soort palm; 36 verdrag; 37 groente; 38 geslacht; 41 vrag. v.w.; 44 gaan; 46 hoofd; 48 stijl; 50 land in Azië; 51 rijtuig; 53 Europeaan; 54 lidw.; 55 regenscherm; 57 Europeaan; 58 dyne; 59 betaalmiddel; 60 water-vogel; 62 noot; 63 grondbeginsel; 64 Eur. land; 66 spook; 67 mep.

VERTIKAAL: 1 veranderd; 2 zonnegod; 3 erg; 4 oorlogsgod; 5 groot; 7 hoog bouwwerk; 8 geestdrift; 9 gevangenis; 10 Frans lidw.; 11 knap; 15 in het jaar; 17 heilige; 18 uitleide; 19 vlandschap; 21 verhitte; 23 niet gezond; 24 bijb. plaats; 26 vloetbaar worden; 28 haasten; 30 meppen; 32 café; 34 toiletgerel; 35 soc. wet; 38 erg onnoz; 39 koppel; 40 werptouw; 42 paart; 43 bedrijvigheid; 45 handvatten; 46 volksdichter; 47 stuwe; 49 eer; 51 rustige; 52 stoet; 53 doopgetuige; 56 eenheid; 59 gok; 61 spoedig; 64 kanon; 65 Egypte.

oplossing puzzels zaterdag

OPLOSSING E 2005
HORIZONTAAL: 1 overstepkaartje; 13 om; 14 park; 15 Adde; 16 AP; 17 bos; 18 red; 19 ms; 21 keg; 23 neg; 25 w.g.; 26 opaal; 28 a.u.b.; 30 rede; 32 oel; 33 groot; 35 VARA; 36 d; 37 thee; 38 aris; 41 km; 42 leme; 43 Edam; 44 LK; 46 tier; 48 snor; 49 p.p.; 51 Arno; 53 Tunis; 55 lila; 57 piano; 58 lek; 60 bijvak; 61 LS; 62 gek; 64 wak; 65 k.k.; 68 hel; 68 wam; 69 nl; 71 boek; 72 Ebe; 74 in; 75 donderdagmiddag.

VERTIKAAL: 1 ootmoed; 2 vm; 3 RP; 4 zabel; 5 trog; 6 aks; 7 kar; 8 Aden; 9 adder; 10 Ra; 11 ja; 12 epigram; 20 ap; 21 kattelot; 22 duo; 24 gevaarlijk; 25 werk; 27 al; 28 are; 29 bos; 31 da; 33 gemet; 34 trene; 38 hel; 40 ldo; 44 Lapland; 45 krie; 47 nut; 48 sik; 49 plak; 50 pakking; 52 na; 54 nek; 56 l.v.; 58 oehoe; 60 Bambi; 63 keur; 64

winwoord: NAAMSVERWARRING

OPLOSSING CRYPT 78

SPREUKEN
#ZV#L#B#A#
PAARDETRAM
#A#Y#I#U#P
LINKSHANDIG
#N#K#O#K#T
VEEAUTO#ER
L#N#D#P#I#N#N#
I#N#E#B#N#D
GEZIEN#NAALDBOS
#G#S #B#F#S#E#
SET# RAAMWERK
#R #A#E#T#T#
#P#A#R#T#E#T#
#E#E#T#
SNORREN
M

expositie

● 'Temple',
zilver en koper
van Paul
Hoogeboom.

'Zilver in Beweging'

HOENSBROEK - De groep goud- en zilvermedaillen en andere kunstenaars, verenigd in het collectief 'Zilver in Beweging', presenteert tot en met 30 december de expositie 'Wie is er bang voor vernieuwing in zilver' in kasteel Hoensbroek. Er wordt werk getoond van zo'n veertig Nederlandse en Belgische kunstenaars van verschillende disciplines. Open dagelijks van 10 tot 17 uur.

Op de tentoonstelling staat de kunstwaarde van de zilveren objecten boven de vanouds gekoesterde waarde van het toegepaste materiaal. De diversiteit van de voorwerpen is een weerspiegeling van de samenstelling van de groep. Het grootste gedeelte van de voorwerpen is echter ontworpen en uitgevoerd door mensen die wegens hun opleiding binding hebben met het zilvermedevak.

'Zilver in Beweging' zet met deze expositie een vraagteken achter de soms hardnekkige opvatting dat kunst los gezien moet worden van het kunnen, de techniek of het materiaal.

Composities van Henri Delnooz, uitgevoerd door o.a. Studium Chorale, Beaufort Kwintet, Romain Bisschoff, bariton, Jos Kamp, cello, en Leendert de Jonge, fluit; Stichting Intro-producties CD 831101.

DOOR JOS FRUSCH

In Leo Samama's boek 'Zilver in Beweging' komt de naam van Henri Delnooz niet voor. Ten onrechte. Dat bewijst de cd die de Stichting Intro, het podium voor moderne muziek in Maastricht, heeft uitgebracht. Maar dat niet alleen. Aan de hand van een representatieve selectie uit diens werk wordt duidelijk dat de belangrijkste Limburgse componist na Nijl composities van hoogwaardige kwaliteit heeft gemaakt, die het verdienen ook boven de Grote Rivieren gehoord te worden.

Henri Delnooz (51) is Maastrichtenaar van geboorte. Hij studeerde theorie en piano aan het conservatorium in zijn woonplaats, daarna compositie bij Willem Kersters in Hasselt en bij Ferenc Farkas en Rudolf Maros in Boedapest. Delnooz maakt het musici en luisteraars niet gemakkelijk. Dat blijkt ook uit de vier composities die op deze cd zijn bijgebracht: Drie kinderliederen uit Brechts 'Svendborg-gedichte' (1975), 'Gestes' voor fluit en zestiende accordeons (1983), 'Elis' voor zestiende-mig gemengd koor (1987) en het Blaaskwintet (1988). Geen divertimento, geen oppervlakkig-

heid, geen uiterlijk vertoon. Delnooz is de componist van de complexiteit, van de verinnerlijking, van de concentratie. Delnooz' seriële muziek roept stilte op, heeft stilte als wezenlijke bouwsteen.

Luister bijvoorbeeld naar 'Elis', de bijna een half uur durende compositie voor gemengd koor, waarmee Delnooz zijn opnieuw aantoon op het gebied van de koormuziek een belangrijke vernieuwer is zijn. De componist maakt gebruik van gedichten van de Oostenrijkse dichter Georg Trakl (1887-1914), die zich heeft laten inspireren door het volgende verhaal: in 1670 vindt een mijnwerker, Elis Fröbom, de dood in de kopermijnen van Falun in Zweden. Een halve eeuw later wordt zijn vrijwel intact gebleven lichaam gevonden. Niemand weet wie de man is, totdat een oude vrouw hem identificeert als haar vroegere verloofde.

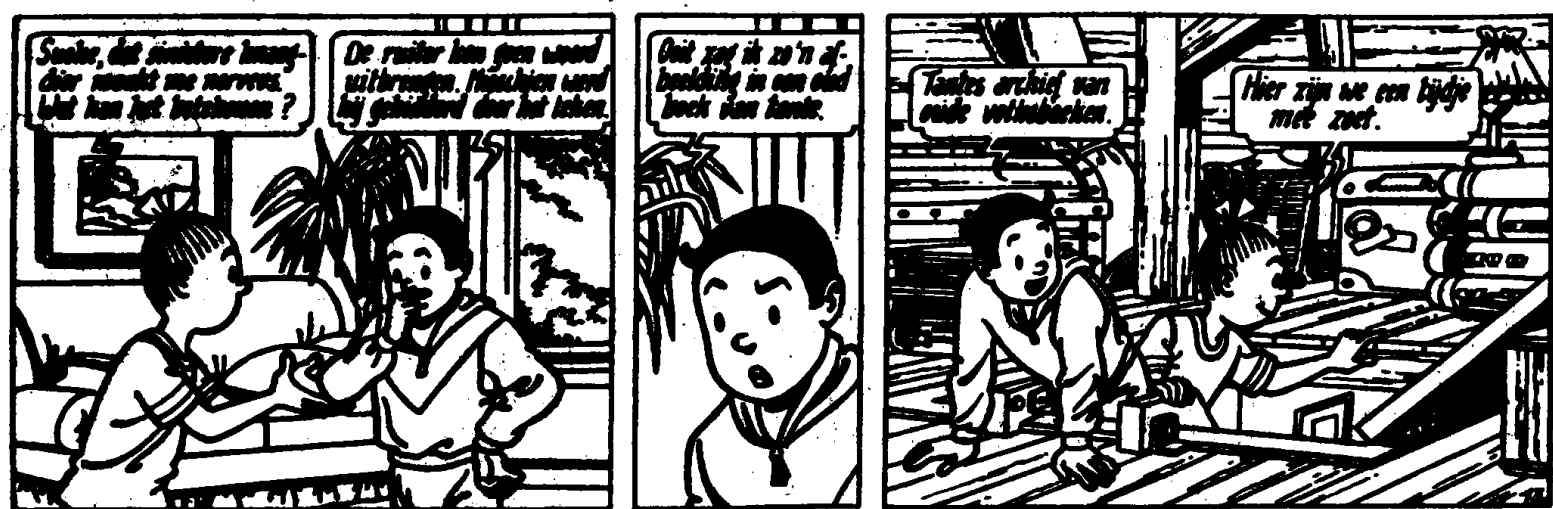
Trakl heeft dit verhaal omgezet in abstracte beelden en symbolen, waarbij hij veelvuldig gebruik maakt van woorden die kleuren beschrijven: 'Ein sanftes Glockenspiel tönt in Elis' Brust/ Am Abend/ Da sein Haupt ins schwarze Kissen sinkt./ Ein blaues Wild/ Blutet leise in Dornengestrüpp./ Ein brauner Baum steht einsam da./ Seine blauen Früchte fäulen von ihm./ Zeichen und Sternel versinken leise im Abendweier./ Blaue tauben/ Trinken nachts den goldenen Schweiß./ Der von Elis' kristallener Stirne rinnt.'

Delnooz is er in 'Elis' op aangrijpende wijze in geslaagd deze kleuren in klankkleuren te vertalen, die de kern van zijn compositie zijn gaan vormen. Kleur is geluid, is ritme; ze is de betekenis van de muziek geworden. Door middel van het combineren van deze klankkleuren slaagt Delnooz er in de tijd samen te ballen of uit te trekken. Zoals het woord 'Immer', dat als een tijpegel van het verleden naar het heden leidt. Dan heeft Delnooz de tijd letterlijk even stilgezet.

'Elis' is een fascinerend koorwerk en Studium Chorale geeft er onder leiding van Eric Hermans een intens doorleefde uitvoering van. Dat geldt overigens voor alle composities op deze cd. 'Gestes', voor de ongebruikelijke bezetting van zestiende accordeons, dwarsluit en slagwerk, klinkt anders kernachtig, bits en wrang. Het contrast tussen de stramme accordeonpartij en de losbandige solo is bijtend. En het onrustige, fragmentarisch klinkende blaaskwintet wordt door het Beaufort Kwintet trezeker en met gevoel voor timing neergezet. Delnooz' wens dat musici zich niet alleen lichamelijk, maar ook geestelijk met hedendaagse muziek moeten bezighouden, gaat ook hier in vervulling.

Blijft alleen de wens dat kopers van deze cd zich bewust zijn van de opvatting van de componist dat de laatste fase van een compositieproces zich afspeelt in het hoofd van de luisteraar. Dat geldt dus ook voor die van boven de Grote Rivieren.

de pottenproever

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

recept

Rijstpudding met abrikozensaus

DOOR HUBB MEIJER

Er is al geruime tijd een kortkoken dessertrijst verkrijgbaar, die het maken van allerlei rijsttoetjes aantrekkelijk maakt. Benodigdheden: 1 l melk, 1 zakje vanillesuiker, 200 g kortkoken dessertrijst, 50-75 g suiker, 150 g gedroogde abrikozen, stukje citroenschil. Breng de melk met vanillesuiker aan de kook. Strooi de rijst in de hete melk, draai de warmtebron laag en laat de rijst 12-14 minuten koken onder zo nu en dan roeren. Voeg de suiker pas tegen het einde van het kookproces toe. Neem de rijst van het vuur en laat de pudding in een vorm glijden en afkoelen. Week de abrikozen in ruim lauwwater. Breng ze in het weekwater aan de kook met het stukje citroenschil, draai de warmtebron laag en laat ze ongeveer 40 minuten pruttelen. Verwijder de citroenschil en pureer de vruchten onder toevoeging van een scheutje van het kookvocht. Los suiker naar smaak op in de warme puree. Breng de saus eventueel verder op smaak met een scheutje likeur. Serveer de saus warm of koud bij de koude rijstpudding.

UITGEVERSMATSCAPPIJ
Limburgs Dagblad a.v.

Directie:
Mr. F.A.M. van Nieuwenhoff
E.J. Vorwerf
Redactie:
In de Oude 37, 6411 NS Heerlen
Telefoon:
Abonnementen: 046-720801
Advertenties: 046-720802
Algemeen: 046-720811
Publicatie-advies: 046-710808
Fax:
Abonnementen: 046-720804
Algemeen: 046-720804
Redactie: 046-720804
Postadres:
Postbus 1000 Heerlen 67 75 26 100
Postcode: 75 26 100
Abonnementen:
Standaard: 046-298383
Gedrukt: 046-720809
Nieuws-Centrum: 046-717719
Redactie: 046-298382
Standaard: 046-298447
Standaard: 046-298447
Standaard: 046-298447

Abonnementen:
In Nederland: 12,40
per maand
per kwartaal: 36,20
per halfjaar: 72,40
per jaar: 144,80
In België:
per maand: 12,40
per kwartaal: 36,20
per halfjaar: 72,40
per jaar: 144,80
In het buitenland:
per maand: 12,40
per kwartaal: 36,20
per halfjaar: 72,40
per jaar: 144,80
Alle andere landen:
per maand: 12,40
per kwartaal: 36,20
per halfjaar: 72,40
per jaar: 144,80
Alle andere landen:
per maand: 12,40
per kwartaal: 36,20
per halfjaar: 72,40
per jaar: 144,80

Ondergang van de wereld uitgesteld

KIEV - De inwoners van Kiev bleven er gisteren onverschillig onder. De door de sekte Grote Witte Broederschap aangekondigde ondergang van de wereld zorgde niet voor noemenswaardige opwinding in de hoofdstad van Oekraïne. De 22-jarige Ludmilla Kostjuk reageert fel: „Eerlijk gezegd, ik ben kotsmoe van die zogenaamde Broederschap. Ik heb die mensen nooit gezien, en ik wil ze ook nooit zien. Het

zijn gewoon een paar gestoorde individuen.”

Honderden inwoners slenterden op deze frisse herfstdag gewoon wat door het centrum. De hond uitlaten, etalages kijken, de kerk bezoeken. Het einde van de wereld, tien minuten verderop bij de St.-Sofiakathedraal, leek ze worst te wezen.

De televisie en de kranten, zelfs het parlement, besteedden de af-

gelopen weken uitvoerig aandacht aan de aangekondigde ondergang. De sekte beweerde dat haar 'levende god', Maria Tsvygo, buiten de Sofia-kathedraal zou herrijzen, 'de plek die het dichtst bij de kosmos ligt'.

Honderdvijftigduizend aanhangers zouden haar vergezellen, de rest van de wereld zou roemloos ten onder gaan. De autoriteiten vreesden geweld en een collec-

tieve zelfmoord, en sloten Maria op.

Uiteindelijk kwamen zo'n driehonderd mensen opdagen, voor al nieuwsgierige voorbijgangers en, uiteraard, tientallen journalisten. De enige betrokkenen bij de geflopte ondergang zijn wat verontruste moeders die zich zorgen maken over hun kinderen, die nu volgelingen zijn van de nieuwe Maria. De ondergang van de wereld is inmiddels uitgesteld tot eind november.

VluchtelingenWerk maant politiek: Probleem asielzoekers geen inzet verkiezingen

DEN HAAG - De Nederlandse politiek kan beter een snelle oplossing bedenken voor het vluchtelingenprobleem dan het nu al tot belangrijk thema in de komende verkiezingsstrijd te bombarderen. Dat zegt Jan Nico Scholten, voorzitter van VluchtelingenWerk Nederland, in een reactie op uitlatingen van de woordvoerders van de grootste politieke partijen in de Tweede Kamer. Zij verklaarden het afgelopen week-einde dat het vreemdelingenbeleid inzet wordt van de komende verkiezingen.

Twee jaar geleden hadden de verschillende partijen nog afgesproken om dit gevoelige onderwerp van de asielzoekers niet electoraal uit te buiten.

Scholten is 'bepaald ongelukkig' met de koerswijziging, een half jaar voor de verkiezingen. De voorzitter van VluchtelingenWerk vreest dat dit te negatieve emoties en onvrede in Nederland over het toenemend aantal vluchtelingen in ons land sterk zal vergroten. Het zou volgens Scholten veel beter zijn om in het komend half jaar te proberen de problemen op zakelijke wijze op te lossen. „Het Nederlands vluchtelin-

genprobleem is niet onoplosbaar, je moet er alleen heel constructief en steelselmatig mee in de weer gaan met concrete voorstellen”.

VluchtelingenWerk pleit voor een Europese aanpak van de problemen omdat een klein land als Nederland de aanhoudende toestroom van asielzoekers niet langer alleen aankan. Er moet een behoorlijke verdeelsleutel komen waardoor niet alle vluchtelingen naar Duitsland of Nederland afreizen, maar dat ook andere landen als Spanje of Portugal hun verantwoordelijkheid dragen, zo meent Scholten. „Een politicus mag nooit ergens voor weglopen, maar nu reeds claimen dat het vluchtelingenprobleem een onderwerp wordt voor de verkiezingen suggereert dat men onvoldoende oplossingsgericht met het vraagstuk bezig is”.

Twaalf doden bij vliegcrash China

PEKING - Bij een vliegcrash in het noordwesten van China zijn zaterdag zeker twaalf mensen omgekomen. Het toestel stortte neer terwijl het bezig was te landen op het vliegveld van Urumqi. Van de naar schatting honderd inzittenden zijn er zeker 54 mensen gewond, van wie er zes nog in levensgevaar zijn, aldus artsen in ziekenhuizen in de omgeving.

Wegens de mist kwam het vliegtuig, een MD-82 van China Northern Airlines, te laag aanvliegen bij de landingsbaan, waardoor het kort voordat het de grond raakte tegen een stroomkabel vloog. Het vliegtuig stortte neer en de achterzijde vloog in brand.

De snel groeiende luchtvaart in China wordt sinds een jaar geteisterd door rampen en kapingen, waardoor vragen zijn opgeroepen over de veiligheid van het Chinese luchtverkeer. De ramp in Urumqi is het zevende grote vliegtuigongeluk sinds juli. In totaal zijn daarbij 369 doden gevallen.

Klassieke ontsnapping in Alkmaar

ALKMAAR - Een 30-jarige Joegoslavische man is zaterdagavond ontsnapt uit het Huis van Bewaring Schutterswei in Alkmaar. Hij is spoorloos. De man heeft bij zijn ontsnapping geen geweld gebruikt.

De man heeft twee tralies voor zijn celraam doorgezaagd, vermoedelijk met een gewone ijzerzaag. Daarna is hij op de binnenplaats gesprongen en over de gevangenismuur geklauterd. De man is door de Alkmaarse Hout in de richting van het AZ-stadion gevlucht.

De politie startte een zoekactie, maar zonder resultaat. Uit een bloedspoor op het terrein van Schutterswei leidt de politie af dat de man gewond is geraakt bij zijn ontsnapping. Het is onduidelijk of hij hulp van buitenaf heeft gehad. De Joegoslaaf was gedetineerd wegens poging tot doodslag en vuurwapenbezit.

Minister Maij wil opheldering over nasleep Faro-ramp

HILVERSUM - Minister Maij van Verkeer en Waterstaat gaat opheldering vragen bij de Portugese autoriteiten over de nasleep van de ramp met de DC10 van Martinair in Faro. De minister zei zaterdag in het tv-programma 2 Vandaag dat er langzamerhand 'vragen zijn die opgehelderd moeten worden'.

Zo heeft het haar bevreemd dat de verkeersleider die destijds het Martinair-toestel binnenloodde, onlangs voor de Nederlandse televisie uitgebreide informatie gaf over de landingsprocedure van de DC10. „Het is curieus dat een direct betrokken die doet terwijl het onderzoek nog niet af is. Ik ga er maar vanuit dat wat hij heeft gezegd overeen komt met wat straks in het onderzoek staat, want anders wordt het nog curieuzer,” zo zei ze.

(ADVERTENTIE)

"Gewichtige" mevrouw, Afslanken met TFM weér op TV

Afgelopen dinsdag in de RTL 5-uur show verklaart wetenschapper mevr. Dr. Roede, dat zij onderzoek heeft gedaan naar onze TFM-afslankmethode. Ze deed dat bij 900 vrouwen en haar wetenschappelijke conclusie is, dat TFM een goede en betrouwbare methode is met aantoonbaar positief resultaat. „Vrouwen vinden het leuk om te doen, je groeit in een nieuw vel.”

Verder komt naar voren, dat TFM bij iedereen werkt en in hoge mate gezondheidsbevorderend is. Bovendien worden de resultaten vooraf vastgelegd met een NIET GOED, GELD TERUG GARANTIE.

De, als enige medisch wetenschappelijk bewezen TFM is een combinatie van - lichte bewegingstherapie, die liggend wordt afgewerkt - ozontherapie - voedingsadviezen en begeleiding. Dus geen onzin met vaak schadelijke middeltjes, pillen, injecties, enz. net zo min als strenge diëten.

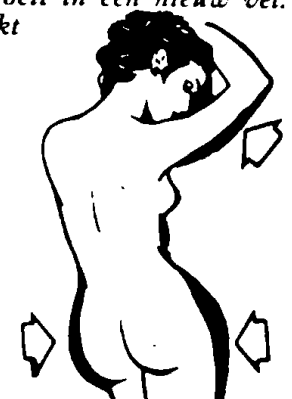
Ladybalance

TFM-instituut voor slankheid en figuurcorrectie

HEERLEN 045-711057

v. Grunsvenplein 6, naast de schouwburg ma., di. en do. 10.00-20.00 uur

Bel zonder enige verplichting voor een gratis figuuranalyse.

Energiebedrijven willen bijdrage opschroeven met 25 procent

Hoger energietarief voor schoner milieu

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - De Nederlandse energiebedrijven willen een tariefabonnement voor huishoudens gaan invoeren. Met zo'n vrijwillig abonnement verplicht de consument zich tot 25 procent meer voor zijn energie te betalen en krijgt daarvoor in ruil de garantie dat dit geld wordt besteed aan de ontwikkeling van duurzame energiebronnen zoals wind- en zonne-energie.

Het voorstel wordt gedaan in een concept-rapport van de energiedistributiebedrijven Energienet. In het rapport staan ook voorstellen voor andere drastische milieumaatregelen die in totaal 870 miljoen gulden per jaar kosten. De uitstoot van koolstofdioxide en andere verzurende stoffen moet volgens het plan voor het jaar 2000 met bijna twintig procent omlaag. Daarvoor in de plaats worden andere duurzame energiebronnen gezocht.

Uitgangspunt van het rapport is mensen dwingen minder energie te gebruiken. Het tariefabonnement moet daarbij helpen. De stichting Natuur en Milieu verwacht dat veel mensen zo'n abonnement zullen nemen. Directeur Van de Biggelaar noemt het voorstel een creatief idee. Hij gelooft dat het veel mensen heel wat waard is om te zorgen dat het milieu gespaard wordt. „Ik denk wel dat het alleen lukt als je burgers heel nadrukkelijk kunt laten zien hoe het geld wordt besteed.”

Natuur en Milieu denkt aan het stimuleren van wind- en zonne-energie en experimenten met biogasinstallaties. De stichting zou overigens het liefst zien dat de energieprijzen voor alle burgers zouden worden verhoogd, zodat daarmee nieuwe milieumaatregelen betaald kunnen worden.

'Rotterdam' is in 1997 provincie

ROTTERDAM - Op 1 januari 1997 wordt de nieuwe provincie Rotterdam ingesteld. Die omvat het gebied van zestien samenwerkende gemeenten in het Rijnmondgebied en het dan in waarschijnlijk twaalf zelfstandige gemeenten opgedeelde Rotterdam.

Zaterdag werd daar feestelijk de voorlopige versie gepresenteerd van de speciale wet die de boeide scheiding tussen de provincie Zuid-Holland en de nieuwe provincie moet regelen. In deze wet worden de verantwoordelijkheden vastgelegd tussen de deelname gemeenten, het nieuwe provinciebestuur en het rijk, evenals de financiële verhoudingen binnen de nieuwe provincie.

Staatssecretaris De Graaff-Nauta (Binnenlandse Zaken) presenteerde 'haar baby' in aanwezigheid van een zaal vol bestuurders, onder wie minister Dales, burgemeester Peper en Rotterdammer Ruud Lubbers. Die glommen van trots over de snelheid waarmee in intensieve samenwerking tussen rijk, provincie en Rijnmondafgevaardigden deze vernieuwing, getypeerd als een 'historische gebeurtenis', tot stand is gekomen.

(ADVERTENTIE)

BEVEILIGING!

KIES DAN VOOR BETROUWBAAR, UNETO ERKENDE BEVEILIGING

ISAR

BEVEILIGINGS
TECHNIEK B.V.

11 VESTIGINGEN DOOR HEEL NEDERLAND
ISAR BEVEILIGINGS-TECHNIEK B.V. RIJNSWEG 4, HORN, TEL. 04758-1741
MAASTRICHTLAAN 32, BEEK, TEL. 046-378888

Omstreden herdenking

BERLIJN - De onthulling van de eerste nationale gedenkplaats van Duitsland, de Neue Wache in Berlijn, is gisteren gepaard gegaan met luide protesten. Elders in het land arresteerde de politie in een grootscheepse actie tientallen rechts-extremisten.

Ondere strenge politiebewaking legden bondsprezident Richard von Weizsäcker en bondskanselier Helmut Kohl kransen in het gerenoveerde historische gedenkteken, een voormalige wachtpost. Het monument aan de boulevard Unter den Linden is bedoeld voor 'alle slachtoffers

Protest bij onthulling monument Berlijn

van oorlog en tirannie', aldus de inscriptie.

In Duitsland is de gedenkplaats omstreden doordat de tekst geen onderscheid maakt tussen slachtoffers en daders, aldus critici. Tijdens een grootscheepse actie gisteren tegen rechts-extremis-

ten heeft de Duitse politie tientallen neo-nazi's opgepakt. Zij hadden illegaal propagandamateriaal en/of wapens in hun bezit. Alle arrestanten wilden aan verboden gedenkteken voor hun omgekomen 'helden' deelnemen. Gisteren herachtte Duitsland onder meer zijn in oorlogen omgekomen soldaten.

● De Duitse bondskanselier Helmut Kohl, parlementsvoorzitter Rita Süssmuth en president Richard von Weizsäcker (vlnr) leggen een krans tijdens de onthulling van de 'Neue Wache', het nieuwe nationaal monument in Berlijn ter nagedachtenis aan alle doden die tijdens de tweede wereldoorlog vielen. Foto: EPA.

Dominee heeft plan voor drugsdorpen

URDORF - Dominee Ernst Sieber houdt wel van omstreden standpunten. Er is al heel wat kritiek geuit op zijn recente oplossing van het drugsprobleem dat Zwitserland belast. De geestelijke, die ook lid is van het parlement in Bern, heeft opgeroepen tot het opzetten van een netwerk van autonome dorpen verspreid over het hele land waar drugverslaafden kunnen wonen en behandeld kunnen worden. Het voorstel heeft de steun van poli-

tieke partijen en groepen voor hulpverlening aan verslaafden, maar de regering is er tegen. Zij is bang dat het zal leiden tot getto's van verslaafden.

„Wij moeten dorpen bouwen voor drugverslaafden en ze helpen om snappen aan het drugmilieu en van hun verslaving afhelpen,” aldus de 66-jarige Sieber, die in het parlement zit voor de Protestantse Volkspartij (EVP). Zijn visie is niet uitsluitend een idealistische droom.

In het parlement heeft hij een motie ingediend die de federale regering vraagt om grond en geld voor de dorpen. De motie kreeg de steun van 147 van de in totaal 200 leden van het Lagerhuis van het parlement, wat aangeeft dat zijn voorstel kan rekenen op brede steun.

Sieber, die in Zwitserland befaamd is om het opzetten van een netwerk van hulpdorpen voor drugs- en alcoholverslaafden, heeft zijn voorstel al op schaal in de praktijk gebracht.

Op een omheind stuk grond, tussen een school en een industrieterrein aan de rand van Zürich, heeft hij een centrum gesticht waar 20 drugverslaafden samen leven en werken.

Het centrum, dat sinds begin dit jaar open is, betaalt verslaafden symbolische lonen en premies voor dagelijks werk en het biedt methadon aan onder medisch toezicht.

Paus zegnt met linkerhand

VATICANSTAD - Met zijn linkerhand gaf paus Johannes Paulus II gisteren de menigte op het Sint Pietersplein de zegen. Na de val op donderdag, waarbij hij zijn schouder blesseerde, zit zijn rechter arm in een mitella.

Tijdens zijn eerste openbare optreden na het kortstondig verblijf in het ziekenhuis zag de paus er moe en uitgeput uit. Wel kon hij met zijn rechterhand de tekst vasthouden, die hij voorlas. Hij dankte alle gelovigen en andere belangstellenden die voor hem hadden gebeden of hem beterschap hadden gewenst. „Ik struikelde toen ik van het podium wilde stappen,” zei de paus.

Daarmee weersprak hij geruchten in de Italiaanse kranten dat zijn val het gevolg was van een zwakke gezondheid.

Michael Jackson breekt verslaafd tournee af

LOS ANGELES - Midden in zijn wereldtournee 'Dangerous' is de Amerikaanse popster Michael Jackson uit de schijnwerpers verdwenen. Vrijdag maakte hij een plotse einde aan zijn concertenreeks om zich te laten behandelen in het

Zwitserse Gstaad voor zijn verslaving aan pijnstillers. Jackson liet weten dat hij niet langer kon optreden wegens zijn verslaving en de druk door beschuldigingen dat hij ontucht met een 14-jarige jongen had gepleegd.

Zijn verslaving begon enkele maanden geleden, toen hij met pijnstillers werd behandeld na een operatie aan zijn hoofd. Daarna had hij brandwonden opgelopen tijdens opnamen voor een reclamefilmje voor Pepsi-Cola.

Bovendien werd Jackson tijdens de tournee achtervolgd door de beschuldiging dat hij ontucht had gepleegd met een jongen van 14. De politie deed een inval in Jacksons huis in Californië, maar heeft niet voldoende gegevens om er een strafzaak van te maken.

CDA en PNL winnen verwoede strijd in Staten

Toch extra subsidie voor Volksopera

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Dankzij de vinnige politieke strijd van een nipte meerderheid in Provinciale Staten, bestaande uit CDA en PNL, heeft de Nederlandse Volksopera in Maastricht alsnog de felbegeerde subsidieverhoging in de wacht gesleept. Het plots veelbesproken amateurgezelschap kan voortaan elk jaar rekenen op zestigduizend gulden aan provinciale ondersteuning.

Tot nog toe was die bijdrage de helft minder en bovendien niet 'vast' in de begroting van de provincie opgenomen. Hoewel cultuurgedeputeerde Ger Kockelkorn (PvdA) en de overige Statenfracties zich in de lange serie debatten van meet af aan fel verzetten tegen de subsidieverhoging, ging eerstgenoemde uiteindelijk overstag. Tijdens de tweede ronde van de Algemene Politieke Beschouwingen, afgelopen vrijdag, stelde de deputé voor om jaarlijks een bedrag van

honderdduizend gulden speciaal te bestemmen voor muziekdramatische producties door amateurgezelschappen.

Naast de Volksopera komt ook het Roermondse operettegezelschap Orpheus voor die opgehoogde subsidie in aanmerking. Zij het dat Orpheus voorlopig genoeg moet nemen met het restantbedrag: veertig mille.

Maar de deputé tekende daar onmiddellijk bij aan dat, wanneer

het Roermondse gezelschap meer provinciale ondersteuning nodig heeft, hij bereid is die eveneens te verhogen tot zestig mille per jaar. In dat verband maakte Kockelkorn er overigens geen geheim van dat hij de artistieke prestaties van Orpheus hoger inschat dan die van de Volksopera.

Gedeputeerde Staten haalden overigens ook bakzeil in hun voornemen om volgend jaar een korting van bijna 3,5 ton door te voeren in de sector natuur en landschap. Na gepeperde kritiek van vrijwel alle fracties, toonde CDA-gedeputeerde Piet Hilhorst zich alsnog bereid twee ton extra uit te trekken voor natuur- en landschapsbeleid. De Staten stemden vervolgens in met Hilhorst's dringende suggestie om de helft daarvan in te zetten voor het onderhoud van hoogstamboomgaarden in Limburg. De andere helft is bestemd voor het Limburgs Landschap, dat er natuurgebieden voor gaat aankopen.

Onderzoekscommissie selecteert 769 objecten en complexen

Provincie komt met eigen monumentenlijst

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Op de kop af 769 objecten en complexen. Dat is de oogst van de allereerste provinciale monumentenlijst in Limburg. De lijst, opgesteld door een speciaal in het leven geroepen monumentencommissie en door gedeputeerde Staten ongewijzigd overgenomen, bevat alleen monumenten buiten de bebouwde kom van de 56 Limburgse gemeenten. Monumenten die zich binnen de woonkern bevinden, moeten door de gemeenten zelf worden geïnventariseerd.

Met de afgelopen weekend aan Provinciale Staten gepresenteerde lijst heeft het dagelijks bestuur van de provincie handen en voeten aan een eigen, actief monumentenbeleid. Dat is opmerkelijk, omdat op grond van de gewijzigde Monumentenwet moest de gemeenten een centrale rol behoren te vervullen op dit gebied.

Alle 769 op de lijst geplaatste monumenten, waarvan overigens ruim negentig procent tevens de status heeft van rijksmonument, komen in principe in aanmerking voor provinciale restauratie- en onderhoudssubsidie. Dat is overigens aanmerkelijk minder dan de ruim vierduizend monumenten in Limburg die tot nog toe voor een provinciale bijdrage in aanmerking komen. Met het oog op een doelgerichte en meer gebundelde aanpak heeft het Limburgs provinciebestuur echter bewust gekozen voor een kritische selectie.

In hun bijbehorende notitie aan Provinciale Staten, die de lijst nog moeten goedkeuren, benadrukken gedeputeerde Staten dat de uitkomst geenszins een volledig beeld geeft van het monumentale erfgoed in Limburg. Enerzijds hebben gemeenten hun eigen monumentenlijst, anderzijds vond en vindt de provinciale selectie plaats aan de hand van een aantal strikte criteria en categorieën. Bovendien hebben de gemeenten met het verzoek van de monumentencommissie om objecten in de categorie 'jongere bouwkunst' die niet acuut worden bedreigd in bouwkundig of planologisch opzicht, voorlopig nog niet op de lijst te plaatsen.

Onmiddellijk

Daarnaast wijst het college de Statenfracties erop dat niet alle monumenten op de lijst onmiddellijk moeten worden opgeknapt. Volgens GS verkeert 'een belangrijk aantal' momenteel in goede staat als gevolg van eerdere restauraties. Dat geldt voor de monumenten in kwestie desondanks toch op de lijst zijn opgenomen, is volgens het college noodzakelijk opdat ze in aanmerking kunnen komen voor een provinciale onderhoudssubsidie.

Dode hond veroorzaakt ongelukken en file op A2

BORN - Een dode hond op de autosnelweg A2 in de richting Maastricht heeft zaterdagavond materiële schade veroorzaakt aan vier auto's. Rond zes uur reed een bestuurder over 'iets onbekends', dat later een aan flarden gereden bouwvier uit Born bleek. De automobilist kwam tot stilstand tegen de vangrail van de middenberm. Drie andere bestuurders reden eveneens over het kadaver en stopten aan de kant van de weg.

Ter hoogte van de afslag bij Born heeft de politie de A2 richting Maastricht afgesloten voor verkeer zodat de brandweer de rijbaan kon schoonschieten. Hierdoor ontstond een file van vier kilometer. Na anderhalf uur werd het verkeer weer doorgelaten.

Storm spaart Limburg

Ton van provincie voor instituut gezondheidsethiek

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Gedeputeerde Staten van Limburg hebben besloten maximaal honderdduizend gulden bij te dragen aan de financiering van het Instituut voor Gezondheidsethiek (IGE) in Maastricht. De subsidie geldt voor de periode 1993 en 1994.

Het IGE, dat bijna tien jaar geleden in de provinciehoofdstad werd opgericht, wil zich gaan profileren als nationaal en Europees instituut voor gezondheids(zorg)-ethiek.

Eind volgend jaar hoopt het insti-

tut te zijn 'omgebouwd' tot een volledig marktgerichte, Europees opererende instelling. Tot nog toe was IGE afhankelijk van particuliere subsidies. Om die overgangperiode ongeschonden door te komen, heeft het instituut zowel bij de provincie als de gemeente Maastricht een subsidieverzoek ingediend. De beslissing van laatstgenoemde wordt binnenkort verwacht.

• Brandweerlieden zijn gistermiddag in Heerlen ruim een half uur bezig geweest met het opruimen van een rolsteiger aan de Sittardseweg. De steiger van een plaatselijk schildersbedrijf was door de harde windvlagen losgeraakt van de muur en dreigde om te kiepen. De brandweer moest de steiger in allerijl omtrekken, voordat diverse onderdelen los zouden raken door de storm. De schade bedraagt 20.000 gulden.

Vrijwel alle korpsen uit de regio Oostelijke Mijnstreek moesten gisteren uitrukken om takken van wegen te verwijderen en om losgeraakte antennes en dakpannen op te ruimen. In de Walramstraat in Sittard blies de storm gistermiddag een pas gemetselde muur omver. Deze kwam terecht op een personenauto, die hierdoor zware schade opliep. Maar volgens woordvoerder R. Raymakers van de Alarmcentrale Zuid-Limburg bleef het bij dit soort kleine klussen. De stormschade in deze provincie viel derhalve erg mee, in tegenstelling tot andere delen van het land.

Foto: FRANS RADE

• De Maastrichtse burgemeester Philip Houben (midden) bekijkt vol aandacht de oorkonde die hij in ontvangst mag nemen bij gelegenheid van de onthulling van het monument ter ere van de plaatselijke 'zaate hermeniekes'.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Maastricht eert 'zaate hermeniekes' met monument

MAASTRICHT - Vreug en neugier, greun en sjerrep, katerjach en tete de Veau. In grote getale trotseerden gistermiddag de 'zaate hermeniekes' de stormachtige regenbuien om getuige te zijn van een hoogtepunt voor carnavalvierend Maastricht. Om precies 15.33 uur onthulde burgemeester Philip Houben een fraaie beeldengroep op het Vrijthof als hommage aan de niet meer uit het Maastrichtse carnaval weg te denken zaate hermeniekes.

Reeds vijf jaar geleden ontstond het plan om een monument voor deze karakteristieke muziekkorpsen te plaatsen op het Vrijthof. Tijdens de presentatie van carnavaleske panelen van de Maastrichtse schilder Chrit Rousseau werd het idee gelanceerd om een blijvend eerbetoon te creëren voor deze muziekgezelschappen. Beeldend kunstenaar Han van Wetering bleek bereid om de klus op zijn schouders te nemen en schiep vijf in brons gegoten beelden die een zaat hermenieke in volle actie uitbeelden.

Van Wetering lijkt met zijn creatie de ziel van de Maastrichtse vastelaovend behoorlijk geraakt te hebben. Al in de vroege middaguren stroomden gisteren de zaate hermeniekes naar de zuidkant van het Vrijthof om de onthulling muzikaal kracht bij te zetten. Nadat voorzitter Willy Hageman van carnavalsvereniging de Tempeleers het publiek kort de voorgeschiedenis van het monument had uitgelegd, mocht burgervader Houben namens de stad Maastricht officieel het bronzen kwintet in ontvangst nemen.

Het bewuste monument, 't Zaat Hermenieke genaamd, bestaat uit vijf bronzen beelden en beslaat een oppervlakte van zo'n 55 vierkante meter. De beelden zijn meer dan levenssecht, want de top van het grootste beeld is bijna vier meter hoog. De beeldengroep, die een kwart miljoen gulden heeft gekost, is formeel eigendom van de gemeente Maastricht. Die heeft inmiddels ook zorg gedragen voor een passende verlichting en bestrating rondom het monument.

Schlagervedette Ludwig Rutar overleden

Van onze RTV-redactie

LANDGRAAF - Ludwig Rutar, de ene helft van het nationaal bekende duo Leni en Ludwig, is afgelopen week in zijn woonplaats Landgraaf op 78-jarige leeftijd overleden. Leni en Ludwig stonden vanaf december 1958 liefst elf maanden lang in de hitparade met het lied *Schon Ist Die Jugendzeit*.

Voor die tijd was dat een unicum en er was bijna geen jukebox te vinden waarin deze Schlagervolkswijsje en bewerkt door Johnny Hoes, was in 1959 goed voor een gouden plaat. Ludwig Rutar's oorspronkelijke beroep was kapper. Hij werd pas beroepsmusicus toen hij met de uit Nieuwenhagen afkomstige Leni Raats een duo ging vormen. Zowel hij als Leni zongen en bespeelden meerdere instrumenten.

Leni zat vaak achter de drums, Ludwig speelde accordeon. Het duo dat in de jaren zestig overal in Limburg en ook elders in het land volle zalen wist te trekken, maakte in 1969 op het Telstarlabel van Johnny Hoes zijn debuut met de langspeler *Rosen der Liebe*. Leni en Ludwig werden hierbij, net zoals bij vele andere platen, begeleid door het orkest van Jean Kraft, de vader van de populaire Limburgse zangeres Beppie Kraft. De Limburgse Schlagervolkswijsje wordt overmorgen gecremeerd, na een plechtige uitvaartdienst in de parochiekerk van Schaesberg.

Bagage uit rijdende trein gegooid

ROERMOND - Een inwoner van Bussum die met de trein richting Roermond reisde, raakte afgelopen zaterdag op een wel zeer bijzondere wijze zijn bagage kwijt. Toen de man tussen Reuver en Roermond in de trein naar het toilet ging, gooiden enkele medereizigers zijn bagage uit het raam. De benadeelde heeft inmiddels aangifte gedaan bij de politie, maar die heeft de daders nog niet kunnen achterhalen.

(ADVERTENTIE)

En dit doen we extra

Akties gelden van maandag 15 t/m woensdag 17 nov.

Zie overige vers-acties in onze winkel.

Hollandse spitskool 1.50 per kilo nu voor

Zwan fijne schouderham 98

100 gram 1.59

jan linders

't Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs.

Cordon Bleu's ± 115 gr per stuk. 4 stuks nu 5.00

VLEES

(ADVERTENTIE)

een Culinaire Herfst Surprise bij Prinses Juliana

Een exclusief 3-gangen menu inclusief aperitief, wijn en mokka. f 115,- per couvert (uitsluitend van zondag t/m donderdag) Uw reservering noteren wij graag: 04406-12244

prinses Juliana Hotel/Restaurant Broekhem 11, Valkenburg

College wijst kritiek op waarnemer af: 'Geen vervanging van Vossen door wethouder'

houder Ank Overdijk of haar collega Jan L'Ortye de thans veroordeelde burgemeester Vossen moeten vervangen. Dat zou volgens Franssen aanzienlijk goedkoper zijn geweest.

B en W vinden echter dat er een

onmogelijke situatie zou zijn ontstaan, wanneer het college in de afgelopen vijftien maanden met slechts twee personen had moeten functioneren.

„Hoe zou bovendien een wethouder-waarnemend burgemeester op den duur in de raad zijn posi-

tie als onpartijdige voorzitter moeten waarmaken, gelet op de verhouding tussen coalitie en oppositie in Gulpen?“, zo vraagt het college zich af.

Volgens B en W is een waarnemend burgemeester nauwelijks kostbaarder, dan vervanging van Vossen door een wethouder. Het salaris van die wethouder zou inderdaad lager zijn geweest dan dat van Smeets, maar daar staat tegenover dat voor Smeets geen extra kosten van pensioenbijdragen en wachtgeld gemaakt hoeven te worden.

Excelsior acteert op hoog niveau

DOOR MATHEU BEMELMANS

KERKRADE - Toneelvereniging Excelsior in Kerkrade heeft een paar jaar geleden de kluchten en blijspelen vaarwel gezegd en bewust gekozen voor een ander soort toneel. De stukken die de Kerkraadse vereniging nu op de planken brengt zijn nog wel humoristisch, maar hebben het publiek ook iets te zeggen. De productie 'Jeld reijert de Welt' die afgelopen week in première ging, is daar een heel mooi voorbeeld van.

Het stuk speelt eind jaren zestig. Kerkrade maakt na de mijnsluiting moeilijke tijden door. Als de schatrijke Clair Zachanasian aankondigt dat ze haar geboortestad nog eens wil bezoeken, hoopt iedereen dat zij Kerkrade financieel weer gezond maakt.

Clair wil de stad inderdaad één miljard gulden schenken, maar om

heel andere redenen dan iedereen denkt. Haar jeugdvriend Jiel (Giel) Soere heeft haar indertijd verraden, waardoor ze moest vluchten om elders als prostituee te werken. Nu ze oud en rijk is, komt ze gerechtigd halen.

De Zwitserse auteur Friedrich Dürrenmatt beschrijft in de loop van het stuk op meesterlijke wijze hoe de inwoners van het stadje, gedreven door hun honger naar geld, bereid zijn steeds gekkere dingen te doen. De veranderingen verlopen aanvankelijk onschuldig. Iedereen koopt dezelfde nieuwe schoenen. Maar langzaam merkt Jiel dat er een complot tegen hem wordt gesmeed.

recensie

Clair windt iedereen om haar vinger en ze weet uiteindelijk de hele bevolking - inclusief de burgemeester, de pastoor en Jiel's familie -

zover te krijgen dat ze, met de vele miljoenen in het vooruitzicht, Jiel willen vermoorden.

In dit stuk laat Excelsior zien hoe de maatschappij bereid is alles op te offeren voor geld en welvaart. Clair Zachanasian en Jiel Soere zijn uiteindelijk de enige twee mensen die beseffen dat het leven om heel andere waarden draait.

De twee hoofdrollen worden gespeeld door Miep Muller en Jaques Vinders, die met hun acteerprestaties respect afdwingen. Ze spelen niet alleen een rol, maar stralen het karakter van hun personage helemaal uit. Ik heb ervan genoten.

Maat is onmogelijk om de ruim twintig overige spelers allemaal te noemen. Hun rollen waren kleiner, maar niet minder belangrijk. Regisseur Jos Jonkers is er in ieder geval in geslaagd om een aantal mensen zonder enige toneelervaring een heel aardig type te laten neerzetten.

De vele decorwisselingen hielden het spel afwisselend en leuk om naar te kijken. Het slotlied had wat mij betreft weggelaten kunnen worden, omdat het een tikkelige moralistisch was, maar dat doet niets af aan het haast professionele niveau van de rest van de voorstelling.

Jeld reijert de Welt is beslist een aanrader voor iedere toneelliefhebber. De voorstelling is op 19, 20 en 22 november nog te zien in het Wijngrechttheater in Kerkrade.

Gemeente Simpelveld luistert niet naar wensen omwonenden'

Kerkeveld boos over herinrichting buurt

Internationale concentratie

● Jeugdige politici in spe buigen zich over verschillende wereldproblemen tijdens het Internationaal Jongerenparlement.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Jongerenparlement wordt uitgebreid

KERKRADE - De organisatie van het Internationaal Jongerenparlement in Kerkrade wil dit jaarlijkse evenement aanzienlijk uitbreiden. Door de grote interesse van scholieren in binnen- en buitenland wordt Contactcentrum Bleijerheide als lokatie te klein. Mogelijk biedt een combinatie van Centrum Bleijerheide, Rolduc en Rodahal/Wijngrechttheater uitkomst.

Keurig in het pak, met stropdas en aktenas. Rokken in plaats van een jeansbroek. Precies 194 studenten van achttien verschillende nationaliteiten bevolken sinds vrijdagavond de kloosterruimten en aula aan de Kerkdaalse Pannesteiderstraat. In vijf deelcommissies worden de plannen en resoluties voor-

bereid, die het parlement later moet goed- of afkeuren.

Het rollenspel is niet echt. In de wandelgangen lopen jongeren druk fluiserend heen en weer. De journalisten van de parlementaire krant, die tweemaal verschijnt, zijn op jacht naar nieuwtjes. In de vergaderzaal houdt de voorzitter met een stopwatch de spreektijd goed in de gaten.

Engels is de voertaal voor deze politici in spe. „Hier zijn mogelijke leiders van later vertegenwoordigd“, meent moderator Peter Thamm van de Afcent-school in Brunssum. Samen met adjunct-directeur Les Hortin zit hij in de organisatie.

Zo'n zes keer per jaar komen in West-Europa jongeren bij elkaar om

deel te nemen aan dit soort simulatie-parlementen. Op die manier groeit het zelfvertrouwen en moet begrip ontstaan over meningen van andere landen. De studenten van de verschillende nationaliteiten bezoeken vooraf de ambassades van hun eigen land. En zij dienen de mening van hun eigen land te verdedigen.

In Den Haag namen onlangs 2.500 leerlingen deel aan een internationaal jongerenparlement. De organisatie had daar gekozen voor een commerciële opzet. De Afcent-school in Brunssum wil ook de boer op. Thamm: „Maar de volgende afleveringen blijven op een centrale plek in Zuid-Limburg. We zoeken niet naar verschillende lokaties. Het mag geen Bonn en Berlijn worden.“

Inloophuis naar OAC in februari

HEERLEN - Het Inloophuis voor dak- en thuislozen aan de Groene Boord in Heerlen gaat na 1 februari 1994 over in het Opvang- en Adviescentrum (OAC). Deze nieuwe voorziening voor - verslaafde - zwervers wordt gebouwd naast het Heerlense busstation.

Het Inloophuis blijft thuislozen in de Oostelijke Mijnstreek opvangen tot februari. Zwervers kunnen elke avond van zes tot tien uur terecht in de huiskamer in Heerlen-centrum.

Het nieuwe OAC is ook dagelijks open, maar dan van tien uur 's ochtends tot tien uur 's avonds. Het opvangcentrum wordt gerund door negen professionele krachten aangevuld met vrijwilligers. Net zoals in het Inloophuis fungeren deze mensen als gastheer/vrouw. Belangstellenden kunnen meer informatie inwinnen bij de Vrijwilligerscentrale, ☎045-713971.

Slopershamer voor gymzaal Simpelveld

SIMPELVELD - De gymnastiekzaal aan de Simpelveldse Norbertijnestraat wordt gesloopt. Het college heeft geen koper kunnen vinden voor het pand, dat al sinds 1 oktober leegstaat. Er rest Simpelveld derhalve niets dan afbraak van het gebouw.

Sloop van de gymzaal kost de gemeente 19.000 gulden. B en W hebben drie slopersbedrijven gevraagd om een offerte. Simpelveld kiest voor afbraak in combinatie met onmiddellijke afvoer van de resten van het pand. Een mobiele breker, die het puin tegen een meerprijs ter plekke verwerkt tot wegfunderingsmateriaal voor de gemeente, zorgt volgens het college voor te veel overlast voor omwonenden van de Norbertijnestraat.

De sportmaterialen zijn inmiddels al uit de gymzaal verwijderd en verdeeld onder andere sportaccommodaties. Ook andere delen van de inventaris worden hergebruikt in de gemeentelijke gebouwen. Voorlopig zijn die materialen opgeslagen in het depot van Openbare Werken.

De raad beslist donderdag 25 november over het collegevoorstel.

Dronken rijder oorzaak botsing

HEERLEN - Een man uit Ransdaal (39) heeft zaterdagochtend op de Passartweg in Heerlen een botsing veroorzaakt, terwijl hij dronken achter het stuur zat. De man verlenende geen voorrang aan een 28-jarige Heerlenaar op de Terwijerweg. Bij de aanrijding raakte niemand gewond. De dronken rijder had een promillage van 1.0. Hij is beboet. Ook een man uit Amstenrade (36) werd zaterdagavond aangehouden omdat hij teveel gedronken had om nog auto te rijden. Hij had een promillage van 1.5. Volgens de politie is hij al vier keer eerder betrapt op dronken rijden. Ook moest hij nog twee boetes betalen van 1280 gulden. Deze man is ingesloten.

Zakkenrollers beroven vrouwen

HEERLEN - Bij de Heerlense politie werd zaterdagmiddag door vijf vrouwen aangifte gedaan van diefstal van hun portemonnee. Naast persoonlijke bescheiden werd voor ongeveer duizend gulden aan contanten buitgemaakt. De diefstallen hebben vermoedelijk plaatsgevonden in winkels aan de Klompstraat en de Promenade in de gemeente.

Dievegge opgepakt

HEERLEN - Een Heerlense (31) is vrijdagavond opgepakt op verdenking van tasjesroof. De verdachte zou eerder rond vijf uur een bejaarde Heerlense (79) hebben beroofd op de Rector Driesenweg. De overvalster duwde het slachtoffer tegen de grond, waardoor ze een hoofdwdond opliep. De buit bestond uit veertig gulden en etenswaar.

De bejaarde moest in het De Verziekenhuis worden behandeld. Volgens de politie heeft de verdachte mogelijk meer tasjesroven op haar geweten. Zij is ingesloten.

In verband met de beroving zoekt de politie twee jongens tussen 14 en 18, die omstreeks tien over vijf vanaf de bushalte aan de Voskuilenweg zijn vertrokken richting Haanrade.

Winkels dupe etalagekraken

HEERLEN - In twee winkels aan de Saroleastraat en de Oranje-Nassaustraart in Heerlen is vrijdagochtend ingebroken. De zaak aan de Saroleastraat was twee keer het doelwit. De buit bestond voornamelijk uit kleding.

Na de eerste kraak werd in het pand aan de Saroleastraat een noodruit geplaatst. De daders kwamen later die nacht terug, vernielden ook die ruit en namen nog meer kleding mee. In de andere winkel werd de ruit ingegoooid met een zware steen. Hier werd voor enkele duizenden gulden schade aangericht aan de goederen in de etalage.

Radio op bus politiebureau

HEERLEN - Een onbekende heeft zaterdagochtend een autoradio-cassette recorder neergelegd op de brievenbus van het Heerlense hoofdbureau van politie. Na zijn daad rende de man hard weg.

Eerder op de avond had iemand gebeld en gevraagd of de politie kon nagaan of een bepaalde radio was gestolen. De onbekende beller zei dat een kennis van hem op straat een radio had gekocht.

Modelspoor goedmakertje verloren jongensdromen

DOOR MONIQUE PARREN

HEERLEN - Doorsnee mannen in donkerblauwe pakken en dito pet. Het niet aflatende geratel van mini-locomotieven op mini-rails. Nepbomen, namaakwater. En stoomwolken. Het modelspoor als goedmakertje voor verloren jongensdromen.

Ze staan op een eerbiedige afstand te kijken of hangen juist met de neus bovenop de rails van exact 6,5 millimeter breed. Springen een meter de lucht in als zo'n piepklein treintje onverwachts voorbij raast. Rrrrrttt. Is me dat schrikken.

Opvallend veel mannen en opvallend weinig vrouwen hebben de weg gevonden naar de Internationale Modelspoor tentoonstelling in de Heerlense Hogeschool. De dames die hun opgetogen echtgenoten vergezellen zijn op één hand te tellen. Zij kijken verveld, terwijl manliet lang vervolgden jongensdromen najaagt. Hij is herkenbaar aan de

glinsterende ogen. Treinmachinist, dat is je ware. En als een echte trein niet voorhanden is, dan maar een miniatuur.

Ook achter het bedieningspaneel van de geexposeerde modelsporen staan louter mannen. Met trafo's in hun machtige knuisten, om het allerkleinste treintje beurtelings voort te stuwten en weer te beteugelen. Met een benijdenswaardige precisie. Afremmen in de bocht, trein zachtjes uit laten bollen en dan weer volle vaart vooruit.

Voorwaarde voor zo'n privé-stationnetje is een behoorlijke hoeveelheid ruimte: in de garage, op zolder, in de kelder, maar minstens twee bij twee meter. En de praktijk leert dat zo'n hobby aardig uit de klauwen kan lopen. Sommige tentoongestelde modelsporen beslaan al gauw een halve woonkamer, maar zijn dan ook een lust voor het oog. Niet zomaar een paar meter rails, een locomotief en wat wagentjes. Nee, hele steden zijn langs de spoorlijnen-op-schaal verre-

zen, met flatgebouwen, supermarkten, bomen, parken en bedrijventerreinen. Vooral in clubverband is de aankleding een competitie-element.

Een nagebootst ongeluk maakt de bezoeker attent op de gevaren van een snelweg naast een spoorlijn. Zelfgemaakte mini-agenten niet groter dan een vingerkootje, bewaken de rust op de plek des onheils. En een taktelwagen sleept een gekantelde vrachtwagen weg, want de Inter-city komt eraan...

In een heel ander treinschap staan vakwerkhuisjes mooi te wezen voor toeristen, op weg met auto plus caravan. Zelfs de karakteristieke Limburgse wegkruizen zijn niet vergeten in dit landelijke tafereeltje.

Zo'n fraai modelspoor-met-alles-erop-en-eraan is arbeidsintensief, maar niet bijzonder kostbaar. „Allemaal kranten en oud-papier“, wijst voorzitter John Schmeitz van de organiserende Modelbaan Vereniging Zuid-

● Volop belangstelling voor de miniatuur-Selfkantbahn. De modeltrein produceert regelmatig een echte stoomwolk.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Limburg naar het heuvelachtige treinschap. Met behangplaksel, een frame van gaas en een flinke dot verf kom je verder een heel eind. „En in de vereniging zitten altijd mensen die bijvoorbeeld zelf bomen of huisjes maken.“

Vooraf bomen zijn belangrijk voor de - eerste - aankleding van een modelspoor. De workshop bomenbouw mag deze zaterdagmiddag dan ook rekenen

op warme belanstelling van de volwassen trein-o-fielen. Moeilijk is dit onderdeel niet. Koper- of staaldraad uit een oude remkabel van een fiets blijkt prima bruikbaar als 'geraamte'. Met klei en mos completere je het wonder der natuur.

De Zuidlimburgse vereniging heeft de tafels en de spoorlijnen in bezit. De leden brengen allemaal hun eigen miniatuur-trein mee. En samen bouwen ze aan nieuwe projecten voor tentoon-

stellingen. Want er zijn legio - technische - mogelijkheden met een modeltrein omdat het dingetje op zwakstroom loopt. En hoe ingewikkelder, hoe leuker volgens de meeste nep-machinisten.

Flauw zijn ze niet. De meesten geven ruitertuik toe dat ze vroeger inderdaad fantasieën over een carrière bij het spoor. Met de conducteurspet diep over de ogen roept eentje: „En nu heb ik mijn eigen trein.“

Geen Nederlands in Eurokorps

STRAATSBURG – In het Eurokorps, dat uit Franse, Duitse en Belgische militairen bestaat, zal geen Nederlands als officiële taal worden gesproken.

Dat heeft generaal Francois Clerc, hoofd van de generale staf van het korps, zaterdag laten weten in een vraaggesprek met de tv-zender France-3.

Clerc wees het verzoek van Brussel af om naast Duits en Frans ook Nederlands als voertaal te gebruiken in het Eurokorps.

„Een legerstaf is geen parlement,” waarschuwde Clerc in een verwijzing naar het Europarlement, dat evenals het Eurokorps in Straatsburg is gevestigd.

‘Hormonenmafia’ pleegt aanslag op Belgische politicus

BRUSSEL – Het Belgische Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke is gisteren opnieuw ongedeerd ontsnapt aan een aanslag op zijn leven.

Vandemeulebroucke's auto werd van achteren geramd en reed daarop een sloot in. De chauffeur van de auto waarmee de aanslag gepleegd werd, reed vervolgens snel door.

De aanslag is hoogstwaarschijnlijk het werk van de ‘hormonenmafia’, de leveranciers van verboden groeihormonen aan veehouders.

Vandemeulebroucke geniet al geruime tijd politiebewaking, nadat eerder dit jaar een brandbom werd gegooid naar zijn huis. Ook huizen van inspecteurs van de veterinaire keuring zijn de afgelopen maanden beschoten.

Vandemeulebroucke is lid van het Europees Parlement voor de linkse Vlaamsnationalistische Volksunie. Hij voert al jaren een campagne tegen de ‘hormonenmafia’, die veeleters verboden groeihormonen voor hun dieren levert.

Volgens een Belgische consumentenorganisatie wordt bijna 90 procent van het kalfs- en rundvlees dat in België wordt verkocht met groeihormonen ‘behandeld’.

Kachels/Verwarming

KACHELSPECIALZAAK
Reker Kluis 28, Geleen.
Telef. 046-740785.

KACHELSMID, Walem 21,
Klimmen. Telef. 04549-1638.
De beste en goedkoopste.

Gas- HOUTKACHELS-c.v.
-ketels. Keus uit 200 stuks
Jac. Kohlen. 046-513228
514862, Rijksweg Nrd 104,
Sittard.

Te koop goede GASHAARD
☎ 046-757430.

Bel de Vakman

SCHILDERS kunnen nog
diverse behang- en binnen
schilderwerk aannemen. Tel.
045-210020

NEW LOOK BV Schaasberg.
Gevelfreiniging, uitkappen,
voegen, steigerverhuur. Tel.
045-312154 of 045-312709

Ervaren vakman biedt zich
aan voor straatwerk o.a. op-
ritten, sierbestrating. Ook
voor uw gehele tuinaanleg,
voor SCHERPE prijzen.
Gratis offerte. 045-323178

Rolluiken Jaloezieën Zonneschermen

Vrijblijvende prijsopgave

Mica Zonwering

Showroom
Sittardseweg 116,
Heerlen
Tel.: 045-721658

Autoverzekering

**Waarom
betaalt
u nog
te veel**

Wij zijn er zeker van u een
autoverzekering aan te kun-
nen bieden met zeer gunstige
voorwaarden, voor een premie
die meestal lager ligt dan u nu
betaalt. Neem vrijblijvend de
proef op de som en bel van-
daag nog.

GEURTS ASSURANTIËN

Nieuwstraat 22-24
tel 045-211668 221090

HOENSBROEK

Rolluiken
Rollhekken
Zonneschermen
Terrasoverkappingen
Boutique-markiezen

Vraag vrijblijvend offerte

**LAUMEN
SIMPELVELD**

ROLLUIKEN ZONWERING

Betel 110a
6422 PB HEERLEN
(045) 42 38 48

Limburgse PvdA-bestuurster tevreden met kandidatenlijst

‘Huys slachtoffer van hoge positie Woltjer’

Vervolg van pagina 1

DEN HAAG/HEERLEN – De woordvoerder van het partijbestuur van de PvdA in Limburg, vice-voorzitter Ad Weyermars, reageert – op persoonlijke titel – overwegend tevreden op de ontwerp-kandidatenlijst en de plaats van de Limburgers daarop. Zij betreurt weliswaar het wegvalen van Ruigrok en Quint, maar signaleert wel dat Woltgens en Woltjer op verkiesbare plaatsen zijn terechtgekomen.

‘Zorgelijk’ noemt zij echter de plaats van Huys. Gelet op de slechte resultaten van de PvdA in de opiniepeilingen zal de Noordlimburger, sinds 1986 in de Kamer, met

zijn veertigste plaats zeer waarschijnlijk afhankelijk zijn van regeringsdeelname van de PvdA om naar Den Haag terug te kunnen keren. En ook dat zou wel eens onvolgende kunnen zijn. Weyermars verhuult niet dat Huys in zekere zin het ‘slachtoffer’ wordt van de hoge plaats van Woltjer. De PvdA in Limburg had er min of meer op gerekend dat Huys bij benadering de positie van de Europarlementariër op de lijst zou innemen.

Huys, landbouwwoordvoerder van de fractie, is zelf toch tevreden met zijn plaats. Hij wijst erop dat hij ruim de helft van de zittende (48) Kamerleden van de PvdA achter zich heeft gelaten. Het Kamerlid rekent op een aanzienlijk beter verkiezingsresultaat dan de peilingen nu aangeven voor de PvdA en hoopt zelfs rechtstreeks in de Kamer te komen. Weyermars voelt er in ieder geval weinig voor om voor

een hogere plaats van Limburgse Kamerleden te gaan lobbyen, omdat de lijst er als geheel goed uitziet.

Europarlementariër Woltjer zit sinds 1979 in het Europees Parlement, de laatste jaren als delegatieleider van de PvdA. Van 1978 tot in 1979 was hij lid van Provinciale Staten van Limburg. De laatste jaren liet de geboortige Groninger door drukke werkzaamheden zijn gezicht niet meer zoveel zien in de Limburgse PvdA, maar dat wil hij weer gaan veranderen. Woltjer, die sinds 1973 in Venray woont, zegt door Rottenberg en partijleider Wim Kok te zijn aangezocht voor een plaatsje in de Kamer. Hij zal zich, met het oog op zijn achtergrond, vooral met Europese aangelegenheden gaan bezighouden.

Overheerst bij Huys en Woltjer tevredenheid, bij zittend Kamerlid Ruigrok domineert uiteraard de teleurstelling. De partijleiding had haar plaats 54 toebedaacht, en daar nam de Weertse geen genoegen mee. Zij trok zich terug. „Het was even slikken,” zegt Ruigrok nu. Zij vindt dat ze geen echte kans heeft gehad om er iets van te maken. „Ik zit pas sinds 1989 in de Kamer en heb geen kans gehad een belangrijk woordvoerschap te bemachtigen. Aan de ene kant werd me dat verweten, aan de andere kant zei Rottenberg meteen dat dat ook wel erg moeilijk is als je pas in de Kamer komt kijken.”

Ervaring

Ruigrok hoopt de kennis en ervaring die ze in Den Haag heeft opgedaan in een nieuwe functie te kunnen gebruiken. Wat dat zal moeten zijn, weet ze nog niet. „Maar primair een politiek-bestuurlijke functie”. Bijvoorbeeld in haar woonplaats Weert, waar ze tot 1989 fractievoorzitter van de PvdA in de gemeenteraad was. Gewestelijk voorzitter Arie Kuiper tenslotte laat niet het achterste van zijn tong zien als hem naar een reactie op zijn plaats (60) van de lijst wordt gevraagd. „Belangrijk is dat er Limburgse namen op de lijst staan”. In december wordt op een partijcongres de PvdA-lijst definitief vastgesteld.

● PvdA-voorzitter Felix Rottenberg bij de presentatie van de kandidatenlijst van zijn zaterdag in Amsterdam.

PvdA-voorzitter Felix Rottenberg

‘De juiste mensen op het juiste moment naar voren’

DOOR CAREL GOSELING

DEN HAAG – Zelf noemt hij de periode ‘boeiend en soms slopend’. PvdA-voorzitter Rottenberg is blij dat het erop zit. De PvdA heeft na bijna een jaar intern beraad de kandidatenlijst voor de kamervervkiezingen van mei 1994 klaar.

Sinds december 1992 is er aan gewerkt. Door het partijbestuur en een adviescommissie onder leiding van de Leeke burgemeester Siepie Langedijk-De Jong, zelf oud-kamerlid en staatssecretaris in het tweede kabinet-Van Agt.

De kandidaten zijn volgens een centraal systeem gekozen. Werkte dat goed? „Ja. Wij wilden de best mogelijke selectie kunnen maken. De best mogelijke balans bereiken tussen generalisten en deskundigen, zowel politiek als inhoudelijk. Een herkenbare balans tussen zittende kamerleden en nieuwelingen. Dat was zonder centrale kandidaatstelling niet mogelijk geweest.”

Wat waren de prioriteiten daarbij? „Wij moesten de beste delegatie krijgen op sociaal-economisch en ecologisch terrein. Bovendien moesten kamerleden van beleidsterrein kunnen switchen. Generalist zijn. Mensen die binnen en buiten de fractie herkenbaar zijn door hun visie en die ook kunnen uitleggen.”

Dat konden de huidige Kamerleden niet? „Wij hebben erg veel tijd besteed aan de zittende Kamerleden. Tot de zomer zijn met elk van hen twee gesprekken gevoerd. Daarna hebben wij de horizon verbreed. Zijn wij gesprekken gaan voeren met mensen binnen en buiten de partij. Mensen in het bedrijfsleven, cultuur, gezondheidszorg. Een soort headhunting, scouting. Van die mensen zijn er uiteindelijk 25 bij de adviescommissie geweest. „Daarna is aan afweging gemaakt en is iedereen nogmaals benaderd. Ook de Kamerleden die lager op de lijst zouden komen dan zij verwachtten of hoopten. En met de twijfelaars. De Kamerleden die nog niet zeker wisten of zij wilden doorgaan of niet. Deze week is dat afgerond.”

Daarbij zijn nogal wat slachtoffers gevallen. Die gesprekken zullen wel niet al te gemakkelijk zijn geweest? „Die gesprekken zijn door Thijs

Woltgens (fractieleader, red.) en mij gevoerd. Dat gaat je niet in je koude kleren zitten. Maar wij zullen er met elkaar voor zorgen dat die mensen ook steun krijgen. Het is niet meer dan normaal dat de partij voor die mensen zorgt. Dat staat ook in een brief die ik aan alle alle PvdA-leden geschreven heb. Een commissie van drie gaat dat proces leiden. Wij zullen ook gaan bezien hoe te mensen die niet terug kunnen keren in de Tweede Kamer elders in de partij actief kunnen blijven. Het Kamerlid Piet Stoffelen gaat bijvoorbeeld naar de Eerste Kamer.”

Waarom moest die hele omwenteling nu eigenlijk? „Wij zijn van mening dat een versterking van het gezag van het parlement erg gewenst is. Er zitten haperingen in het functioneren van de democratie. Dat is op zich niet zo erg en ook niet altijd de schuld van de PvdA, maar wij willen daarvoor wel de verantwoordelijkheid op ons nemen. Dat vergt een vernieuwing van de partij. De inhoud moet in het parlement weer prioriteit krijgen. De PvdA moet haar leidend de rol in het debat versterken. Verbindingen leggen tussen maatschappij en parlement maar ook tussen fractie en partij. De partij moest een lijst hebben waarin iedereen zich kan herkennen. Een nieuwe balans tussen zij die hun sporen hebben verdiend en kandidaten die de fractie kunnen versterken, ook inhoudelijk. Mensen uit de praktijk van de maatschappij.”

Staatssecretaris Wallage staat tweede op de lijst. Hij moet lijsttrekker Kok aanvullen. Hoe moet ik dat zien? Schiet Kok tekort? „Niemand is compleet. Wij hebben als PvdA een lastige periode achter de rug. Veel uit te leggen. Er is veel te verliezen maar ook veel te winnen. Kok is de beste ‘campaigner’ die wij hebben. Wallage staat voor vernieuwing en versterking van de sociale zekerheid. Het lag dus voor de hand dat hij tweede op de lijst werd. Woltgens was het daar ook mee eens. Kok schiet niet tekort maar niemand kan alles tegelijk. Het is puur een fysieke zaak. Niet politiek of inhoudelijk.”

Treedt Ruud Vreeman nu terug als mede-voorzitter van de PvdA nu hij naar de Kamer gaat?

„Nee. Wij hebben hem zelf terug gevraagd om het trek van Frans Leijne Kamer op te vangen. Hij was lang gearzeld. Hij blijft vice-voorzitter. Wij hebben men nog heel veel te doen daarover zijn afspraken gemaakt.” Het dubbelmandaat van de vrouw D’Ancona (Europ. Nederlands parlement), de trek van Castricum naar de Haag, waar was de voor nodig? „Het verdrag van Maastricht controle op de EG en de dding van de gemeenschappen betrokkenheid van Nederlands parlement en keerd. Het gaat erom op het moment de beste mensen te schuiven. Iemand die sterk is in Nederland, Castricum hier de woordvoerder van Piet Dankert (staatssecret. Buitenlandse Zaken) heeft gevraagd naar Europa te mogen. Die staat dus der die lijst.”

Karin Adelmund had nog kritiek op de wao-bestuurs het kabinet en de PvdA. Is er weg? „Karin Adelmund komt zich nu aan de PvdA. Wij haar niet gevraagd haar in te slikken of te vergeet staat achter het verkiezingen gramma.”

Er staan maar vier allocatie op de kamerlijst. Is dat niet te weinig? „Wij hebben geen water wijn gedaan. Dit zijn hele kandidaten. Er zitten er nu vier in de Kamer. Dat worden er vier. Maar vanwege de kwaseisen zijn er nogal wat gevallen.”

Als u nu naar het resultaat is dat dan wat u ervan gehad? Op 10 december moet partijcongres nog beslissen. „Het was een proces van passen en meten. Maar de komst is precies wat wij stonden. Wij hebben nu mensen gemobiliseerd. Wij deden dit. Dit zijn heel mensen. Ik hoop dat ons dat dat ook vindt.”

De achterbak van een Suzuki Swift Sedan heeft een inhoud van maar liefst 450 liter. En dat betekent niet alleen dat je in de Swift Sedan meer kwijt kan dan in alle andere auto's van dezelfde klasse. Maar ook dat er meer in past dan in veel

De Suzuki Swift met ingebouwde aanhangwagen.

van z'n aanzienlijk duurdere concurrenten. Het is dus een ideale familie-auto. De Swift Sedan heeft een 1.3 liter injectiemotor of een 1.6 liter injectiemotor met 16 kleppen. Een vijfversnellingsbak of automatische transmissie. En zelfs de eenvoudigste Sedan is al uitgerust met halogeen koplampen. Ruitewissers met twee snelheden en interval. Een digitaal klokje. Een waarschuwingssysteem voor als u uw lichten aan laat staan. Een van binnenuit te ontgrendelen achterbak. Een van binnenuit te ontgrendelen benzineklep. Een houder voor frisdrankblikjes. Obergtassen in de voorstoelen. Een in delen neerklapbare achterbank en nog veel meer. Dus moet u eens nagaan hoe het topmodel er uitziet. Kom het maar eens bij ons bekijken. Want de Swift Sedan staat voor u klaar. Leverbaar met LPG-installatie, waarmee u rond de 25000 km per jaar al voordeliger uit bent.

SUZUKI

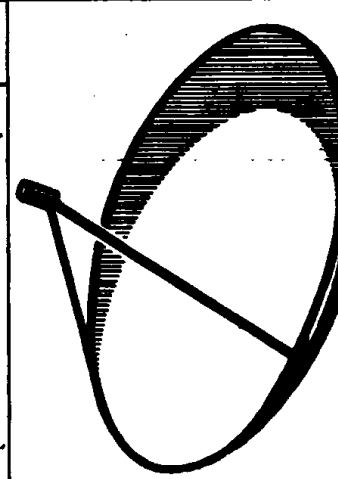
*PRIJS IS EXCLUSIEF KOSTEN RIJKLAAR MAKEN. AFGEBEELD DE SWIFT SEDAN 1.6 GLX. UW SUZUKI-DEALER KAN EEN GUNSTIGE FINANCIERING VOOR U REGELN.

BRUNSSUM: Alcars, Haefland 15, 045-25 97 97 / 25 22 44. HEERLEN: Autobedrijf Bos Heerlen B.V., Grasbroekerweg 9, 045-72 45 45. SITTARD: H.L.M. Sittard B.V., Rijksweg Zuid 212a, 046-52 12 15. ST. JOOST-ECHT: Autobedrijf Vosseveld, Hingerderstraat 28, 04754-8 19 17 / 8 27 54.

limburgs dagblad

televisie en radio maandag

Nederland 1

13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.23 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.30 Eenmaal anderszins. Vrijwilligersprogramma. Herh.
16.25 Bessie en Adriaan presenteren Wonderland. Kindermagazine.
17.25 Foreign affairs. Nederlands-Canadees-Argentijnse soapserie.
Miranda voert een telefoongesprek met Gwen waarin deze haar moet vertellen waar ze in gevangenschap wordt gehouden.
17.49 Tv tandarts.
18.00 Journaal.
18.15 2 vandaag. Actualiteiten.
18.41 Sportjournaal.
18.51 Het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
19.00 (TT) Safari rond de wereld (World safari).
Verslag van een reis door Australië, Nieuw Guinea en Zuid-Amerika met Alby Mangels. Afl. 11.
19.53 Onze ouwe (Der Alte). Duitse misdaadserie. Afl. 8: Een vooropgezette moord.
Een jonge prostituee raamt met haar auto een lichtmaat en is op slag dood. Een verkeersongeluk? Niet volgens de taxichauffeur Max Knotte en commissaris Kress.
20.58 TROS Triviant. Quiz met bekende landgenoten.
Vandaag: Marian Molenaar en Peter Verdelde tegen Marcel Bruyns en Ferdinand Franssen.
21.49 Oorlogen in vredetijd (Wars in peace). 12-delige documentaire over oorlogen na WO II.
Afl. 4: Yom Kippur 1973.
22.34 Top cops. Gedramatiseerde verhalen uit het dagelijkse leven van politieagenten.
22.58 Het elfde uur. Talkshow.
23.48 Middernacht-klassiek.
Klassieke muziek van Graaf Willem van Wassenaer, uitgevoerd door The Brandenburg Consort onder leiding van Roy Goodman.
00.21-00.26 Journaal.

Nederland 2

Tros/EO/Veronica
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.23 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.30 Eenmaal anderszins. Vrijwilligersprogramma. Herh.
16.25 Bessie en Adriaan presenteren Wonderland. Kindermagazine.
17.25 Foreign affairs. Nederlands-Canadees-Argentijnse soapserie.
Miranda voert een telefoongesprek met Gwen waarin deze haar moet vertellen waar ze in gevangenschap wordt gehouden.
17.49 Tv tandarts.
18.00 Journaal.
18.15 2 vandaag. Actualiteiten.
18.41 Sportjournaal.
18.51 Het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.
19.00 (TT) Safari rond de wereld (World safari).
Verslag van een reis door Australië, Nieuw Guinea en Zuid-Amerika met Alby Mangels. Afl. 11.
19.53 Onze ouwe (Der Alte). Duitse misdaadserie. Afl. 8: Een vooropgezette moord.
Een jonge prostituee raamt met haar auto een lichtmaat en is op slag dood. Een verkeersongeluk? Niet volgens de taxichauffeur Max Knotte en commissaris Kress.
20.58 TROS Triviant. Quiz met bekende landgenoten.
Vandaag: Marian Molenaar en Peter Verdelde tegen Marcel Bruyns en Ferdinand Franssen.
21.49 Oorlogen in vredetijd (Wars in peace). 12-delige documentaire over oorlogen na WO II.
Afl. 4: Yom Kippur 1973.
22.34 Top cops. Gedramatiseerde verhalen uit het dagelijkse leven van politieagenten.
22.58 Het elfde uur. Talkshow.
23.48 Middernacht-klassiek.
Klassieke muziek van Graaf Willem van Wassenaer, uitgevoerd door The Brandenburg Consort onder leiding van Roy Goodman.
00.21-00.26 Journaal.

Nederland 3

Vpro/Vara
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.30-09.45 Nijntje en haar vriendjes. Afl. 11.
10.00-10.20 Huisje boompje beestje. Afl. 78.
10.30 Duitsland 1871-1990. Afl. 3.
11.00-11.20 (TT) Elektrische stroom. Afl. 8.
17.30 Villa achterwerk: Van heinde en ver. 26-delige documentaire over kinderen in verschillende landen. Afl.: Yeye, China.
18.00 Journaal.
18.18 Comedy op 3: Mary Hartman, Mary Hartman. Amerikaanse comedyserie. Herh.
18.45 (TT) Lingo. Spelprogramma.
19.14 Open deur tv. Een programma waarin de kijker zich kan laten bekijken.
19.25 Tv-nomaden. Jongerenmagazine.
20.00 Young ones. Engelse comedyserie. Herh.
20.40 Marco Polo. Wekelijkse reportages over de oude buurten van Amsterdam West.
21.16 40 minutes: Three big men. Documentaire over drie Engelse Sumo-worstelaars bij de internationale kampioenschappen in Tokio (Japan) die niet bepaald experts genoemd konden worden; een maand voor de wedstrijd kenden zij de sport uitsluitend van de televisie. Maar omdat de drie dikkers de enige deelnemers waren aan de Britse selectieronde, mochten ze mee naar Tokio. Daar bleek hun passie voor geisha's die voor sumo te overtuften.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Sportjournaal.
22.30 Nova. Actualiteitenrubriek. Presentatie: Maartje van Weegen.
23.00 Den Haag vandaag. Parlementaire rubriek.
23.15 Trekking dagelijkse lotto.
23.20 Tussen dag en nacht. Praatprogramma met prominente publicisten. Presentatie: Maarten 't Hart.
00.06-00.11 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

06.00 Het elst kuck elst. Luxemburgs programma.
06.30 RTL Classique. Klassiek concert, uitgevoerd door het RTL orkest.
07.00 Nieuws & krantenoverzicht.
07.05 Scooby Doo.
07.30 Nieuws & krantenoverzicht.
07.35 Eigen huis & tuin.
08.00 Nieuws & krantenoverzicht.
08.06 The bold & the beautiful. Amerikaanse soap. Herh.
08.30 Nieuws.
08.35 Santa Barbara. Deel 1. Herh.
09.00 Nieuws & krantenoverzicht.
09.10 Santa Barbara. Deel 2. Herh.
09.35 Goede tijden, slechte tijden. Nederlandse dramaserie. Herh.
10.05 As the world turns. Serie.
10.50 Sons & daughters. Australische soapserie. Herh.
11.15 RTL Shop. RTL Club shopping.
11.25 Clip van de dag.
12.30 Rad van fortuin. Spelprogramma.
12.00 Telekids. Kinderprogramma.
13.00 Cartoon.
13.05 World of discovery. Herh.
14.00 Ouders van nu. Herh.
14.30 General Hospital. Soapserie.
15.15 RTL Shop. RTL Club shopping.
15.20 Santa Barbara. Soap.
16.10 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh.
17.00 5 uur show. Gev. magazine.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.20 RTL Club. Magazine.
18.35 The bold & the beautiful.
19.00 Rad van fortuin. Spelprogramma.
19.30 Avondnieuws.
19.50 Weer. Door: John Bernard.
20.00 Goede tijden, slechte tijden. Nederlandse dramaserie.
20.30 Vrienden voor het leven. Nederlandse comedyserie.
21.05 Wie ben ik? Twee teams nemen het tegen elkaar op en proberen te raden wie zij zijn.
21.55 Harem. Miniserie.
23.45 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh.
00.30 As the world turns. Herh.
01.15 General Hospital. Serie. Herh.
02.00 De thuiswinkel (Home shopping).
02.30 Nachtprogramma.

RTL5

16.55 Felix the cat. Tekenfilmserie.
17.04 Tropical heat. Amerikaanse detectiveserie.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.15 Family ties. Amerikaanse comedyserie.
18.40 Miami Vice. Amerikaanse politiserie.
19.30 Paradise Beach. Australische serie.
20.00 21, Jump Street. Canadese politiserie. Herh.
20.55 Film 5. Wekelijks filmmagazine met o.a. een special met Robert De Niro.
21.35 Dangerous curves. Amerikaanse detectiveserie.
22.30 I.S.C.H.A. Talkshow.
23.30 V extra. Het late RTL 5-nieuwsbulletin.
00.00 De draagmoeder. Braziliaanse telenovella. Herh.
00.30-01.00 Het elst, kuck elst aktueel. Luxemburgs programma.

● Omar Sharif en Nancy Travis in miniserie 'Harem'. (RTL4 - 21.55 uur).

België/RTBF 1

16.05 Vacaturebank. 16.20 Noubouba. Kinderprogr. 17.20 Parker Lewis. Amer. jeugdserie. Afl.: Enfin, seurs. 17.45 Promo 96 (Class of 96). Amer. serie. Afl.: Quand Linda rencontre Whitney. 18.15 L'empire des médias. Spelprogr. rond de media. 18.50 Serv. chaud. Gev. magazine. 19.30 Nieuws. 20.15 The Russia house. Amer. spionagefilm uit 1990. Aansl.: Discussie. Discussie met gasten over vooropgezette moord. Thema: Bombes à la casse... Poudre aux yeux? 23.35 Laatste nieuws. 23.55 Beursberichten. 00.00-00.10 Katholiek magazine.

België/Télé 21

19.30 Nieuws en weerbericht. Nieuws tevens in gebarentaal. 20.10 Mémoire d'exploits. Terugblik op grote sportevenementen. Vandaag een terugblik op de Belgische deelname aan het WK voetbal in 1990. 21.30-22.05 Nieuws, weerbericht en beursberichten.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 La chance aux chansons. Amusementsprogr. 12.35 Weerbericht. 12.40 Zwitsers nieuws. 13.05 Pauze de banane. (herh.). 13.30 La marche du siècle. Magazine. 14.50 Autant savoir. Magazine. (herh.). 15.10 Palais royal. Serie portretten. 16.00 Nieuws. 16.10 Vision 5. Gevarieerd magazine met internationale actualiteiten. 16.25 Comment ça va. Gezondheidsmagazine. 16.50 La cuisine des mousquetaires. Culinaire magazine. 17.05 Une pêche d'enfer. Jongerenmagazine. 17.40 Découverte. Populair-wetenschappelijk magazine. 18.10 Questions pour un champion. Spelprogr. 18.30 Nieuws en weerbericht. 18.55 Revue de presse. Persoverzicht. 19.00 Des chiffres et des lettres. Spelprogr. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Enjeux de point. Magazine. 21.00 Nieuws en international weerbericht. 21.40 Sacrée soirée. 23.00 Les grands jours du siècle. 14-delige documentaire over de geschiedenis van de 20e eeuw. Afl. 3: Dictateurs. La montée des fascismes. 00.00 Nieuws. 00.30 Le cercle de minuit. Cultureel magazine. 01.30 La chance aux chansons. Amusementprogr. 02.30 Sept sur sept. Actualiteitenmagazine. (herh.). 03.30 Face à la presse. 04.20 Sept jours en Afrique. 04.30 L'heure de vérité. 05.20 Europees nieuws. Met Franse ondertiteling.

België/TV 1

14.00 Schooltv: Zes koningen en een troon.
14.30 Schooltv: Biologie - Het menselijke lichaam. Afl. 9: De hormonen.
17.00 Huckleberry Finn. Afl. 22.
17.25 Musti. Tekenfilmserie. Herh.
17.30 Oproep der kabouters. Spaans-Nederlandse tekenfilmserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 319.
18.00 Journaal.
18.10 Mool en meedooienloos (The bold and the beautiful). Afl. 813.
18.35 Top score. Spelprogramma.
19.03 Buren (Neighbours). Afl. 1238.
19.25 Paardenkoersen en overzicht.
19.30 Journaal en sport.
20.00 Schone schijn (Keeping up appearances). comedyserie. Afl. 11.
20.30 TV-denksportkampioen.
13-delige spelprogramma. Vandaag de kwartfinale.
21.15 Matlock. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Picture.
22.00 Alle 5. Populair-wetenschappelijk magazine.
22.35 Vandaag en sport.
23.00 Programma van de Nationale Omroep Stichting. Aansl.: Baraka-uitslag.
23.50-23.55 Codas. Koen Stassijns leest voor uit eigen werk. Vandaag: Talereel.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 12.30 Nieuwsflits. 12.35 Zeus. 13.00 Mio zio Buck. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minuti di... 14.00 Uno per tutti. 17.30 Sette giorni al parlamento. 18.00 Nieuws. Aansl.: Appuntamento al cinema. 18.15 Nancy, Sonny & Co. 18.45 Toto un altro pianeta. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 Sport. 20.40 In Fuga per tre. Film. 1989. 22.30 Nieuws. 22.35 Parole e vita. 23.05 L'Europa per la sicurezza. 23.30 Fantasy party. 00.00 Laatste nieuws. 00.30 Oggi al parlamento. 00.40 DSE - Sape-re. Aansl.: Nachtprogrammering.

BBC 1

07.00 Business breakfast. 08.00 BBC Breakfast news. 10.05 Kilroy. 10.45 Newshound. 11.00 nws. 11.05 Playdays. 11.30 Gev. ochtendmagazine. Met om 12.00 en 13.00 nws. 13.15 Pebble Mill. 13.55 Reg. nws. 14.00 nws. 14.30 Neighbours. 14.50 XYZ. 15.15 Knots Landing. 16.05 Family affairs. 16.45 Henry's cat. 16.50 The

adventures of Spot. 16.55 Magazine over huisdieren. 17.10 The greedy-saurus gang. 17.15 Mithras and Arabel. 17.30 Albert the 5th musketeer. 17.55 Jeugdjournaal. 18.05 Blue Peter. 18.35 Neighbours. 19.00 nws. 19.30 Reg. nws. 20.00 Telly addicts. Tv-quiz. 20.30 Consumerenmagazine. 21.00 The good life. 21.30 Get back. 22.00 nws. 22.30 Panorama. Afl.: A very British folly. 23.10 House of cards. 00.10 Filmmagazine. 00.40 Carreering ahead. 03.00-04.30 BBC Select.

BBC 2

09.00 Breakfast news. 09.15 Past and present preserved. 09.30 Schooltv. 09.50 A week to remember. 10.00 Reviving antiques. 10.05 Schooltv. 14.20 Gordon the Gopher. 14.30 Christopher Crocodile. 14.35 Crystal Tipps and Alistair. 14.40 Schooltv. 15.00 nws. Aansl.: Schooltv. 15.15 Reg. progr. 15.45 A week to remember. 15.55 Kooptips. 16.00 nws. Aansl.: Songs of praise. 16.45 Breakout. Serie over ongewone sporten. 16.50 nws. 17.00 Catchword. 17.30 Wildlife showcase. Vandaag over de vogelpopulatie aan de Normandische kust. 18.00 Today's the day. 18.30 The wartime kitchen and garden. 19.00 The Addams family. 19.25 Def II: Les lives. Satire. 19.30 Def II: The real McCoy. Speciale gast: Tessa Anderson. 20.00 Def II: E energy. 20.30 Documentaire over de London Zoo. 21.30 Natuurdocumentaire over de panda. 22.00 Wild palm, s'erie. Aansl.: A siege - A street in Sarajevo. 23.30 Newswright. 00.15 The late show. 01.00-02.25 L'entance nue. Franse speelfilm uit 1968. Met Engelse ondertiteling. 03.00-05.00 Night school: English night.

Eurosport

06.30 Aerobics. 09.00 Golf. World cup trofee. 11.00 EK sprint zwemmen. Finals. 12.00 Marathon van New York. 13.00 Intern. motorsport. 14.00 ATP-toern. van Antwerpen. 17.00 Eurofun. 17.30 Triathlon vanuit St. Thomas (Maagdeneilanden). 18.30 Motorcross. 19.30 Eurosportnews. 20.00 Stockcar-races vanuit Amerika. 22.00 Boksen. 23.00 Eur. voetbal. 00.00 Golf. Daiwa Intern. 01.00-01.30 Eurosportnews.

Super Channel

05.30 Victory. 06.00 Super shop. 06.30 NBC network news. 07.00 ITN World news. 07.15 European business today. 07.30 NBC Nightly News with Tom Brokaw. 08.00 ITN World news. 08.30 NBC Nightly News with Tom Brokaw. 09.00 Super shop. 12.00 CNBC World business. 12.30 Financial Times reports. 13.00 Today. 14.30 The money wheel. 18.00 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Cultured club. 20.00 NBC's Tom Brokaw special. 21.00 Disaster chronicles. 21.30 Memories now and then. 22.00 ITN World news. 22.30 European business today. 22.45 Market wrap. 23.00 Super sports. 23.30 Documentary showcase. 00.00 Real personal. 00.30 NBC network news. 01.00 Later with Bob Costas. 01.30 The detectives. 02.00 China news Europe. 05.00 NBC network news.

MTV

07.00 REM day. 10.00 Marjane van der Vlugt. 13.00 Greatest hits. 14.00 On tour. 16.30 The report. 16.45 At the movies. 17.00 News. 17.15 3 from 1. 17.30 The grind. 18.00 Hit list UK. 20.00 REM unplugged. 21.00 Music non-stop. 22.00 Greatest hits. 23.00 The report. 23.15 At the movies. 23.30 News at night. 23.45 3 from 1. 00.00 Rock block. 02.00 Marjane van der Vlugt. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

07.30 World report. 08.45 CNN newsroom. 10.30 World report. 11.30 Business morning. 12.30 Business day. 13.30 Business Asia. 14.00 Larry King live. 16.30 CNN & Co. 17.00 NewsHour. 19.00 World business today. 20.00 International hour. 21.45 World sport. 22.00 World business today. 22.30 Showbiz today. 23.00 The world today. 00.00 Moneyline. 00.30 Crossfire. 01.00 Prime news. 02.00 Larry King live. 04.30 Showbiz today.

Duitsland 1

12.55 Käpt'n Blaubbär.
13.00 Morgenmagazin. Ontbijt.
13.05 Tagesschau.
13.10 ML. Mona Lisa.
13.15 Tele-Gym. Ochtendgym.
13.20 Tagesschau.
13.25 Wettpiegel.
13.30 Fall auf Fall - Jedem sein Recht. Juridisch magazine.
13.35 Tagesschau.
13.40 Geld oder Liebe. Spelshow.
13.45 Umschau.
13.50 Tagesschau.
13.55 ARD-Mittagsmagazin.
14.00 Wirtschafts-Telegramm.
14.05 Tagesschau.
14.10 (TT) Die Sendung mit der Maus. Informatief kindermagazine.
14.15 Die Gespenster von Flatter-stein. 12-delige jeugdserie. Afl. 7.
14.20 Tagesschau.
14.25 Als geheilt entlassen. Duitse speelfilm uit 1959.
14.30 Cartoons im Ersten.
14.35 König der Katakomben. 12-delige serie. Afl. 9.
14.40 Tagesschau.
14.45 Punkt 5 - Länderreport.
14.50 (TT) Harry's Nest (Empty nest). Afl.: ...und wer küsst mich?
14.55 Tagesschau-Telegramm.
15.00 Regionale Informatie.
15.05 en 18.50 Alles o.k., Corky. Serie. Afl.: Der Babysitter.
15.10 Nicht von schlechten Eltern. Serie. Afl.: Mütze ahoi.
15.15 Tagesschau-Telegramm.
15.20 (TT) Tagesschau.
15.25 Die Goldene 1 - ARD-Fern-schöpfung. Spelshow. Gasten: Ernst Dieter Lueg, Thomas Freytag, Pur en die Joyful Gospel Singers.
15.30 Tagesschau-Telegramm.
15.35 Report. Achtergrondmagazine.
15.40 Pro & Contra - Themenwahl.
15.45 Magnum. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Sag nicht Lebwohl.
15.50 Tagesschau.
15.55 (TT) Tatort. Misdaadserie. Afl.: Die chinesische Methode. Herh.
16.00 Tagesschau.
16.05 (TT) Klausen will gelernt sein (Scuola di ladri 1). Italiaanse speelfilm uit 1962 van Neri Parenti.
16.10-16.20 Z.E.N. Novembertage auf Sylt. Afl.: Sonnenaufgang.

Duitsland 2

05.55 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.
13.45 Flussaufwärts liegt das Paradies. Documentaire over een ontdekkingsreis op de 1000 kilometer lange rivier Usumacinta, die door het oerwoud van Midden-Amerika stroomt, de grens vormt tussen Mexico en Guatemala en uitmondt in de Golf van Mexico. Herh.
14.30 Roda Roda Geschiedten. Serie korte verhalen met Peter Weck in de hoofdrol. Met om:
14.30 Goldstein aus Kowno. Aansl.: Eine französische Hausfrau.
14.55 ZDF-Glückstelefon.
15.00 Heute.
15.03 Kinderstudio. Kinderprogramma. Met om:
15.03 Helme Helme: Sauerkraut. Tekenfilmserie. Afl.: Der Wundersatz.
15.25 Abenteuer vor der Haustür. Tips en truc van Rüdiger Nehberg.
15.30 Phantastische Reisen in die Wirklichkeit. Natuurserie over de flora en fauna voor de huiseur. Afl.: ...zu den Unterirdischen.
16.00 Logo. Jeugdjournaal.
16.08 Elnde Kinderstudio.
16.08 Heute-Schlagzeilen.
16.09 Die Simpsons. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Alpträume.
16.35 Die Simpsons. Amerikaanse tekenfilmserie. Afl.: Lisa Pony.
17.00 Heute, sport en weerbericht.
17.15 Länderjournal. Aansl.: heute-Schlagzeilen.
17.45 Der Alte. Duitse politiserie. Aansl.: Guten Abend.
18.00 Der Alte. Vervolg van 17.45.
19.00 Heute.
19.20 Wetter. Weerbericht.
19.25 Elner zählt immer. Tv-film.
21.05 auslandjournal. Actualiteitenmagazine met reportages van buitenlandcorrespondenten.
21.15 heute-journal.
22.15 French Connection II. Amerikaanse speelfilm uit 1974.
00.00 Apropos Film. Filmmagazine. Vandaag met o.a. interviews met de regisseurs Philip Kaufman en Peter Greenaway.
00.30 heute.
00.35-01.20 Das kleine Fernsehspiel. Küsses. Duitse tv-film van Carolin Otto.

Duitsland 3 West

06.15 Tele-Gym. 08.30 Cursus Duits. 09.00 ARD-Morgenmagazin. Ontbijt. 09.55 Aktuelles aus dem Videotext. 10.00 Schooltv. 12.00 Das Recht zu lieben. Afl. 134. 12.25 Programmvoor-schau. 12.30 Westpost. Herh. 13.15 Quarks & Co. Afl.: Blitz und Donner. 14.00 West 3 aktuell. 14.05 Hit-Clip. Afl. 113. 14.30 Schauplatz. 15.00 Fensterplatz. 16.00 Hier und heute unterwegs. 16.30 Cursus Duits. 17.00 Sesamstrasse. 17.30 Babar. Afl. 44. 18.00 West 3 aktuell. 18.05 KuK - Klön und Klaaf. Gev. magazine. 18.30 Tuinmagazine. 18.45 Aktuelle Stunde. Reg. magazine met o.a. sport. 19.25 Fensterprogr. der Landesstudios. 19.45 Hilferufe. Reportage over tv-verslaving van kinderen. 20.15 Sportmagazine. 21.00 West 3 aktuell. 21.15 WAS. Soc.-economisch magazine. 21.45 Frauen-Fragen. Vandaag: de huidige betekenis van liefde voor vrouwen. 22.30 (TT) Lindenstrasse. Afl. 415. 23.00 Documentaire over een voormalig nazibordel. 23.45 Die Kreativen. Afl. 5: Designer spreken über Film. 00.45 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

06.15 Tele-Gym. 08.30 Cursus Duits. 09.00 Schooltv. 10.50 Non-Stop-Fernsehen mit Wetterbildern. 14.00 Schooltv. 15.00 Hallo, wie geht's? 15.15 Miteinander. Herh. 15.45 Sonde. Herh. 16.30 Nur Mut. Talentenjacht. 17.00 Cursus Duits. Afl. 51. Herh. 17.30 Sesamstrasse. 17.58 Kinder-Verkehrssport. 18.00 Pickwick-Club. Magazine. Afl. 5: Merk-Würdigkeiten des Alltags. 18.23 Philipp. 18.26 Das Sandmännchen. 18.30 Südwest aktuell. 18.35 Fängt ja gut an. Showprogr. 19.05 Hallo, wie geht's? Vandaag: Psoriasis en de behandeling. 19.20 Landesschau. 19.48 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Auto- en verkeersmagazine. 21.00 Nachrichten. 21.15 Blaue Berge (Golubye gory). Georgische speelfilm uit 1983. 22.45 Literatuurscene Amsterdam. 23.30 Andrei Gavrilov speelt. Klassieke muziek. 00.05 Schlussschichten. 00.20 Non-Stop-Fernsehen

RTL Television

06.00 RTL aktuell. 07.00 Guten Morgen Deutschland. 09.00 Ironside. (herh.). 10.00 The bold and the beautiful. soapserie. 10.30 227. Afl.: Die Fernsehkarriere. 11.00 Der Preis ist heiss. Spelshow. 11.30 Familien Duell. 12.00 Punkt 12. Middagmagazine. 12.30 The guiding light. serie. 13.20 Santa Barbara. soapserie. 14.10 Days of our lives. soapserie. 15.00 Lona Christen. Thema: Dressierte Kinder. 16.00 Hans Meiser. Vandaag: Leben zwischen zwei Kulturen - junge Türken. 17.00 Who's the boss? Afl.: Monas neue Karriere. (herh.). 17.30 Family ties. Afl.: Der Schuss nach hinten. (herh.). 18.45 RTL aktuell. 19.10 Explosiv - Das Magazin. 19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. 20.15 Kollegen. Spelshow. 21.15 Stadtkühn. Afl.: Rache. 22.15 Der heisse Stuhl. Discussieprogr. 23.00 10 vor 11. Vandaag: Napoleon und seine Zauberer Rossini. 23.30 R O S T. Serie. Aansl.: RTL aktuell. 00.00 Berlin Break. Duitse serie. 01.00 Family ties. 01.35 (Who's the boss? 02.10 Explosiv - Das Magazin. 02.40 Hans Meiser. Talkshow. 03.40 Iona Christen. 04.35 Ironside. 05.30 The bold and the beautiful.

SAT 1

05.15 The young and the restless. 06.00 Deutschland heute. 09.35 Trapper John, M.D. 10.25 Bonanza. 11.15 5 mal 5. 11.45 Glücksrad. 12.25 The young and the restless. 13.15 Trapper John, M.D. 14.10 Neighbours. Afl.: Die halbe Wahrheit. 14.40 Bonanza. 15.40 Star Trek: the next generation. 16.45 Riskier was! 17.20 Geh aufs Ganze! 18.00 Regionale progr.'s. 18.30 5 mal 5. 18.58 Wetternws. 19.00 News-magazin. 19.18 täglich ran. 19.30 Glücksrad. 20.15 Der Bergdoktor. 21.20 Bitte melde dich! 22.10 Hunter. Aansl.: Top-NEWS. 23.00 News & Stories. 23.45 Donner's Tag bei KANAL 4. 00.15 KANAL 4 mit 'Z'. 00.40 Star Trek: the next generation. 01.40 Baywatch. 02.25 Riskier was! 02.50 Bitte melde dich! 03.30 Heino - Die Show.

België/TV 2

16.50 Journaal.
19.00 Schooltv: Nieuws uit de natuur. Afl. 5: Aardappelen.
19.30 Het capitol (Capitol). Amerikaanse serie. Afl. 656.
19.53 Benny Hill. Engelse humor.
20.00 Programma van de Vrijzinnige Verenigingen. Reportages met vandaag een documentaire over het medium tv in de 20e eeuw en de opmerkelijke reclamecampagnes van het Italiaanse kledingmerk Benetton.
21.00 Huis, tuin en keuken. 13-delige serie. Afl. 7.
21.30 Journaal en sport.
Aansl.: Baraka-trekking.
22.05-23.35 The ultimate solution of Grace Quigley. Amer. zwarte komedie uit 1984. Met: Katharine Hepburn, Nick Nolte, Elizabeth Wilson o.a.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30 en 17.30 Nieuws. 7.07 NCRV's Hier en nu (8.45 en 11.45 Kerkelijke actualiteiten). 12.07 Tijdsin. 14.05 Veronica Nieuwsradio. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.07 Veronica Nieuwsradio. Vervolg. 19.04 Tijdsin. 22.04 Veronica sportradio. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Dramatis. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

7.04 De haversmoutshow. 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 50 pop of een envelop. 14.04 Deron Christian draait op verzoek. 15.04 Nederlands fabriek. 9.02 in gesprek. 9.55 Vrijzinnig vizier. 10.02 Van belang. 11.02 Punch. 13.10 Prik Italia. 14.03 Boven het dal. 14.30 De verbeelding. 15.02 Op het verter. 17.10 Radio 5. RVD. 17.45 Postbus 51 en 50. 18.00 Nieuws. OHRM: 18.02 Programma van de OHRM. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Kayen reisa (Er is hoop). 21.15 Iy habier (Goed nieuws). 21.30 Sin ke yat kai yam (Goed nieuws op maandag). 22.00 Het zwarte gat. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Radio 3

AKN: 6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsdramen. 12.04 Denk aan! Herh. 14.04 Carole. AKN: 15.04 Popopop (I en II). 17.04 Rinkelde-kinkel. 18.04 De avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Forza radio. 21.04 Villa 65. 0.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Met de Mark. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4

Om 7.00, 8.00 en 13.00 Nieuws. 7.02 Aubade. 9.00 Muziek voor mijzelf. 11.00 Ochtendconcert. 1. Symf. Ork. van de BR. II. Muz. voor piano. 13.04 De componisten

Radio 5

Tussen de Bedrijven door, ver-zoekplaten. 11.00 Mag ik deze dans van U? Amusementsprogr. met Tilly Maessen. 12.00 Limburg Aktueel. 13.00 RadioNieuwsCentra-le, binnenbuitendruk. 13.30 Regionale nieuws. 13.35 Limburgse en de Wereld. 14.00 Licht Limburg. non-stopmuziek. 15.00 Radio Euregio. 16.00 Festival, cultuur-magazine. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: actualiteiten.

BRTN/Radio 2

06.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 Regionaal. (6.30, 7.00, 7.30 nws). 8.00 Nieuws. 8.10 Recht voor de raap. Lichtvoetig maandagochtendprogramma waarin luisteraars hun mening kwijt kunnen over gebeurtenissen van de vorige week. Nieuws. 10.0

Met het winkelwagentje langs rekken met beschilderde voorwerpen

Kunst kopen in de supermarkt

DOOR DIJAN VAN VILMEREN

Blikken doperwten en bruine bonen, een onse achterham en een literpak yoghurt. Het is niet verbazingwekkend als je deze producten aantreft in een supermarkt. Veel vreemder is het als je een supermarkt binnenloopt, een karretje pakt, je boodschappenlijstje uit je binnenzak graait en vervolgens ontdekt dat er geen etenswaren maar kunstwerken te koop zijn.

Gistermiddag ging in het hartje van Amsterdam de Supermart open. Een supermarkt waar je zonder aanbellen binnenloopt, een mandje bij de hand neemt, ontspannen kunt shoppen, dieven meteen opgemerkt worden door een deels verborgen bolle spiegel en waar je kunt afrekenen aan de kassa. Een supermarkt met speciale aanbiedingen als 'drie halen, twee betalen' en een heuse uitverkoop eind december. Wat niet betekent dat dit een alledaagse supermarkt is. Zoals de laatste drie letters van de naam Supermart al aanduiden: hier verkoopt men cartoonesk beschilderde pennendoosjes, longdrinkglazen, paraplu's en baseballpetten. Een complete supermarkt zonder voedsel maar vol met bonte straatkunst.

De Supermart staat te midden van de exclusieve en prestigieuze antiquairs in het Spiegelkwartier in Amsterdam. Een vreemde eend in de bijt. Een groter contrast dan tussen de dure antiekhandelaars en de Supermart waar kunst vanaf één gulden in de rekken ligt, is haast niet denkbaar. Voor de Supermart is het echter een perfecte lokatie.

„We willen namelijk de drempel voor het bekijken en kopen van kunst in galerieën verlagen,” vertelt Oscar van der Voorn. „Mensen zijn bang om een galerie binnen te lopen. Soms vragen ze zelfs aarzelen naar het entreegeld. Ze staan met hun neus

● De initiatiefnemers en de kunstenaars van de Supermart willen de drempel om kunst te kopen verlagen.

Foto: GPD

tegen de etalageruit gedrukt maar verder dan de deurknop komen ze vaak niet. En kun je je wel voorstellen hoe mensen zich in de Nieuwe Spiegelstraat met al zijn galerieën voelen. Ik vind dat een veel breder publiek een galerie moet kunnen bereiken. En wat is een betere, openbare ruimte om deze doelstelling te bereiken dan een supermarkt waar iedereen zich gemakkelijk voelt?”

Al doende kwam Oscar van der Voorn samen met Marcel Verbiest, uitgever van het striptijdschrift POSSE en het culturele magazine To the Point op het idee een supermarkt in te richten waar

kunstwerken van zes kunstenaars, vooral bekend in de house-scene en stripwereld, te koop zijn voor heel weinig geld.

Midden in de hol van de leeuw dus, knipogen de zes kunstenaars – George Heidweiller, DA-DARA (Daniel Rozenberg), Thomas Noordhoek, Otto Kruijsen, Doran McGee en Onno Klein – naar de jaren '60. Fluxus, popart en de strijd tegen de elitaire hoog geprijsde kunst. „Het is niet iets nieuws maar de gemeenschappelijke stijl van de kunstenaars is wel verrassend. Bont, kleurrijk, pakkend en cartoonachtig,” zegt Van der Voorn. Kwaliteitsgraffity? „Nee, zo zou

ik het niet willen noemen. Straatcultuur. Dat klinkt beter.”

De zes zullen alle mogelijke voorwerpen beschilderen en daarnaast kleine goedkope kunstwerkjes in de hen kenmerkende stijl maken. Ingepakt in cellofaan en met label moeten kunstvoorwerpen vervolgens over de toonbank gaan. Ook kunnen klanten zelf een artikel meebrengen, dat ter plaatse beschilderd wordt door een van de zes heren. „Je moet hierbij denken aan een oude bloemenvaas, een telefoon of kerstballen waarvan je de kleur beu bent maar de vorm niet.”

De Supermart wordt grotendeels gesponsord door het bedrijfsleven. In totaal heeft Oscar van der Voorn een ton bij elkaar kunnen sprokkelen.

Tot en met de kerstdagen kan Nederland boodschappen doen in de Supermart. Daarna sluit Oscar van der Voorn zijn deuren. „Je moet stoppen op je hoogtepunt. Als het nog leuk is. Juist dan heb je succes als je weer iets wilt opstarten. Het moet geen permanente kunstsupermarkt worden. Dan is de kans groot dat het niet leuk meer is,” beweert de organisator. De Supermart aan de Nieuwe Spiegelstraat 3 is dagelijks geopend van twaalf tot zes uur.

vergetelijke schoonheid en een visitekaartje van de tijd waarin ze gemaakt werden. Onder de noemer 'beter laat dan nooit', zijn ze tot verzamelaarsobjecten geworden. Gelukkig begint het tij te keren. Tijdschriften hebben inmiddels de kracht van een mode-illustratie herontdekt. Grote modehuizen hebben weer hun eigen vaste illustratoren in dienst, die met een enkele veeg van pen of penseel het karakter van een nieuwe lijn vast kunnen leggen. Roem is voor deze mensen, waarvan het talent vaak tot de hoogte van het absolute kunstenaarschap reikt, helaas niet weggelegd. Artiesten als Lepape, Marty, Botero en Hockney, grote namen in modeland, zullen nooit in The Hall of Fame van de kunst worden opgenomen.

Jarenlang zijn modetekeningen enkel een substituuut geweest voor modefoto's. Sinds de jaren vijftig zijn de covers van alle modetijdschriften praktisch zonder uitzondering met foto's getooid. Al ging de illustratie nooit helemaal ten onder, meer dan een klein hoekje in de bladen was haar niet gegund. Zelfs 'Vogue', wereldberoemd mede door zijn uitstekende illustratoren, ging overstag. Toch blijken tekeningen vaak meer dan foto's een weerspiegeling van de tijdgeest te zijn. Invloeden van kunststromingen zijn duidelijk te onderscheiden. Modetekeningen uit de art-deco-periode blijken achteraf van on-

Horloge uit blik

Wie fris tegen de nieuwe tijd wil aankijken werpt een blik op het Crash-horloge. Op het uurwerk na is het helemaal vervaardigd van gerecycled materiaal. Randvoorwaarde voor productie is dat veel mensen blij zijn met fris uit blik. Dat is namelijk de grondstof.

De kleuren van de oorspronkelijke blikjes fungeren als sierrand. Voor fervente Heineken-drinkers is het Heineken-blikje in verdundheid terug te zien. Diegenen die geprikkeld worden door een speciale voorkeur in de frissector hebben het eveneens voor het uitzoeken. Bitter Lemon, 7-Up of Spa rood, de tijd wordt door alle soorten blik omgeven.

Crash, is een zwitsers horloge met een dito uurwerk. Uitvinder is Robert Wohlfarth die onder meer plannen koestert om in de nabije toekomst brillen, wekkers, cosmetica en kleding van gerecycled materiaal te laten vervaardigen. Het gegeven dat er wereldwijd 150 miljard blikjes per jaar worden weggegooid bracht hem op dit bij de tijdse idee. In Zwitserland zelf is het 'Crash-horloge' in korte tijd razend populair geworden, in de eerste maand na introductie werden er ruim vijftigduizend verkocht. In Nederland wordt verspreid over alle merken jaarlijks voor bijna vier honderd miljoen gulden aan horloges gekocht. Het grootste deel, tachtig procent wordt gekocht bij een gespecialiseerde juwelierszaak. Bijwinkels nemen 10 procent voor hun rekening, de rest wordt gekocht in warenhuizen en verspreid als promotiemateriaal in de reclamesector.

Het Crash-horloge is verkrijgbaar bij zowel groot-warenhuizen als bij juweliersvestigingen. De prijs is 99 gulden. In 1994 neemt het horloge grote vlucht vanaf het moment dat vliegmaatschappij de KLM het horloge opneemt in het verkoopprogramma. Op dit moment is het recycling-horloge te verkrijgen in 24 verschillende uitvoeringen voor jongens en mannen. Eind dit jaar, uiterlijk begin volgend jaar wordt de collectie uitgebreid met een serie modellen voor dames en voor kinderen. Dan wordt ook de batterij geweerd en wordt het horloge aangedreven door beweging.

Kerstcadeau

● De naderende feestdagen en vooral het vele geld dat dan wordt uitgegeven, zetten lieden met zakeninstinct aan tot extra creativiteit. Dat dat kan leiden tot allerlei geslaagde en minder geslaagde kerstcadeaus bewijst een firma in Berlijn, die vorige week speciale kerstcondooms lanceerde. Om onder de kerstboom eens extra verrassend voor de dag te komen...

Foto: REUTERS

Smoezenboek van 'Loesje'

Internationale', zijn tips voor linkse jongeren.

Smoezen voor leerlingen die in Wassenaar, Roozendaal of Heemstede-Aerdenhout wonen, zijn gebaseerd op het deftige leefmilieu. „De butler was ziek en toen moest m'n moeder zelf het ontbijt klaarmaken”, „De minister kwam langs en er was niemand om hem te ontvangen”, of: „We hebben nieuwe waakhonden en die wilden me maar niet loslaten”.

Een goeie smoes is origineel. Conciërges nemen geijkte smoezen zoals 'lekke band' en 'ik heb me verslapen' niet meer serieus.

'Loesje' weet raad voor de scholier die graag even wil spijbelen. In een boekje van achterzakformaat – om nooit meer zonder te zitten – staan 101 originele smoezen voor leerlingen die er een uurtje, dag of zelfs een week tussenuit willen glippen.

Loesje houdt rekening met de verschillende achtergronden van scholieren. Zo wijdt zij een apart hoofdstuk aan leerlingen uit een rood nest. 'Ik was verward in een klasstrijd' of 'Lang hè, die

Tentoonstelling rond zwangerschap

Van histerie tot bakermat

DOOR MARGIT SPAAK

Wat hebben begrippen als 'in de luren leggen', 'een hysterische vrouw' en 'bakermat' met elkaar te maken? En wat doet het oud-Hollandse drankje Hansje-in-de-kelder in dat rijtje? Het zijn allemaal zaken die te maken hebben met wijfverbreid, soms nog steeds bestaand Hollands bijgevoel rondom bevruchting, zwangerschap en geboorte.

In de hal van het Academisch Ziekenhuis Nijmegen St.-Radboud is tot eind november een tentoonstelling van het Nederlands Centrum voor Volkskunde uit Utrecht te zien. De tentoonstelling 'Besluit met muisjes' gaat over de Nederlandse gebruiken rond zwangerschap.

„Tot ver in de negentiende eeuw is het een raadsel gebleven hoe vrouwen bevrucht raakten, hoe het kind in de baarmoeder groeide en hoe het er uiteindelijk weer uitkwam,” legt Agnes Legierse van het Studium Generale uit. „Vandaar dat er allerlei mystieke verklaringen gezocht werden. Bakerpraatjes dus, want vooral de baker, destijds vroedvrouw en kraamhulp tegelijk, verspreide het bijgeloof aan het kraambied. Sommige van die bakerpraatjes hebben zo'n vaste voet aan Hollandse bodem gekregen dat ze nu nog wel verteld worden.”

Een voorbeeld daarvan is de waarschuwing dat vrouwen in de laatste maand van de zwangerschap hun armen niet in de lucht mogen steken. De navelstreng zou dan om het halsje van de baby zakken en het kind verstikken.

Sommige vrouwen zijn in de laatste periode van de zwangerschap wat labiel. In vroeger eeuwen werden ze aangemoedigd dat de baarmoeder los door het lichaam zweefde. Bij een aantal vrouwen moest het sperma lang zoeken naar de baarmoeder, in de Grieks histerica genaamd. Door de zoektocht zouden vrouwen van de kook raken en 'hysterisch' worden.

„Voedsel en drank waren na bevruchting van groot belang voor zwangere vrouwen,” zegt Legierse. „Het bijgeloof daarom gaat terug tot in de zestiende eeuw.” Bekend is de fabel dat zwangere vrouwen voor twee zouden moeten eten, maar veel minder bekend is dat het ontbijt eten van bijvoorbeeld haring en augurken historisch vastgelegd kan worden. „Men heeft namelijk lang aangenomen dat zure voeding gunstig zou zijn voor de groei van het kind, maar werden vrouwen in de wachtting mee volgestopt.”

Chocolademelk

Tot in het eerste kwart van de eeuw waren allerlei andere kerpraatjes op voedingsgebied nog gemeengoed. Aardbeien en druiven zouden wijnvlekken veroorzaken, veel koffie en chocolademelk drinken in de zwangerschap zorgde voor een gekleurd kind.

Legierse: „Opvallend is dat de laatste sprookje in de negentiende eeuw ontstaan is. Nederlandse vrouwen kregen toen steeds meer contact met mannen uit de Hollandse kolonies, bruine mannen dus. De schuld geven aan chocolademelk en koffie bleef een goede manier om een slipperpette te verdonkeremanen.”

In de Rooms-Katholieke gezinnen werden baby's niet uit roze en groene en witte kolen geplukt, maar gebracht door paters en missionarissen. Het pasgeboren kindje moest meteen worden gedoopt, anders zou het eeuwig als dwaallichtje door de moerassen moeten dwalen. De ooielaar van de kindertjesbrenger werd in Nederland pas populair na de geboorte van Prinses Juliana. Haar ouders beelden de in Duitsland bekende ooielaar af op de geboorteaankondiging, wat een ware rage ontketende.

Baarkruk

Van de baker, die al eind 1600 in vrijwel elk gezin verscheen, is de term 'in de luren leggen' afkomstig. Het betekende toen niet meer dan een kind in de luren spelden. De baker bracht voor de bevalling ook de nu zeer moderne gevonden baarkruk mee.

Die zag er exact hetzelfde uit als de huidige baarkruk. Pas toen artsen de bevalling overnamen, medio 1800, moesten vrouwen in een onnatuurlijker houding op bed gaan liggen, omdat de arts de vrouw anders niet goed zou kunnen helpen.

„De baker werd, omdat zij werkte wat anderen niet konden, vertoeld in een gezin,” vertelt Legierse. „Speciaal voor haar is de bakermat uitgevonden.” De bakermat was luie stoel van riet met een hoge rugleuning, waar de baker min of meer in lag. De stoel werd dicht voor het vuur geschoven om het kindje lekker warm te houden. Als de bakermat, waar dus elk mens zijn eerste levensdagen in doorbracht, te dicht bij het vuur stond werd het kind te warm. Zo'n kind was 'te' heet gebakkerd', de algemene aanvaarde verklaring voor een driftkop.

De tentoonstelling 'Besluit met muisjes' is tot 29 november in het AZN in Nijmegen te zien.

Volgens Loesje kan een scholier zonder problemen spijbelen als hij medische en psychische klachten als excuus aanvoert.

Binnenkomen met een grafische en verklaren: 'Ik wil er liever niets over zeggen' of 'M'n psychiater zei telkens tegen me: 'Zo ga je de deur niet uit, niet in deze toestand' en 'De gezinstherapeut bleef maar uithuilen'.

Grappige smoezen, maar niet zo ongeloofwaardig als 'de lekke band' en 'ik heb me verslapen'.

Smoezen voor scholieren, uitgeverij Het Spectrum B.V., 7,50 gulden

Oranje-fans wachten volop ontberingen

Van onze verslaggever

POZNAN - 'Jeszcze Polska nie zginela', oftewel: nog is Polen niet verloren. De titel van het Poolse volkslied, gecomponeerd in de achttiende eeuw, is nog steeds actueel. De Oost-Europeanen zijn zelf weliswaar al uitgeschakeld voor het WK van volgend jaar, maar ze kunnen het Nederlands elftal woensdag nog wel een hak zetten. Vandaar ook dat een groot Oranje-legioen zich opmaakt voor 'de slag bij Poznan'. De stad in het westen van Polen krijgt er deze dagen op eens vijftienduizend 'inwoners' bij.

Het 'invasieleger' zal nauwlettend in de gaten worden gehouden door een gecombineerde politie- en legermacht van tweeduizend manschappen, inclusief vijf Nederlandse agenten. De vraag is alleen of alle fans wel op tijd in het Lech Poznan-stadion zullen arriveren. De weg naar Poznan ligt namelijk bezaaid met zowel natuurlijke als kunstmatige opgeworpen hindernissen.

Controles

Vooraf bij de grensovergang tussen Duitsland en Polen bij Frankfurt a/d Oder verwacht men morgen en woensdag chaotische taferelen, nu de grenspolitie strenge controles heeft aangekondigd.

Bij deze douanepost, het hele jaar door al fungerend als het eindpunt van een hele lange rij vrachtwagens, kan de wachttijd de komende dagen makkelijk oplopen tot een paar uur.

De opgelopen vertraging daarna wegwerken met een snelle rit naar Poznan zit er ook niet in. Daar leent zowel de weg (drukke eenbaansweg) als het wegdek (gaten met hier en daar wat asfalt) zich niet voor.

De laatste ontbering die de Oranje-fan te wachten staat is de ijzige koude. Het sneeuwt in Poznan en de temperatuur komt er overdag maar net boven nul. 's Avonds vriest het licht. De gure noordoosten wind maakt het er niet aangenamer op.

Stadion

Ook het stadion van Lech Poznan is een koude bedoening. Het complex dat plaats biedt aan 22.000 toeschouwers, nodigt niet uit tot het houden van een voetbalfeest. Wind en kou hebben vrij spel op de onoverdekte tribune die zich in een U-vorm uitstrekt rond het veld.

Nog is in Poznan alles rustig. Oranje-supporters zijn er nog niet. Dus hoeven de plaatselijke Toto Riina's nog niet in actie te komen. Want de Poolse mafia gaat hier de komende dagen flink huishouden als we het hoofd van het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme mogen geloven.

Auto's zullen gestolen worden, portefeuilles gerold en kelen doorgesneden. Of wordt het toch een voetbalfeest? De voortekenen neigen naar het laatste.

MVV loot

ADO Den Haag

HEERLEN - MVV speelt op woensdag 15 december voor de achtste finales van het nationale bekertoernooi uit tegen ADO Den Haag. Dat was het resultaat van de gisteren gehouden loting, die werd verricht door Frank de Boer. De Ajacied koppelde zijn club aan FC Twente en 'sleepte' voor de bekerhouder een thuiswedstrijd uit het vuur.

Feyenoord speelt uit tegen de winnaar van de wedstrijd Dordrecht '90-Emmen, die op 30 november nog moet worden afgewerkt. PSV lootte een thuiswedstrijd tegen Willem II.

Van de overgebleven clubs uit de eerste divisie zullen er zeker twee de kwartfinales bereiken. Ze zijn afkomstig uit de derby's Helmond Sport-Den Bosch en NEC-Graafschap.

Resultaat loting:
Dordrecht-Emmen-Feyenoord
RKC-Telstar
ADO Den Haag-MVV
PSV-Willem II
Helmond Sport-FC Den Bosch
NAC-AZ
Ajax-FC Twente
NEC-De Graafschap

● Dick Advocaat zegt waar het op staat. Dennis Bergkamp (links) en John de Wolf volgen de les.

Foto: ANP

Oranje paraat • Van Gobbel en Winter vervangen De Wolf en Rijkaard Advocaat heeft zaak rond

Van onze verslaggever

AMSTERDAM - Dick Advocaat is eruit. De bondscoach van Oranje heeft de namen van de elf spelers die woensdag in Poznan tegen Polen aan de laatste WK-kwalificatieklus beginnen, op een rijtje staan. „Het zou een slechte zaak zijn als dat nu ook nog niet het geval zou zijn,” zei hij na afloop van het traditionele oefenpartijtje van tweemaal dertig minuten tegen Jong Oranje. Het Nederlands elftal won in het gure Olympisch Stadion met 4-0 door doelpunten van John Bosman, Aron Winter en Dennis Bergkamp, die twee keer de roos trof.

Advocaat populairder dan Crujff

GRONINGEN - Dick Advocaat dacht het nooit van Johan Crujff te kunnen winnen. Hij heeft zich vergist en blijkt bij de Nederlandse voetballiefhebbers populairder dan hij voor mogelijk had gehouden. Een telefonische enquête in het televisieprogramma Tros-Veronica Sport wees dat gistermiddag uit.

Van de bellers vond 59,7 procent dat Advocaat het Nederlands elftal ook tijdens de eindronde van het wereldkampioenschap in Amerika moet coachen. Mits Oranje zich woensdag tegen Polen natuurlijk kwalificeert. Zijn voorsprong op Crujff was aanzienlijk. Slechts 32,3 procent beschouwde de goeroe van Barcelona als de beste kandidaat. Acht procent zag het meest in een tweemanschap Advocaat/Crujff.

VVV-spits in Jong Oranje

VENLO - Coach Rinus Israel heeft Remco Torken van VVV opgeroepen als vervanger van RBC's geselecteerde John Mutsaers voor de wedstrijd die Jong Oranje morgen speelt. De 21-jarige spits werd zaterdagavond in de wedstrijd tegen Willem II door coach Frans Korver op de bank gehouden.

Nederland-Jong Oranje 4-0 - (Tweemaal dertig minuten) 31. Bosman 1-0, 33. Winter 2-0, 34. Bergkamp 3-0, 45. Bergkamp 4-0. Scheidsrechter: Lammermans. Toeschouwers: geen.

Nederland: De Goey (31. Snelders), Van Gobbel, Ronald Koeman, Frank de Boer (31. De Wolf), Winter, Wouters (31. Jonk), Bergkamp, Erwin Koeman (31. Numan), Overmars (31. Bosman), Ronald de Boer, Roy.

Jong Oranje: Roorda, Verhagen, Van der Gaag, Van Gastel, Buskermolen (31. Van As), Gesthuizen, Van Hoogdalem, Klomp, De Freitas, Rorije, Hoekstra.

Opvallend was dat alle treffers na de pauze vielen. Advocaat liet toen de spelers opdraven voor wie hij in Polen een reservetrol in petto heeft. De tweede keus (Wim Jonk, John de Wolf, Arthur Numan en John Bosman) toonde zich uitermate gretig. De bondscoach beaamde dat.

Te slap

„Ik heb in de rust gezegd dat het fanatieker moest, ik vond het te slap. De jongens hebben dat goed opgepakt. Maar,” voegde Advocaat er in één adem aan toe, „daar moeten verder geen conclusies aan worden verbonden. Ik heb het elftal in mijn hoofd, ik heb niks meer bij te sturen.”

Afgezien van plotselinge blessures en andere calamiteiten, trapt het Nederlands elftal in Poznan af met in het doel Ed de Goey, tegen Jong Oranje in de rust afgevoerd door tweede keeper Theo Snelders, met Ronald Koeman als vrije verdediger en met Ulrich van Gobbel en Frank de Boer als de twee mandekkers.

Het middenveld wordt gevormd door Aron Winter, Jan Wouters en Erwin Koeman. De voorhoede bestaat uit Marc Overmars op rechts, Bryan Roy op links, Dennis Bergkamp als schaduwschutter en Ronald de Boer als het verst vooruitgeschoven aanspeelpunt.

Oranje wijkt daarmee op twee plaatsen af van de formatie die vorige maand zo succesvol was tegen Engeland (2-0). De Feyenoorder Ulrich van Gobbel heeft zijn ploeggenoot John de Wolf uit het elftal verdreven en Aron Winter krijgt van Advocaat de voorkeur om de plaats van de geschorste Frank Rijkaard in te nemen boven Wim Jonk.

uit de voeten dan Jonk. De Volendammer mist bovendien spelritme en wedstrijdconditie omdat Inter-trainer Bagnoli hem voortdurend buiten het elftal laat.

Logisch

Dat zijn beide logische ingrepen. De razendsnelle Van Gobbel komt meer in aanmerking om de handige Kowalczyk te bewaken dan de minder wendbare De Wolf. En Winter kan als rechtermiddenvelder beter

de ziele, al beweert hij naar buitenuit dan anders. Hoezeer hij met zijn situatie bij de tweede club van Milaan in de maag zit, bleek zaterdagmiddag.

Terwijl de overige wisselers van het Nederlands elftal het partijtje tegen Jong Oranje vanaf de bank volgden, rende Jonk zich in het zweet op een van de bijvelden van het Olympisch Stadion. Fysiothera-

peut Rob Ouderland hield hem daarbij gezelschap. „Er is verder niks aan de hand hoor,” liet de vorig seizoen bij Ajax nog uitblinkende spelerdeeler flauwtjes glimlachend weten. „Ik wilde alleen wat extra's doen. Dat kan ik wel gebruiken.”

Overmars

De enige Oranjeklant over wie Advocaat zich nog lichte zorgen maakt, is Marc Overmars. De Ajacied ondervond in het oefenpartijtje tegen Jong Oranje weer enige hinder van een spierblessure aan de binnenkant van het dijbeen, vlakbij

de lies. Advocaat liet hem in de rust plaatsmaken voor John Bosman. „Marc wil ontzettend graag,” kent de bondscoach zijn pappenheimers. „Je moet hem tegen zichzelf in bescherming nemen. De komende dagen zal hij intensief worden behandeld.”

Overmars liep de blessure vorige week woensdag op in de bekerwedstrijd tegen SC Heerenveen. Hij verwacht dat zijn optreden tegen Polen geen gevaar loopt. „Ik denk dat het wel meevalt. Ik ben er uit voorzorg uitgegaan.” Mocht Overmars zich vergissen, dan wordt Ronald de Boer tegen Polen rechtspits en completeert John Bosman het elftal als aanvalsleider.

● Fortunes Fred de Jong (rechts), toonbeeld van inzet. De Nieuwzeelander zorgde tegen Helmond Sport voor de ommekeer.

Foto: ERMINDO ARMINO

Na miserabele start toch nog één punt

Fortuna vecht terug

DOOR HANS STRAUS

SITTARD - Fortuna Sittard heeft het zaterdagavond in De Baandert tegen Helmond Sport beter gedaan dan Roda JC. Fortuna pakte via het 2-2 gelijkspel één punt, terwijl de Kerkradenaren uitgeschakeld werden voor de beker. Toch niet meer dan een schrale troost, want als de Sittardse ploeg zaterdagavond niet zo miserabel was gestart, had er veel meer ingezet.

Uiteindelijk overheerste de tevreidenheid bij Fortuna, „want,” zoals trainer Dekker het uitdrukte, „als je na 25 minuten met 0-2 achter komt te staan, mag je blij zijn dat het nog 2-2 wordt. Daarom moet ik mijn ploeg ook een compliment maken voor de getoonde vechtlust.”

Een conclusie waarop weinig af te dingen valt, maar Dekker zal nog wel eens met weemoed terugdenken aan de eerste 25 minuten van de wedstrijd tegen Helmond Sport. Van de vooraf besproken agressieve aanvalsfase van Fortuna kwam in ieder geval niets terecht.

Hard

Het was de 'cupfighter', Helmond Sport, die fel startte. Onder de bezielende leiding van de gedreven Adrie Koster kwam Helmond Sport keihard uit de startblokken, letterlijk vaak, want met name aanvalser van de Kerkhof bezondigde zich aan drie overtredingen op Josef Szalma.

Daarmee was wel de toon gezet. Tegen de agressie en felheid waarmee gestreden wordt in de eerste divisie, heeft Fortuna zich nog steeds niet weten te wapenen.

Pijnlijker was het echter dat zaterdagavond het paradepaardje van Fortuna enkele malen opzichtig bezet met routiniers als Maessen, Boessen, Szalma en Samuel, liet

zich in de zevende en 24ste minuut in de luren leggen.

Voorzet

Beide keren voelde zich niemand geroepen de opkomende verdediger Martens af te stoppen en tot twee keer toe was het zijn voorzet die de treffers inleidde. Bert Schippers wist de acties van zijn collega wel op waarde te schatten.

Gevolg was een 0-2 achterstand. „We sliepen de eerste twintig minuten nog, geloof ik,” aldus Fortuna-trainer Dekker. „Ik heb na de tweede treffer ook meteen ingegrepen. Aanvaller Fred de Jong voor Etienne Barmantloo, die het spel te veel vertraagde.”

Een keuze voor opportunistisch voetbal, want met De Jong naast

spits Bart Pernot moest Fortuna het hebben van hoge ballen voor het doel. „Een bewuste keuze met het oog op het gebrek aan lengte in de Helmondse achterhoede,” aldus Dekker.

„Een juiste keuze,” aldus Willy Boessen, „want we kwamen gevaarlijk door en wat misschien nog wel belangrijker is, het publiek ging

weer eens achter ons staan. Het voetbal was dan misschien niet om aan te zien, maar het publiek ziet het wel graag. Misschien moeten we wel vaker zo spelen. Daar moeten we het met de trainer eens over hebben.”

Gevaar

De trainer, Chris Dekker, had ook

gezien dat het 'Engelse voetbal' van Fortuna als vanouds voor gevaar zorgde, „maar,” voegde de Sittardse oefenmeester toe, „daar moet je wel de spelers voor hebben. Fred de Jong, die sterk inviel, kan volgende week alweer niet meedoen. Willy Boessen ook niet.”

Met Fred de Jong is meteen de belangrijkste man bij Fortuna genoemd. De Nieuwzeelander scoorde weliswaar niet, en dat had hij zeker twee keer moeten doen, maar bereidde wel voor. Eerst voor Losada, die nog voor rust 1-2 liet aantekenen, daarna voor Boessen. Beide keren was de 'Kiwi' prominent aanwezig en zorgde hij er met zijn tomeloze inzet voor dat zijn collega's op het doel van de uitstekende Helmondse keeper Van Duynhoven af konden.

Voor die zelfopoffering moest De Jong wel de tol betalen. In een luchtduel kneusde hij enkele ribben, een blessure waarvan De Jong nog lang last zal hebben. Een optreden zaterdag aanstaande tegen Excelsior kan echter sowieso niet doorgaan, want De Jong ontving in een duel met het tweede team zijn derde gele kaart. Net als Willy Boessen - geel tegen Helmond - mag hij zaterdag toekijken.

Proberen

De Jongs gedachten zullen dan nog wel eens afdwalen naar de 68ste en 75ste minuut van Fortuna - Helmond Sport. „Toen had ik de zaak kunnen, nee moeten beslissen,” aldus De Jong. „Maar als je voor het eerst sinds zeven weken weer aan spelen toekomt, mag je niet klagen na zo'n invalbeurt. Meer als proberen je kans te grijpen, kun je niet. Na de 2-2 van Boessen hing de winnende treffer in de lucht. De misers zullen nog wel even door mijn hoofd spoken.” Daar zullen de gekneusde ribben De Jong wel bij helpen.

scorebord

eredivisie

VVV-Willem II	0-0
Feyenoord	13 11 2 0 24 29 - 9
Ajax	13 10 2 1 22 32 - 7
Vitesse	13 9 1 3 19 28 - 10
PSV	13 8 3 2 19 24 - 11
Roda JC	13 8 2 3 18 25 - 15
Willem II	13 7 2 4 16 22 - 12
GA Eagles	13 6 2 5 14 22 - 16
FC Twente	13 6 2 5 14 20 - 16
NAC	13 6 1 6 13 23 - 19
Heerenveen	13 5 3 5 13 13 - 22
VVV	13 4 3 6 11 15 - 24
MVV	13 4 3 6 10 18 - 24
Sparta	13 2 6 5 10 13 - 19
FC Utrecht	13 4 2 7 10 17 - 29
Groningen	13 3 2 8 8 14 - 29
Volendam	13 2 2 9 6 14 - 28
RKC	13 1 3 9 5 12 - 28
Cambuur L	13 0 2 11 2 7 - 30

Vrijdag 19.30 uur:

VVV-FC Utrecht

Zaterdag 19.30 uur:

GA Eagles-Willem II

NAC-Sparta

Cambuur-Roda JC

Zondag 14.30 uur:

FC Groningen-Ajax

Volendam-MVV

Feyenoord-Vitesse

FC Twente-PSV

RKC-Heerenveen

eerste divisie

Fortuna Sittard-Helmond Sport	2-2
Den Bosch-Emmen	2-2
Veendam-Excelsior	2-0

Dordt '90	13 10 2 1 22 28 - 15
AZ	13 8 1 4 17 27 - 13
ADO Den Haag	13 6 4 3 16 34 - 30
Heracles	13 6 3 4 15 29 - 13
Telstar	13 5 4 4 14 22 - 15
Emmen	13 6 2 5 14 24 - 22
Den Bosch	13 4 6 3 14 22 - 21
FC Zwolle	13 5 3 5 13 20 - 22
Fortuna Sittard	13 5 3 5 13 14 - 16
Eindhoven	13 3 7 3 13 13 - 19
NAC	13 4 4 5 12 13 - 13
Excelsior	13 5 2 6 12 20 - 23
Helmond Sport	13 3 6 4 12 12 - 18
TOP	13 4 3 6 11 18 - 23
Graafschap	13 3 5 5 11 11 - 17
Haarlem	13 3 4 6 10 19 - 29
Veendam	13 2 4 7 8 13 - 18
RBC	13 3 1 9 7 17 - 29

Periodekampioen: Dordrecht '90

Zaterdag 19.30 uur:

NAC-Emmen

Helmond Sport-Haarlem

Eindhoven-RBC

De Graafschap-Dordrecht '90

Den Bosch-Veendam

TOP-FC Zwolle

Telstar-Heracles

Fortuna Sittard-Excelsior

Zondag 14.30 uur:

AZ-ADO Den Haag.

knvb-beker

Derde ronde:	
Holland-FC Twente	1-7

scoreverloop

EERSTE DIVISIE

Veendam-Excelsior 2-0 (0-0): 48. Wiersma 1-0, 78. Alberts 2-0. Scheidsrechter: Van Houten. Toeschouwers: 2250. Rode kaart: 90. Schuurhuizen (Excelsior). In blessure-tijd trapte hij Drent na. Gele kaart: Wiersma (Veendam).

FC Den Bosch-Emmen 2-2 (1-1): 1. Meijerman 0-1, 20. Keizersweert 1-1, 51. Keizersweert 2-1, 59. Haverkort 2-2. Scheidsrechter: Elburg. Toeschouwers: 1773. Gele kaart: Lasina (Den Bosch). De Jonge en Veldwijk (Emmen).

KNVB-BEKER
Holland-FC Twente 1-7 (0-3): 31. Vurens 0-1 (strafschop), 35. Mols 0-2, 43. Vurens 0-3, 65. Pulley 0-4, 70. Pahlplatz 0-5, 75. Pahlplatz 0-6, 76. Grünholz 1-6 (strafschop), 84. Boerebach 1-7. Scheidsrechter: Van der Neut. Toeschouwers: 1500. Rode kaart: 30. De Bruyn (Holland). Gele kaart: Lettink (Holland), Ten Hag (FC Twente).

buitenland

DUITSLAND

VfB Stuttgart-Bayer Leverkusen	1-4
FC Köln-Bor. Mönchengladbach	0-4
Hamburger SV-Eintr. Frankfurt	3-0
Wattenscheid-Nürnberg	2-1
Bayern München-Karlsruher SC	1-0
MSV Duisburg-Schalke 04	1-0
Borussia Dortmund-Kaiserslautern	2-1
Werder Bremen-Dyn. Dresden	0-1
VfB Leipzig-SC Freiburg	2-2

Stand: Eintracht Frankfurt 16-24; Bayern München 16-21; Hamburger SV 16-20; MSV Duisburg 16-20; Bayer Leverkusen 16-19; 1. FC Kaiserslautern 16-19; Werder Bremen 16-19; Borussia Dortmund 16-17; 1. FC Köln 16-17; SC Freiburg 16-15; Karlsruher SC 16-14; VfB Stuttgart 16-14; Dynamo Dresden 16-14; Borussia M'Gladbach 16-13; 1. FC Nürnberg 16-12; Wattenscheid 09 16-11; VfB Leipzig 16-11; Schalke 04 16-8.

sportprijsvragen

Lotto: 17-18-23-26-31-36. Reservegetal: 16.
Cijferspel: 292185.
Toto 45: 3-1-3-3-2-2-1-1-3-3-3.
Lucky Ten van zaterdag: 1-2-6-10-13-14-22-23-24-25-31-34-36-38-41-45-64-69-76-78.
Duitse lotto: 1-3-21-26-38-46. Reservegetal: 42. Supergetal: 2.
Spiel 77: 1451660.
Belgische lotto: 6-7-15-16-23-37. Reservegetal: 3.
Jokergetal: 0348134.
(onder voorbehoud).

Zeiler krijgt spijt

PUNTA DEL ESTE - Alles en iedereen aan boord van Uruguay Natural leek zaterdag klaar voor de start van de tweede etappe in de Whitbread-zeilrace om de wereld. Een bemanningslid bleek evenwel bij nader inzien geen trek te hebben in een overlevingstocht van ruim een maand naar Fremantle (Australië).

Vlak voor het startschot in Punta del Este sprong de spijtoptant het water in. Hij werd snel opgepikt door een van de honderden plezierjachten. De uitgedunde bemanning zette kort daarna een tikje ontgoeheid koers naar volle zee. De labiele zeiler zit inmiddels weer veilig thuis.

Europees kampioen Smulders lonkt naar gevecht om wereldtitel boksen

'Fast Eddy' sloop Nicoletta

DOOR LOET VAN SCHELLEBEEK

CASTELNAU-LE-LEZ - De zware noordwester had er niets mee van doen dat huize Ruhling in Zandvoort gisteravond per fax enige tijd onbereikbaar was. Koud terug uit Zuid-Frankrijk bestookte Henk Ruhling, boksmanger en -promotor van professie, al zijn relevante relaties - van Bismarck, Dakota tot Sydney, Australië - met de bondige boodschap dat zijn pupil Eddy Smulders zojuist de Europese titel in het halfzwaargewicht had behouden tegen Eric Nicoletta en vanaf heden beschikbaar is voor een gevecht om de wereldtitel. Om het even van welke bond.

Waar Smulders zelf WBA-kampioen Virgil Hill noemde als mogelijke tegenstander (in maart), daar schatte zijn manager de kansen op een ontmoeting met de nummer 1 bij de World Boxing Council, de Australiër Jeff Harding, het hoogste in. „Maar eerst zou ik mijn Europese titel wel eens in eigen land willen verdedigen,” verzuchtte de Eindhovenenaar zaterdagochtend in het Palais des Sports van Castelnau-le-Lez. „Het is toch bij de besten af dat ik steeds naar het buitenland moet?”

Dat is het. Maar Smulders pakte het tot dusver niet echt handig aan om zijn gerechtvaardigd verlangen kracht bij te zetten. Immers, het lijkt hem weinig uit te maken waar en tegen wie hij de ring in moet.

Hij ging naar Italië om de titel te veroveren (tegen Yaw Davis, in mei) en vloog naar het zuiden van Frankrijk om 'te verdedigen tegen de aanvallen van Eric Nicoletta, een rauwdouw met een baard van drie dagen, het hart van een leeuw en een kin van gewapend beton. Winnen in die landen, de statistieken spreken voor zich, is praktisch uitgesloten, tenzij met grof geweld.

Tegen Davis draaide het daar inderdaad op uit (Smulders won in de negende ronde) en ook zaterdag-

avond in Castelnau ging het er allesbehalve zachtzinnig aan toe. Maar een voortijdige beslissing, Smulders' specialiteit (twintig van de vieren-twintig voorgangers van Nicoletta haalden het einde niet) bleef ditmaal achterwege.

Jury

„Vertrouw niet op de jury!” had Regilio Tuur hem nog zo gewaarschuwd vanuit New York, geschrokken als hij was van de aanwezigheid van Bob Logist aan de ring. De gedistingeerde Belg was half juni mede-verantwoordelijk voor Tuurs punten-nederlaag tegen Jacobin Yoma, waarover in de bokswereld nog altijd schande wordt gesproken. En vanzelfsprekend was ook Smulders zich terdege bewust van het gevaar.

Smulders kwam er al snel achter, dat het kopiëren van zijn favoriete tape („die van zijn gevecht tegen Tom Collins, daarop gaat Nicoletta knock out”) geen eenvoudige opgave zou zijn. Alleen in de tiende ronde kreeg hij de taai Fransman met een rechte hoek voor acht tellen neer. „Volgens mij wilde hij toen opgeven,” meende de Brabander te hebben begrepen uit de commotie in de Franse hoek. Maar met de moed der wanhoop vocht Nicoletta terug en nog in dezelfde (tiende) ronde bracht hij zowaar de voordien superieure Smulders op de rand van een nederlaag.

Marathonzege Peter de Vries

GRONINGEN - Voor het eerst in zijn door vele blessures geteisterde schaatslooppaas heeft Peter de Vries een marathon won van de KNSB-beker gewonnen. Op de gloednieuwe kunstijsbaan Karding in Groningen was de 26-jarige De Vries, die zijn dagelijkse kost verdient als verkoper in de sportzaak van zijn vader in Heerenveen, na 150 ronden de rapste van een kopgroep van veertien rijders. Hans Pieterse finishte als tweede en heeft nu de leiding van het klassement in handen.

Blessure Yep Kramer

GRONINGEN - Yep Kramer kan zijn aspiraties op de KNSB-cup vergeten. De marathon-schaatser uit Oudeschoot moet wegens gekneusde ribben voor onbepaalde tijd volstrekt rust houden. Kramer liep de blessure op tijdens een wedstrijd in Groningen. „Albert Slomp buitelde door de lucht en schopte een schaats in mijn ribbenkast”, verklaarde Kramer. „Ik krijg bijna geen lucht meer, maar heb de wedstrijd toch uitgereden. Daarna had ik verschrikkelijk veel pijn. Ik ben naar het ziekenhuis gebracht en daarna met de ambulance naar huis vervoerd. Dit is een zware tegenvaller.”

Geraakt

„Ik was even niet bij de les,” gaf de winnaar grif toe. „Ik werd geraakt door een rechte opstoot en was toch wel zo aangeslagen, dat ik hem niet gauw genoeg vast kon pakken. Gelukkig kwam toen snel de gong.”

Nog één keer sloeg de toch nog vrij omvangrijke aanhang van de Nederlandse kampioen de schrik om het hart. Dat was een ronde later, toen Nicoletta met het terugtrekken van een elleboog al dan niet opzettelijk de rechter wenkbrauw van Smulders openhaalde. „De scheidsrechter (Franz Marti, een Zwitser, red.) keek er even naar. 'Just one round' zei ik, want ik was bang dat-ie de dokter erbij zou roepen, want dan ben je in dit soort landen verkocht. Maar gelukkig liet hij verder boksen. Het bloed liep ook niet in m'n oog, maar erlangs en ik wist, dat Ruhling die scheur voor de drie minuten die nog restten wel dicht zou krijgen.”

Zelfbewust

Smulders twijfelde er bij de laatste gong geen moment aan dat hij zijn Europese titel had behouden. En ook in het Franse kamp leek men die mening toegedaan. Waar de Nederlandse zelfbewust en zegevierend zijn geheven vuist balde, daar droop Eric Nicoletta ontgoocheld af.

De prolongatie van de titel leverde de dertigjarige krachtpatser uit Eindhoven een bedrag van ongeveer 100.000 gulden op.

● Eddy Smulders deelt een linkse hoek uit aan uitdager Eric Nicoletta.

Foto: EPA

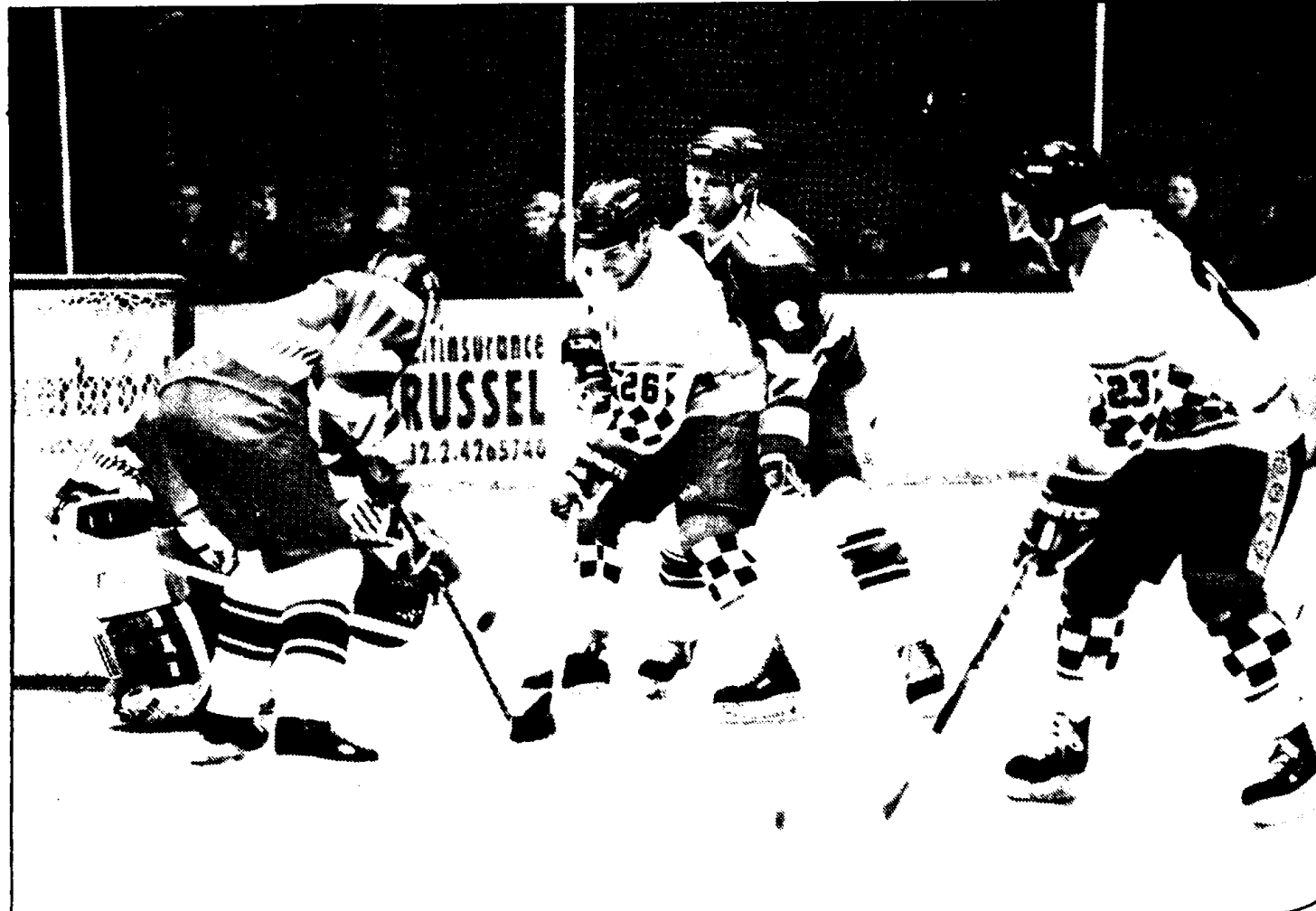
Voorstel voormalige eerste divisieclubs valt in verkeerde aarde Eaters laaiend op ijshockeybond

Van onze correspondent THEO KEYDENER

GELEEN - Met een 25-1-zege op Red Eagles (Den Bosch) en een 11-0-overwinning (2-0; 4-0; 5-0) in Geleen tegen Lavold Lions (Dordrecht), maakte Meetpoint Eaters opnieuw duidelijk dat het klasseverschil tussen de kunstmatig naar de hoogste klasse gepromoveerde eerste divisieteams en de vier eredivisionisten te groot is. De competitie is een klucht. De voormalige eerste divisieclubs hebben ook geen trek in een wekelijks afstraffing. Ze hebben na onderling beraad het voorstel gelanceerd om de 'Grote Vier' kwalitatief te laten inboeten. Een standpunt dat tegen de ambities van de Eaters indruist.

Geleen wil kost wat kost kampioen worden en heeft geen boodschap aan het voorstel van de zes voormalige eerste divisieclubs. De 'coupoging' is bij het Eatersbestuur in het verkeerde keelgat geschoten. Morgenmiddag, voor het beker duel Meetpoint Eaters-Tilburg (20 uur) vindt er, op verzoek van Geleen, een gesprek plaats tussen ijshockeybond en het Eatersbestuur. Voorzitter Van der Vaart: „Er wordt van ons gevraagd om het verschil in niveau te verkleinen. Met andere woorden: wij zouden op rotschaatsen moeten ijshockeyen in de competitie.”

Tijdens de bondsvergadering stelde

● De zoveelste treffer van de Eaters in de maak.

Foto: JOHN SMEDER

Geleen voor om de kruisfinale en finale te spelen in een serie van de 'best off seven' inplaats van de geplande 'best off five'. Het voorstel stuitte op bezwaren van de eerste divisieclubs en de bond. Volgens de bond zou de voorbereiding van het nationale team voor het WK, dat volgend jaar in Denemarken gespeeld wordt, in gedrang komen.

Het uitbreiden van wedstrijden in de beide finales zal moeten dienen ter compensatie van de tegenvallende recette tijdens de competitie.

Het enige positieve na de monster-score tegen Den Bosch en de winst op Dordrecht voor de Eaters is dat ze nog altijd ongeslagen zijn. Het spel van kat en muis bleef gisteravond in Geleen uit. Overigens won The Smoke Eaters twintig jaar geleden in Rotterdam ook al eens met 25-1.

De Eaters waren gisteravond in eigen huis niet al te happig op een grote overwinning en hadden nog genade met de fel tegenspartelende Dordrechtse. De winst stond voor-

op in een duel dat sfeer miste. Het gemis van een groot aantal spelers was merkbaar.

Morgenavond ontmoet een geblesseerd Eaters in de bekercompetitie Tilburg Trappers. De blessurelijst van de Geleense bekerhouder is lang: Chris Brant wordt morgen afgemensicus geopereerd. Chris Brant is herstellende van een knieblessure en Marcel Nijland van een knieblessure. Lester Arts heeft enkele gekneusde ribben. Erwin Janssen (knie) hervat morgen de trainingen.

Van den Hoorn en Findhammer zevende in Huy

Plankgas over spekgladde wegen

Van onze correspondent

HUY - Eddy van den Hoorn en Johan Findhammer uit Helden Panningen eindigden als zevende in Huy met de Ford Escort Cosworth. Deze wedstrijd was keuzerally voor het Nederlands rallykampioenschap. „We zijn zaterdagmorgen voorzichtig begonnen. Het was spekglad op de kleine weggetjes in de Ardennen.” Na zestien klassementsproeven klommen ze plankgas de top tien binnen. „De rally du Condroz was zwaar maar wel een echte wedstrijd,” aldus Johan Findhammer.

Van den Hoorn kon langzaam doorstoten naar de zevende plaats. Een plaats die hij ook bezet in het eindklassement. De equipe heeft nog één resultaat nodig voor het Nederlands kampioenschap en dat moeten zij behalen in de volgende week te rijden Golden Tulip Rally in Helendoorn.

Henk Dautzenberg en Chris van Waardenburg uit Egelshoven moesten zaterdagavond de strijd staken. Op een 57ste plaats liggend, liet de motor van de Opel Kadett GSI het afweten. De rally werd gewonnen door Patrick Snijers. De Belgische Limburger zegevierde voor de vijfde keer in Huy. Zaterdagavond nam Snijers in de Ford Escort Cosworth de kop over van Duez. Op een minuut en 45 seconden achterstand eindigde Marcel Duez met zijn Toyota Celica, een autobriksauto, als tweede. De Ierse wielrenner Stefan Roox bereikte de Opel Astra een 30ste plaats in de eindklassering.

Zaterdagmiddag ging de 0-waag op klassementsproef. Villersexel Boillet van de weg waardoor toeschouwers vanwege armtoetsen geblesseerd raakten.

Jos Verstappen zuinig

DEN HAAG - Autocoureur Jos Verstappen kan niet alleen hard, maar ook zuinig rijden. De jeugdige Limburger, die aas op een contract bij een Formule 1-stal, nam zaterdag deel aan de eerste Economy Run door Drente en Groningen. Verstappen eindigde in het omvangrijke deelnemersveld op de keurige vijfde plaats. Beste Nederlander was rallykampioen Hans Stacey op de vierde positie. Het Deense duo Jörgensen/Hedegaard verbruikte over ruim 360 kilometer procentueel de minste brandstof en werd winnaar van het ludieke evenement.

● Tijdens een feestavond in Posterholt heeft de Internationale Skelterbond Limburg haar kampioenen gehuldigd. Ondanks de vele perikelen die dit jaar rond de geluidsnormen speelden, sprak de voorzitter, Heerleenaar Charles Ritzen, van een geslaagd kartingseizoen. Op de foto van links en rechts de Limburgse kampioenen: Dino Philips (promo 100 cc licht); Enzo Philips (promo 100 cc zwaar); Eugène Gijssels (algemeen kampioen en kampioen 125 cc nationaal); Luc Bisschoff (125 cc internationaal); Wil Lemmers (100 cc nationaal) en voorzitter Charles Ritzen.

Foto: JEROEN KUIT

Ploeg van Frans Körver mist kansen tegen Willem II

VVV laat punt liggen

Van onze correspondent
HENK HAFMANS

VENLO - In de optiek van Frans Körver ligt VVV nog twee punten achter op zijn doelstelling. De VVV-trainer mikt op een gemiddelde van een punt per wedstrijd. Tegen Willem II hadden de Venlonaren ietwat dichter bij het schema kunnen komen. Drie riante mogelijkheden werden echter om zeep gebracht. Twee maal voorkwam doelman Roland Janssen een venlose treffer toen hij oog in oog met Maurice Graef kwam staan. Eenmaal moest de dwarslat eraan te pas komen na een kopbal van Geert Braem.

VVV-Willem II 0-0 - Scheidsrechter: Sterk. Toeschouwers: 5651. Gele kaart: Hasselbank (VVV); Bogers, Meijs en El Farougi (Willem II). Rode kaart: 78. Graef (VVV).

VVV: Roox, Spee, Derix, Hanssen en Janfada. Verberne (25. Braem), Driesen, Laros en Van Leeuwen (48. Werner Smits); Hasselbank en Graef.

Willem II: Jansen, Meijs, Smits en Bogers. El Farougi, Feskens, Van Arum en Van Hintum. Stewart, Sylla (77. Soumah) en Abdellou.

Alke uitgelezen kansen waren voor Willem II geen enkele keer gegewezen. De Venlose defensie had haar zaakjes prima in orde al moesten er liefst twaalf hoekschoten (tegenover twee voor VVV) aan Willem II worden toegestaan. „Wij zijn heel goed in het ontregelen van de aanvalskracht van de tegenstander. Willem II opereert met veel snelheid in haar combinaties. Het is prima gelukt dat element uit de aanvalspatronen te halen,” merkte een tevreden Körver op.

Hij had met de nodige kopzorgen de confrontatie met Willem II (‘Op Ajax na de best combinerende ploeg’) tegemoet gezien. Met name de defensie baarde Körver zorgen. Door de afwezigheid van Polman (schillespees) als kopsterke centrumverdediger moest Harold De Vries deze positie innemen. Die noodleed veel positief uit want de - van origine - linkshalf groeide uit tot een van de beste spelers bij VVV. Toch blijft Körver ijverig zoeken naar een versterking voor de links-

backpositie. De rechtsbenige Janfada doet het daar prima, maar zijn opbouw is nagenoeg te verwaarlozen.

Ondanks de personele problemen - ook Juno Verberne viel na 25 minuten met een gekneusde kuitbeen uit - hield VVV zich staande tegen Willem II. De ploeg van Jan Reker durfde (en kon) ook niet voluit voor de aanval te kiezen. Reker had immers zijn eigen spelbepaler (Feskens) opgeofferd en op Jay Driesen geposteed, zodat beide ploegen hun ‘draaischijf’ op het middenveld zagen uitgeschakeld. De wedstrijd bleef, op een sporadische opleving na, op een laag pitje. Gelukkig bleef een toevalstreffer uit want geen van beide teams zou de volle winst hebben verdiend: 0-0.

Meer gesprekstof leverde de rode kaart op die Maurice Graef tien minuten voor tijd kreeg voorgehouden. Bij een ingooi (voor VVV) belette Feskens met opgeheven armen een snelle inworp. Arbitr Sterk: „Graef gooide de bal met opzet in het gezicht van Feskens”. Een zienswijze die door Graef werd bestreden. „Ik wilde snel ingooien naar een vrijsprintende ploegmaat. Dat belette Feskens die minstens een meter buiten de lijnen voor me stond. Als de scheidsrechter ons allebei geel had gegeven, had ik er vrede mee gehad”. Na bestudering van de tv-beelden besloot VVV voor deze strafzaak een mondeling onderzoek aan te vragen.

Remco Torken, tegen Willem II als wisselspeler op de bank, is alsnog geselecteerd voor Jong Oranje dat morgenavond tegen Jong Polen uitkomt. Frans Körver was daar zichtbaar door verrast toen hij dit mededeelde op de persconferentie na afloop. „Ik verzoek jullie niet te lachen, want ik heb een serieus bericht”. De 21-jarige Leidenaar kreeg zaterdagmiddag van bondscoach Rinus Israel te horen dat hij de geblesseerde John Mutsaers (RBC) als centrumspits mag vervangen. De 20-jarige Henri Amatoekwu, die een week op proef bij VVV is geweest, keert vandaag terug naar Nigeria. Na een testwedstrijd zaterdagmorgen gaf VVV verder af van de tegenvallende spitspeler.

Forse boete voor Parma

GENÈVE - De Europese voetbalunie (UEFA) heeft de Italiaanse club Parma een forse boete opgelegd naar aanleiding van de ongeregeldeheden in het Europees bekerduel tegen Maccabi Haifa. Parma, houder van de Europa Cup voor bekerwinnaars en in de kwartfinales van dat toernooi tegenstander van Ajax, moet bijna 70.000 gulden betalen omdat de fans zich gewelddadig gedroegen.

Bayern nadert Frankfurt tot op drie punten

Hamburger SV brengt spanning terug

HAMBURG - De spanning in de Bundesliga is voorlopig terug. Door de doelen van Hamburger SV. De ploeg bracht zaterdag koploper Eintracht Frankfurt een zware nederlaag (3-0) toe, waardoor achtervolger Bayern München de achterstand kon verkleinen tot drie punten. Bayern won, zonder interland, van VfB Stuttgart met 1-0. HSV uitstert moeizaam met 1-0. HSV uitstert moeizaam met 1-0. HSV uitstert moeizaam met 1-0.

Engeland gehandicapt

LONDEN - Twee Engelse internationale zijn in het weekeinde uit de selectie voor de wedstrijd tegen San Marino gevallen. Verdediger Tony Adams en middenvelder Trevor Steven zullen vandaag niet meereizen naar Bologna, waar Engeland voor zijn laatste WK-kans strijdt.

Steven, speler van Glasgow Rangers, liep tijdens de training een liesblessure op. Hij keerde terug naar Schotland. Steven is de laatste tijd veelvuldig gekwetst geweest. Bondscoach Graham Taylor: „Sinds de Europese titelstrijd in Zweden is hij geregeld overgevoerd, maar door allerlei blessures heeft hij sinds de interland tegen Frankrijk in Zweden nooit meer voor de nationale ploeg gespeeld.” Adams kampt met griep.

Ondanks het feit dat beiden niet beschikbaar zijn, vond Taylor het niet nodig iemand van zijn reservelijst op te roepen. Hij zal wachten met het bekendmaken van de opstelling, omdat Pallister en Shearer licht geblesseerd zijn. Engeland gaat alleen naar het WK, als het met tenminste zeven doelpunten verschil van San Marino wint en Nederland met een treffer onderuit gaat tegen Polen.

Geblesseerden bij Limburgia

BRUNSSUM - Limburgia zal het voorlopig zonder reserve-doelman Leon Pruischer en spits Ron Winkens moeten stellen. Pruischer werd afgelopen week aan een ontsteking aan zijn elleboog geopereerd en is nog

enkele weken afwezig. Ron Winkens wordt komende donderdag geopereerd aan zijn enkel. In dat gewricht bevinden zich een tiental rondzwevende splinters die verwijderd moeten worden. Dit zal in twee fases gebeuren.

Hoelang het herstel gaat duren is nog niet duidelijk. Winkens zelf hoopt na de winterstop weer actief te kunnen zijn.

Amateurs uitgeschakeld

UTRECHT - Holland is uitgebleerd. De kampioenen van de zondag verloor in het stadion van FC Utrecht met 1-7 van FC Twente. Daarmee verdween de laatste amateurclub uit het toernooi. Het duel werd na precies een half uur beslist. De Bruin was zo slim een inzet van Mols met de hand voor het doel weg te slaan. Arbitr Van der Neut gaf de amateur de rode kaart en de professional een strafschop. Die werd benut door Vurens.

In de periode daaraan voorafgaand was Holland beter geweest. Georganiseerd en gevaarlijker. Goede kansen

Holland te klein

kwamen er voor Jan Godee, Gert van Hanegem en Edwin Grunholtz.

„Het geluk is duidelijk aan onze kant geweest”, zei de Enschedese trainer Baan. „Voor hetzelfde geld hadden we op achterstand komen te staan. Pas met een man meer hebben we de wedstrijd in handen gekregen.”

Twente, wisselvallig in de competitie, scoorde voor de rust nog twee keer. Door Mols en Vurens. Na de hervatting waren Pahl-

platz (2), Polley en Boerebach nog succesvol. Grunholtz, één van de vijf oud-profs bij Holland, scoorde uit een strafschop voor de amateurs, nadat Ten Hag invaller Mahtala had neergelegd. De middenvelder van Twente kreeg voor die actie de gele kaart.

Trainer Raboen van Holland stond naderhand nauwelijks nog bij de wedstrijd stil. Hij wond zich slechts op over de beslissing de wedstrijd uit veiligheidsover-

● *Mustaffa Falha van Holland vloert Michel Boerebach.* Foto: ANP

wegingen in Nieuw Galgenwaard, het stadion van Utrecht te spelen.

„Er was eerlijk gelooft en wij hadden het recht op een thuiswedstrijd. Dat we hier moesten optreden was voor mij een grote teleurstelling. Ik had ook geen enkele ambitie om te komen, maar het moest nu eenmaal.” Holland gaat ervan uit dat het duel op het eigen terrein een kleine 15.000 gulden meer zou hebben opgeleverd.

Brazilië neemt wiskundige mee

RIO DE JANEIRO - Brazilië wil direct na de groepsindeling bij de eindronde van het WK voetbal weten welke kans het op de hoofdprijs maakt. Bondscoach Carlos Alberto Parreira hecht kennelijk zoveel waarde aan statistieken, dat hij op 19 december een wiskundige meeneemt naar de loting in Las Vegas. Osvaldo de Souza maakt ter plekke een kansberekening voor de Brazilianen.

De Souza (48) berekent niet alleen de kansen van Brazilianen, hij geeft ook aan welke landen de grootste concurrenten zullen worden. Als voorbeeld van zijn werkwijze nam de Braziliaan de huidige wereldkampioen Duitsland. De Duitsers waren bij de laatste vijf edities vier keer finalist, wonnen twee keer. „Ze spelen op elk toernooi beter naarmate ze verder komen, gaan bij plaatsing voor de tweede ronde bijvoorbeeld berekenen op welke manier ze de gevaarlijkste tegenstanders in eerste instantie kunnen ontlopen,” probeerde De Souza de achtergronden van zijn berekeningen uit te leggen.

Muur stort in bij bekerduel

LONDEN - Vier mensen zijn zaterdag tijdens het bekerduel tussen Runcorn en Hull City, uit de eerste ronde van de FA Cup, gewond geraakt toen een muur instortte. Het duel werd na het ongeluk gestaakt. Op dat moment waren er 29 minuten gespeeld.

De muur stortte in toen supporters van de bezoekende club het opengingsdoelpunt van Hull City vierden. De omheining kon de druk van de feestende fans niet aan. Vier mensen werden naar een ziekenhuis overgebracht. Daar constateerden artsen slechts lichte verwondingen.

Het duel werd op last van de politie gestaakt. Supporters weigerden gehoor te geven aan de oproep van de politie de onheilsplek vrij te maken. Na een onderbreking van achttien minuten kreeg het publiek te horen dat er niet verder gespeeld zou worden.

Akense fans in staking

AKEN - Alemannia Aken won zaterdag op Tivoli, na twee gelijke spelen en twee nederlagen, tegen Schwarz-Weiss Essen uiteindelijk weer eens een thuisduel. De treffer van spits Michael Rietmacher, die in buitenspelpositie mocht doorgaan om te scoren, leverde een verkrampd spelend Alemannia de volle winst op. De harde kern van de Alemannia-supporters staakte en maakte pas na een half uur haar opwachting in het stadion. Ook na Akens voorsprong bleven ze op welhaast genante wijze het hoofd van trainer Wilfried Hannes eisen. Germania Teveren, dat zeven duels op rij niet meer verloren had, ging onderuit tegen de nummer twee van de ranglijst Bayer Leverkusen.

België mist Preud'homme

BRUSSEL - De Belgische bondscoach Paul van Himst kan woensdag in het beslissende WK-kwalificatie duel tegen het verenigde team van Tsjechië en Slowakije niet beschikken over de ervaren doelman Michel Preud'homme. De keeper van KV Mechelen, al jarenlang een vaste kracht in het Belgische elftal, wordt geplaagd door een hardnekkige liesblessure. Preud'homme wordt woensdag vervangen door Filip de Wilde van Anderlecht. Danny Verlinden van Club Brugge is door Van Himst aan de selectie toegevoegd. Het Belgische elftal oefende zaterdag tegen het militaire elftal en won met 5-1. Alex Czerniatynski scoorde twee keer, de overige treffers kwamen van Oliveira, Versavel en Wilmots. Luc Nilis van Anderlecht bleef aan de kant. Hij is woensdag wel inzetbaar.

Nienhuis trekt trainingspak uit

VEENDAM - Henk Nienhuis stopt aan het einde van dit seizoen om medische redenen als trainer bij Veendam. De 52-jarige Groninger kampt met een zwakke knie. „Ik kan niet meer doen wat een trainer op het veld moet kunnen doen”, liet hij weten. Nienhuis bekleedt dit seizoen een dubbelfunctie bij Veendam. Hij is zowel trainer-coach als algemeen directeur. Of Nienhuis in zijn laatste functie aanblijft, wordt later bekeken. „Daarover valt in het voorjaar de beslissing”, aldus de voormalige manager en directeur van FC Groningen.

Velzeboer wint van kop af

BRUGGE - Ze is mooi, ze is eigenzinnig, ze is shorttrackster. Monique Velzeboer stuurde haar olympische Audi zondag fluitend door storm en regen op de terugweg uit Brugge, waar ze bij internationale wedstrijden de 500 en 1.000 meter won. Voor het oog van Ard Schenk bevestigde ze haar positie bij de wereldtop. Velzeboer zorgde voor wat extra vaart in het uitgebreide programma. Ze won de twee finales van kop af. Na een snelle start zagen de anderen slechts haar derriere. Op de 1.500 meter, een extraatje voor de snelste zes, gleeed de Francaise Daudet haar in de voorlaatste ronde ondersteboven.

Nieuwe lichting judovrouwen

BORN - Slechts twee Limburgse dames wisten tijdens de in Bern gehouden Limburgse kampioenschappen hun titel te verlengen. In de klasse tot 48 kg was Nicolle Bitech van het Maastrichtse Tsukuri opnieuw de beste terwijl in de klasse tot 61 kg Angélique van de Wegberg uit Echt haar verleden jaar gewonnen titel met succes verdedigde. Er is een nieuwe lichting dames in opkomst maar deze zal echter nog even moeten groeien waardoor het Limburgse damesjudo pas op de plaats moet maken in de toekomstige tijd. Een bijzonder sterke indruk maakte de Kerkradse Danielle Mingers in de finale de kampioen van verleden jaar Shelley Pattivaal uit Geleen. Bij de junioren teamwedstrijden was het judocub Kai in Sho uit Roermond, die, na een slopende wedstrijdserie, beslag legde op de Limburgse teamtitel voor senioren.

Purnet blijft Janssen de baas

OIRSBEK - Ofschoon bij de Limburgse taekwondo-kampioenschappen de deelname te genviel, was het wedstrijdpeil vrij hoog. Bijzonder in het oog sprong de partij van Aysa Jakhjough uit Roermond en Guy Walraeven uit Maastricht. De lichtere Jakhjough won, na een uitstekend duel, op beslissing van de hoofdscheidsrechter. Bij de dames waren alle ogen gericht op de Maastrichtse Karin Purnet die de afgelopen zilver won tijdens de Europese kampioenschappen. Haar tegenstandster Tanjela Janssen uit Brunssum bood prima partij en verloor slechts met 3-2 van Purnet. Opvallend was verder de overwinning die de Hoensbroekenaar Brahim Tajaate boekte in de klasse 70 kg, op de voormalige Tunesiese kampioen Chekri Benbrahim.

● *Rudi Bommer van Eintracht Frankfurt in duel met drie HSV-spelers.*

Foto: EPA

GOLF
Lake Nona. Heineken World Cup. 2
 500 gulden. Eindstand: 1. Veren-
 igde Staten 556 slagen (Couples 66 71 70)
 Love 71 69 71 70), 2. Zimbabwe
 (Price 70 69 71 68, McNulty 71 68 72
 3. Schotland 565 (Torrance 68 69
 Montgomerie 75 70 69 74), 4. Australië
 559 slagen (Couples 68 71 70), 5. Zuid-Afrika
 568, 6. Duitsland 571, 9. Nederland
 en Italië 573, 22. Nederland
 (Van der Velde 74 72 73 77, Smits
 Waesberghe 78 75 75 74). Individu-
 el: 1. Norman 272 (70 67 67 66), 2.
 778, 5. Van der Velde 279, 6. Van
 der Velden 296, 48. Smits van Waes-
 berghe 302. **Gotenba.** Taiheiyo Masters. E-
 eindstand: 1. Norman 272 (70 67 67 66)
 Yoshinori Mizumaki 273, 3. Frost 274
 Masashi Ozaki 274, 6. Tsuneyuki Na-
 ma 276.
 1. Mannen, 900.000 gulden. E-
 eindstand: 1. Steward 277 slagen (69 71
 67), 2. Westner 285, Claar 285, Pruitt
 5. May 287, Eastwood 287.

Hans van Dijk toont eindelijk schutterskwaliteiten

V&L slimste in derby

● Richard Sorée (midden) zet aan voor een actie. De Blauw Wit-aanval-ler zou later rood krijgen.
Foto: PETR ROOZEN

Van onze correspondent FRITS FEULER

BEEK - De Blauw Wit-aanval was vooraf erg zeker van zijn zaak. Winst op V&L betekende een vierde plaats op de ranglijst, volgens de Beekse bekermeesters: de plaats waarop Revival/Blauw Wit aanspraak heeft. Hirschmann/V&L moest, na vier opeenvolgende nederlagen, winnen om de aansluiting met de midden-groep te behouden.

Na de eerste schermutselingen was al vrij snel duidelijk dat de bezoekers hun stempel op de wedstrijd drukten. Rondom routinier Wil Jacobs waren met name Hans van Dijk en in iets mindere mate de achterliggende aanvallers die met hun acties het meeste gevaar in de Beekse defensie stichtten. Van Dijk legde een ongewone trefzekerheid aan de dag en was er z'n laatste verantwoordelijk voor dat V&L vanaf de tiende minuut, met een steeds groter wordende marge, (3-7 en 6-11) aanvallend beter ging spelen.

Tactisch gezien bleef de thuisclub niet antwoord schuldig op de inzet van Van Dijk. Pas toen de arbiters (Struik/Nusser) probleemjes regelen met de uitleg van de passeregels, vond Blauw Wit inspiratie om nog iets terug te doen: 10-12 bij de rust, door onder meer twee treffers van Eddy Janssen.

Na de pauze schakelde Blauw Wit een tandje bij. De jacht op de gelijkmakende treffer was ingezet, maar V&L speelde slim, liet zich niet meeslepen in het onverzorgde Blauw Wit-spel. De Geleense ploeg bleef geconcentreerd, daar waar Blauw Wit zijn misnoegen op de arbiters probeerde af te reageren, het-ten Richard Sorée tien minuten voor tijd (12-14) op een rode kaart kwam te staan.

Twee gemiste V&L-straftworpen hadden geen nadelige invloed op het Geleense spel. Met het verstrijken van de speeltijd kwam er eindelijk - wat meer sfeer en spanning.

Jo Jansen knalde zeven minuten voor tijd de gelijkmaker binnen (16-16). Nauwelijks twintig tellen later verplaatste de Beekse defensie alle aandacht richting Jacobs en Sanders waardoor de uitgekookte Fenders aan de cirkel bereikte. Tegen zijn schot was doelman Alzer de V&L-zege in de slotfase wat meer glans door elk nog eenmaal te scoren: 16-19.

Voor Revival/Blauw Wit scoorde Eurlings (4) de meeste treffers; Van Dijk was met negen doelpunten de trefzekerste speler bij Hirschmann/V&L.

Martinus naar tweede ronde

CHESEAUX - De volleybalsters van Martinus hebben zich geplaatst voor de tweede ronde van het toernooi om de Europacup II. Het Amsterdamse team verloor zaterdag in Chelseaux weliswaar de uitwedstrijd tegen de Zwitserse vrouwen met 1-3 (15-10, 5-15, 8-15, 13-15), maar scoorde voldoende punten om door te gaan.

Bekerhandbal in Limburg

HEERLEN - Deze week wordt de derde ronde om de nationale handbalbeker bij de mannen gespeeld. Programma voor de Limburgse clubs: dinsdag: VGZ/Sittardia 2-Belvo Helder (19.45 uur, Stadssport-terrein); woensdag: Swift-Lorel (19.45 uur, Jo Gerrishal); Revival/Blauw Wit 2-Caesar (20.45 uur, de Haan).

Dekker voegt zilver toe aan titel

GATESHEAD - Op de laatste dag van de Europese titelstrijd sprint heeft Ron Dekker zilver toegevoegd aan het goud dat hij al in Gateshead veroverde. Dekker eindigde als tweede op de 50 meter school. Eerder verraste de oudgediende door op de 100 meter wissel de titel te pakken.

Inge de Bruijn bleef net buiten de prijzen. Op de 50 meter vinder eindigde de Barendrechtse als vierde. Met 28,11 bleef ze twee-tiende verwijderd van het brons, dat voor de Duitse Julia Weitowitsch was. De titel ging naar de Zweedse Louise Karlsson.

Na winst op E&O en nederlaag Tachos bij Aalsmeer

Sittardia alleen op kop

Van onze correspondent MICHEL JANSSEN

SITTARD - De handballers van VGZ/Sittardia deden zaterdagavond goede zaken. Zelf wonnen ze met 23-20 van E&O, terwijl medekoploper Tachos in Aalsmeer een 21-20 nederlaag moest incasseren. De Sittardenaars zijn daarmee na zes wedstrijden de enigen die nog zonder puntverlies zijn.

Sittardia en E&O boden handbalwaar overeenkomstig hun stand: beter dan de doorsnee-wedstrijden, omdat beide ploegen ook in scorend opzicht weinig voor elkaar onder deden, met een behoorlijk brok spanning. Sittardia opende sterk en leidde na tien met 5-2, maar die voorsprong werd in de volgende vier minuten volledig weggewerkt door E&O dat in de jonge Van der Zanden een trefzekere afmaker had. Terwijl de gasten hun aanvallen meestal bedachtzaam opzetten, koos Sittardia voor snelheid. Veruit het grootste deel van de Sittardse treffers kwamen dan ook tot stand uit snelle tegenaanvallen waarbij de snelheid van Vreuls en Tummers

goed werd uitgebuit maar waarin ook Lambert Schuurs aardig uit de voeten kon.

Het mes sneed daarbij aan twee kanten: enerzijds rekende Sittardia op de gekend zwakkere conditie van de broers Fiege, anderzijds had de thuisclub op deze manier nog het minste last van de verdedigingswijze van de Emmenaren. Sinds Henk Groener de technische touwtjes in handen heeft verdedigt de ploeg vaak met de grootste van de broers Fiege in een vooruitgeschoven post. Diens enorme reikwijdte maakt zelfs het eenvoudig rondspelen van de bal tot een riskante bezigheid.

Nadat de ploegen op 5-5 weer naast elkaar waren gekomen, had Sittardia meestal een kleine voorsprong, maar bij de rust was er opnieuw sprake van een volkomen evenwicht: 12-12.

Toen in het begin van de tweede helft E&O plotseling twee doelpunten weglep leken moeilijke tijden aan te breken voor de Sittardenaars. Maar twee rappe tegenstoten van Tummers en Vreuls maakten duidelijk dat nog niets was beslist. Ook in de volgende minuten was er van een beslissing geen sprake. Beide ploegen scoorden om en om,

maar wel werd duidelijk dat Sittardia terecht op zijn betere conditie had gegokt. De broers Fiege kwamen steeds duidelijker in de problemen en toen Sittardia eindelijk weer eens twee doelpunten loskwam (20-18) miste de jonge E&O-ploeg de ervaring om doelgericht terug te slaan.

Met de Fieges meestal op de bank stond de wedstrijd minutenlang op kiepen en werkten beide ploegen een drietal aanvallen zonder resultaat af. Van der Zanden, wiens conditie ook zienderogen naliet, scoorde

de voor de gasten nog wel tegen, maar daarna brachten snelle producties van Tummers en Vreuls Sittardia met 22-19 in een winnende positie. Beide ploegen scoorden in de laatste twee minuten elk nog eenmaal, waarmee de eindstand op 23-20 werd bepaald.

De Sittardia-doelpunten kwamen op naam van: Tummers (6), Vreuls en Schuurs (beiden 5), Consten (4), Van Olphen (3). Voor E&O waren Van der Zanden, Joop Fiege (beiden 5) en Kersten (3) de beste schutters.

Buchtenaren onderschatten FVT Visser

Bartok maakt het nog heel spannend

Van onze correspondent MARCEL WERRY

BUCHTEN - De tafeltennisers van Bartok/Van Sloun Interieur staan weer met beide benen op de grond. Weliswaar plaatste de ploeg van coach John Leenders zich voor de finale van de play-offs van het herfstkampioenschap, de 6-4 nederlaag in de return tegen het Rotterdamse FVT kwam binnen de Bartok-gelederen keihard aan. Pure onderschatting en volgens Bartok's pr-man Seif Dullens zelfs 'onprofessioneel gedrag' waren hier debet aan.

Het gaat dit seizoen eigenlijk te goed met de Buchtense eredivisionist. Door de uittocht van diverse Nederlandse topspelers naar buitenlandse competities, is Bartok zo ongeveer op slag tot sterkste vaderlandse tafeltennisploeg gebombardeerd. Die weelde kon in ieder geval zaterdag in het tweede duel tegen FVT niet gedragen worden. Na de 7-3 winst verleden week, kregen Chen Sung, Richard Aarts en Jos Verhulst in een redelijk gevuld Baanhoede de kous op de kop.

Tot grote ergernis van 'technisch directeur' John Leenders leed kopman Chen Sung zijn eerste neder-

Jaspers kan wereldbeker vergeten

BERLIJN - Dick Jaspers heeft de eerste punten binnen, maar de hoofdprijs in de strijd om de wereldbeker zal aan hem voorbijgaan. De driebander uit St. Willebrord wist in Berlijn, tijdens het derde van zes toernooien, voor het eerst dit seizoen een partij te winnen. Na de zege op de Spanjaard Sanchez volgde een kansloze nederlaag tegen Sayginer uit Turkije. De Zweed Blomdahl won het evenement.

Jaspers kon niet anders dan concluderen, dat het wereldbekerseizoen mislukt is. Halverwege heeft hij veertien

punten, tegen 120 voor leider Blomdahl. Tijdens een toernooi zijn maximaal zestig punten te verdienen. „Eigenlijk is het voorbij”, aldus Jaspers. „Maar dat is niet zo erg. Er is leven na de wereldbeker.” Jaspers stelde dat hij van januari tot september grandioos heeft gespeeld, met hoge moyennes en toernooizeges, waaronder de Masters. „Alleen in de wereldbeker gaat het falikant mis. Ik mis gewoon de vorm, terwijl ik had willen pieken. Ik heb nog niets laten zien. In de resterende toernooien (Tokyo, Bolzano en Gent) probeer ik te redden wat te redden valt. Mijn tijd komt weer, de vraag is alleen wanneer.” In voorgaande toernooien verloor hij in de eerste ronde van Broeders en Carlsen.

Wereldkampioen Torbjørn Blomdahl won het toernooi in Berlijn voor de derde keer en nam de leiding in het klassement over van Sang Lee en Ceulemans. In de finale versloeg Blomdahl de Italiaan Zanetti, die evenals Jaspers voor Hoensbroek uitkomt, met 3-1. Moeilijkste partij voor Blomdahl was de eerste, tegen Carlsen. De Deen kreeg in de vierde set een wedstrijdpoint. De biljarter uit Helsingborg ontsnapte en versloeg vervolgens de Ossenauer Arie Weijenburg, die zich in Spa kwalificeerde voor de wereldbeker. Sayginer en dus Zanetti. Zijn moyennes tegen Sayginer was met 2,368 indrukwekkend.

Veteraan Hugo Simon kaapt prijs weg in Aarhus

Lansink loopt vierde auto mis

AARHUS - Jos Lansink - en dus eigenlijk zijn werkgever Hans Horn, tevens bondscoach - is zijn vierde auto in vijf weken tijds misgelopen. Na de successen in Oslo, Helsinki en Amsterdam werd de Twentse ruiter op zijn superdekhestig Libero H in de barrage van de wereldbekerwedstrijd in de Deense plaats Aarhus voorbijgelopen door veteraan Hugo Simon met zijn huidige prijspaard Apricot D.

Het was de tiende zege van geboren Duitser, die zich begin jaren 70 uit balorigheid wegens het nationale selectiebeleid tot Oostenrijker liet naturaliseren, sinds de start van het World Cup-circuit in 1978. In dat eerste seizoen won hij tevens de finale met zijn legendarische paard Gladstone. Dat dier verdiende in totaal vijf Volvo's. Zijn andere winnende paarden waren Answer, The Freak, Winzer en Amaretta D, die hem in 1991 in Antwerpen naar zijn laatste wereldbekeroverwinning droeg.

Tegenwoordig heeft Simon de beschikking over Apricot D, een schimmelruin die zich zonder morren tot deksels dingen laat aanspreken. Want dat kan Simon ook op z'n 51ste niet laten als het om groot- of kleingeld gaat. Zondag in Aarhus ging het om bijna 60 mille. Het verschil met Lansink, die Libero nimmer tot het uiterste opzweept maar

door korte wendingen, ruime galoppades en gedurfde routes zijn winst boekt, was uiteindelijk 1,38 seconden.

Door zijn tweede plaats verdiende Lansink wel 15.000 gulden en zeventien wereldbekerpunten. Daarvan heeft hij er inmiddels 76, ruim voldoende voor een startbewijs bij de finale volgende jaar in Den Bosch. Beat Grandjean, Lesley McNaught en Piet Raymakers, die de barrage net als Emile Hendrix, Roelof Bril en Jan Tops niet haalde, volgen op ruime afstand. Bril miste de extra omloop door een tijdfout en werd achtste. Tops, Raymakers en Hendrix werden door een springfout gedeeld negende.

International Delpire niet naar Blauw Wit

BEEK - Het bestuur van de Neerbeekse handbalclub Revival/Blauw Wit heeft de afgelopen week contact opgenomen met de Belgische handballer Jo Delpire - die door de transferperikelen tussen zijn oude club Herstal en Hasselt dit jaar niet in actie kan komen - om te bezien of een tussentijdse transfer naar de Beekse club mogelijk was. Delpire voelde veel voor die overgang en zag af van een trainerschap bij Kraainem. Maar zowel de internationale als nationale reglementen schrijven voor dat een speler die na 15 augustus overschrijving aanvraagt, pas per 15 juni van het volgende jaar speelgerechtigd is.

Handbalsters te laat op gang

EMMEN - De Nederlandse handbalsters zijn te laat op gang gekomen. Na de dubbele verliesbeurten tegen Bulgarije en Tsjechië wonnen de vrouwen van bondscoach Bert Bouwer vrijdag en gisteren de wedstrijden in het kwalificatietoernooi voor de Europese kampioenschappen. Overwinningen zonder waarde, hooguit een mentale opsteker, want plaatsing voor het EK was niet meer mogelijk. Bevestigd van de prestatiedruk zegevierde Oranje vrijdag in Assen met 23-17 over Azerbeidzjan. Zondag in Emmen was de nationale ploeg opnieuw te sterk voor het team Sovjet-Unie opnieuw te sterk: 22-19. Hoewel zondag de marge kleiner was dan vrijdag, domineerde Oranje in Emmen meer dan twee dagen eerder in Assen.

sport kort

● **BOWLEN** - De hele week was Ross Greiner koploper tijdens de officieuze wereldtitelstrijd bowling in Johannesburg. Tot de laatste bal. De huisvrouw uit Julianadorp had een zogenaamde strike nodig tegen Pauline Smith uit Engeland. Een kegel wankelde, maar bleef staan. Uitslag finale: 178-177 voor Smith.

● **BOWLEN** - Bowlers Chris Koreman (Tegelen) en Dorette Boelens (Eindhoven) hebben in Amsterdam de Knijn International gewonnen. De 36-jarige Koreman won de finale van Marcel van den Bosch uit Lelystad met een game van 182-170. Voor Koreman was het zijn eerste zege in een internationaal bowlingtoernooi. Derde bij de mannen werd Hagenaar Michael Sassen.

res. klasse	Stand:	1ste klasse	2de klasse	3de klasse	4de klasse	5de klasse	6de klasse	7de klasse	8de klasse	9de klasse	10de klasse	11de klasse	12de klasse	13de klasse	14de klasse	15de klasse	16de klasse	17de klasse	18de klasse	19de klasse	20de klasse	21de klasse	22de klasse	23de klasse	24de klasse	25de klasse	26de klasse	27de klasse	28de klasse	29de klasse	30de klasse	31de klasse	32de klasse	33de klasse	34de klasse	35de klasse	36de klasse	37de klasse	38de klasse	39de klasse	40de klasse	41de klasse	42de klasse	43de klasse	44de klasse	45de klasse	46de klasse	47de klasse	48de klasse	49de klasse	50de klasse	51de klasse	52de klasse	53de klasse	54de klasse	55de klasse	56de klasse	57de klasse	58de klasse	59de klasse	60de klasse	61de klasse	62de klasse	63de klasse	64de klasse	65de klasse	66de klasse	67de klasse	68de klasse	69de klasse	70de klasse	71de klasse	72de klasse	73de klasse	74de klasse	75de klasse	76de klasse	77de klasse	78de klasse	79de klasse	80de klasse	81de klasse	82de klasse	83de klasse	84de klasse	85de klasse	86de klasse	87de klasse	88de klasse	89de klasse	90de klasse	91de klasse	92de klasse	93de klasse	94de klasse	95de klasse	96de klasse	97de klasse	98de klasse	99de klasse	100de klasse
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100		

Van onze correspondent

BERG AAN DE MAAS - De laatste minuut is vaak de meest spannende van een wedstrijd. Dat is zeker het geval, als je er een week naar toe kunt leven. Daarom waren er voor één minuut voetballen toch nog ruim honderd toeschouwers gekomen naar het voetbalveld van IVS. Want de laatste minuut van IVS-SVME stond op het programma.

Eenige tijd geleden was de ontmoeting, bij een 3-2 stand in het voordeel van de thuisclub, gestaakt. Ongeregeldheden, met als middelpunt SVME'er Rob Mingels, lagen destijds ten grondslag aan het staken. Omdat de mogelijkheid bestond dat in

Alleen kantinebaas blij met IVS-SVME

Minuutje voetbal levert niets op

deze stand nog verandering kon komen, besloot de KNVB de resterende minuut te laten uitspelen.

„We hebben een half uur voorbereiding gehad om een minuutje te kunnen voetballen,” aldus IVS-trainer Piet Giesen. „We wil-

den niets aan het toeval overlaten.” Bij een 3-2 stand voor IVS kon er immers nog van alles gebeuren. Maar er gebeurde niets.

Scheidsrechter Puts, voor een reiskostenvergoeding van f 33,50 uit Bunde gekomen, floot voor het begin, floot voor

een vrije trap van SVME die niets opleverde, en floot, precies een minuut later, voor het einde.

IVS won aldus op twee fronten. Sportief en financieel. Want ondanks dat er geen entree geheven werd, was de kantine wel open. En daar werd, mede door de weersomstandigheden, goed gebruik van gemaakt. Tot lang na de wedstrijd puilden de kantine uit. Op die manier hield de thuisclub financieel iets aan de wedstrijd over. Alleen het wasen van de kleren kost IVS geld.

Voor SVME waren de druiven zuur. Met auto's kwamen de SVME'ers uit Eijsden. Zij gingen met lege handen weer terug. Geen punten, geen inkomsten, alleen maar uitgaven.

Leo Vaessen bezorgt Vijlen twee punten

Tombola in Lemiers

Van onze correspondent
LEO JASPERS

LEMIRIA-VIJLEN: 0-1 (0-0). 85. Leon Vaessen 0-1. Toeschouwers: 250. Scheidsrechter: Hendriks. Geel: Wilbert Brauers en Vaessen (Vijlen) en Wauben en Schosser (Lemirisa).

Lemirisa: Klein (88. Konings), Hendriks, Cremer, Senden, Wauben, Winkens, Schosser, Georg, Schijns, Hacking, Jagemann.
Vijlen: P. Brauers, Starmans (17. Gulpen), Van der Scheer, Geurtz, Geerkens, W. Brauers, Vaessen, Merx, Hoekstra, Hengelbrock, Jacobi.

LEMIRSIA. Het door de extreme weersgesteldheid tot een tombola gedegradeerde duel tussen Lemirisa tegen Vijlen, viel uiteindelijk in het voordeel van de gasten uit dankzij een rake treffer van de gedreven voetballer en routinier Leon Vaessen: 0-1. Gemengde gevoelens beaarden na afloop de stemming van de Vijlense matchwinnaar.

Leon Vaessen: „Ik verheug me uiteraard over deze zege. Een zege in een derby is immers altijd extra leuk. Van de andere kant baal ik als een steekker over de onnodig verkregen gele prent. Mijn derde, waardoor ik de komende derby tegen Wit-Groen mis. Doodzonde, want ik krijg van derby's juist een extra kick.”

Dat laatste was te zien. Leon was de grote animator in de derby tegen Lemirisa aan Vijlen-kant en joeg vanaf het middenveld zijn man schappen voortdurend richting Lemirisa doel. Hij schuwde het vuile werk niet en ging voorop in de strijd. Alleen in het Lemirisa-strafschopgebied wilde het niet met de afronding vlotten. Voor rust lieten John Hengelbrock en Michel Jacobij kansen ook nog onbenut, terwijl na de rust Roger Hoekstra daar nog een schepje bovenop deed.

Een kwartier voor tijd kropen de sterkere Vijlenaren echter door het oog van de naald. Lemirisa-spits Hans Hacking werd in het beruchte gebied getorpedeerd en iedereen verwachtte een reglementaire Lemirisa-strafschop. Scheidsrechter Hendriks dacht daar anders over en gaf tot verbazing van vriend en vijand slechts een vrije trap.

„Het breekpunt in de wedstrijd,” vond Lemirisa-trainer Jo Geijelaers. „Als we uit die strafschop scoren winnen we de partij gegarandeerd. Maar die mensen in het zwart durven hun verantwoordelijkheid niet te nemen, dat is frustrerend voor mij als trainer en vooral voor de spelers die een hele week naar zulk duel toeleven. Door deze toestanden lopen wij nu al weken lang achter de feiten aan.”

De trainer liet in zijn analyse onvermeld dat met name Ton Jagemann en Hans Hacking (zelfs twee keer) dotten van kansen onbenut lieten om Lemirisa anderszins op de voorgrond te tillen.

en voorts...

Vierdeklassers

SUSTERSE BOYS - PSV '35 2-0. De gasten waren wel voortdurend in de aanval, maar de thuisclub scoorde tweemaal via de counter en greep aldus de zege. Geelen 1-0. Rust. Geelen. Scheidsrechter: Reneerkens.

HBSV - VOS 2-2. Rust 0-0. Meuwissen 0-1, Boubaroed 1-1, Meuwissen 1-2, Kuipers 2-2. Scheidsrechter Denen.

Programma amateurvoetbal

Hoofdklasse TSC-Panningen Reurne-BVV Halsteren-Venray EHC-Wilhelmina '08 SV Meerssen-Baronie Longa-WVO Geldrop-SVN	Heksenberg-SVM Minor-Abdissenbosch Obbicht-FC Hoensbroek Heerlen-Vaersrade Heerlen Sport-Groene Ster	FC Gracht-SVK KEV-SCKR RKSVB-RKTSV
Eerste klasse F Lindenheuvel-Limburgia Roermond-Schuttersveld Miranda-Eijsden Standaard-FC Vinken- slag Waubach-Chevreumont RKONS-RKVKL	Derde klasse C Roosteren-Buchten DESM-Susteren FC Oda-Haelen Meerfeldia-RKSV Megacles-Sittard Quick '08-Brevendia	Vierde klasse D RDVFC-Amstenrade DVO-Kluis Helios '23-Adveo Mariarade-Sanderbuit NEC '92-Voerendaal Passart-Schinveld
Tweede klasse A Born-De Ster Haslou-MKC GSV '28-Kolonias Heer-Polaris SCG-RKVV RKBSV-Almania	Derde klasse D MVC '19-Venlosche Boys SC Irene-SV Meerlo RKDEV-KVC Sparta '18-Reuver Hulsberg-Montagnards VIEB-Tigheia	Vierde klasse E Hum-Juliana K SVE-PSV '35 OVCS-SVH '39 RKAVC-Armada RKSV-Stevensweert Susterse Boys-Thorn
Tweede klasse B VV '03-LBMC Veritas-Blerick Rios '31-Somerens FC Wittenhorst Egchel-EVV Belfeldia-RKMSV	Derde klasse B De Heeg-Oranje Boys RKHSV-Rapid SC Caberg-Walram SC WVV '28-Leomidas SV Hulsberg-Schimmert Maastrichtse Boys-Willem I	Vierde klasse F VOS-Bevo Bieslo-Venlo HBSV-GFC '33 Koningslust-Swalmen Helden-Baarlo Grashoek-RKSVN
Derde klasse A Amicitas-Bunde Meerder Boys-RVU Heidebloem-Berg '28 IVS-Schar SVME-Caaron Simpelveld-Zwart Wit '19	Vierde klasse G Guipen-Sportclub '25 SV Slaken-Lemirisa Vijlen-Wit Groen VC Vilt-SV Nijswiller RKASV-Banholtia	Vierde klasse H BVV '27-Wansum Melderslo-Achates Stormvogels '28-Yssel- steen SSS '18-Resia '42 Leunen-EWC '46 Vitesse '08-IVO
Derde klasse B Bekkerveld-VKC		

Van oze correspondent
IVO BONTEN

HEILUST-KVC ORANJE 5-1 (2-0). 16. Thomas 1-0, 43. Thomas 2-0, 77. Lurken 3-0, 79. Degens 3-1, 87. Thomas 4-1, 89. Lurken 5-1. Scheidsrechter: Wolter. Toeschouwers: 100. Gele kaart: Somers (Heilust) en Caumon (KVC Oranje).

Heilust: Janssen, Paulissen, Somers, Lenkens, Jegers, Senden, Budie, Melissen, Frjns, Lurken, Thomas.

KVC Oranje: Peeters, Paulissen, Körver, Eck, Ritterbeeks, Lurkens, Kluter, Caumon, Engels, Degens, Havenith.

KERKRADE - In een wedstrijd, die werd gekenmerkt door inzet en vechtlust, pakte Heilust terecht beide punten. KVC Oranje bood niet veel weerstand, waardoor de thuisclub gisteren een makkelijke middag had. Het werd, probleemloos, 5-1 voor Heilust. KVC blijft door dit resultaat puntloos.

In de beginfase trok Heilust het initiatief naar zich toe. Heilust zette de bezoekers onder druk en aldus ontstond er een veldoverzicht voor de thuisclub. Het duurde tot de zestiende minuut eer het raak was. Roger Thomas kreeg de bal en schoot 1-0 in. De ban was gebroken. KVC, tot dan toe goed verdedigend, reageerde met een counter via Pascal Degens. Heilust-doelman Janssen stond succes in de weg.

De weersomstandigheden, vooral de wind, speelden beide teams duidelijk parten. Een fout van Leon Caumon zorgde er voor dat Heilust een vijftal minuten voor rust op grotere voorsprong kwam. Na slecht uitverdedigen kwam de bal bij Mark Senden, die voorzette en Roger Thomas 2-0 liet inkoppen.

Doelsaldo

Na de thee wilde de thuisclub het doelsaldo opvijzelen. KVC belette dat tot een kwartier voor tijd. Theo Lurken scoorde toen uit een corner. De bezoekers maakten nog geen minuut later 3-1 door Pascal Degens. De laatste vijf minuten scoorden Roger Thomas en Theo Lurken nogmaals en brachten daarmee de 5-1 eindstand op het bord.

Resultaat

Heilust-trainer Wiel Baltus: „Wij hebben verdiend gewonnen. KVC had niet veel tegen ons in te brengen. Met het resultaat ben ik tevreden, maar met het in de tweede helft vertoende spel niet. In plaats van over de vleugels te spelen, gingen we diep spelen. Door de wind kwamen de passes niet aan. In de eerste helft deden we dat niet, en toen waren we ook een stuk gevaarlijker.”

Roermond haalt uit • Eijsden kansloos in Panningen

Schimmert verbaast Almania

ALMANIA - SCHIMMERT 0-1. In de eerste helft was een gelijkopgaand duel. Door van een fout in de Almania-verdediging te profiteren kon Schimmert via Goossens verrassend de leiding nemen: 0-1.

In het tweede bedrijf was Almania sterker, maar de hechte gastendefensie gaf geen kansen weg. In de slotfase stond het houtwerk ook nog in de weg, waardoor vierdeklasser Schimmert een verrassende overwinning behaalde. Scheidsrechter in Broeksittard: Crolla.

Caenen vertrekt bij Chevreumont

KERKRADE - Trainer Theo Caenen vertrekt aan het einde van dit seizoen bij eersteklasser Chevreumont. Caenen, die in het verleden onder meer geruime tijd trainer was van Heerlen Sport, is bezig aan zijn tweede seizoen bij de Kerkraadse club.

Van onze correspondent
WILLY WINGEN

WAUBACH-SVN 2-4 (1-2). 23. Offergeld 1-0, 35. Dautzenberg 1-1, 38. Dautzenberg 1-2, 70. Kruishaar 1-3, 74. Zenden 1-4, 87. Starmans 2-4. Toeschouwers: 200. Scheidsrechter: Fleuren. Gele kaart: Spronck (Waubach), Janssen (SVN).

Waubach: F. Snijders, Jurgens, Van Kan, C. Snijders, Horbach, Kleinjans, Offergeld, Kockelkorn, Spronck, Doopeer, Starmans.

SVN: Maessen, Gerringa, Kruishaar (84. Sturtz), Van Hoof, Roumans, Janssen, Zenden, Custers, Dautzenberg, Nelissen, Berends.

LANDGRAAF - Vreemd hoe twee trainers heel verschillend een bekerwedstrijd analyseren. Zo was SVN-trainer Wim Logister uitermate tevreden

Waubach kansloos in Landgraafse bekerderby

SVN werkt aan zelfvertrouwen

na de winst op plaatsgenoot Waubach: 2-4, waarna hij de prestaties van zijn ploeg roemde. Aan de andere kant echter haalde collega Rob Hutting

vooral het in zijn ogen bedenkelijke niveau van beide ploegen aan, ook al ging de winst volgens dezelfde Hutting verdiend naar SVN.

De waarheid zal zoals altijd wel ergens in het midden liggen. Feit is dat SVN na deze bekerwinst weer vol zelfvertrouwen zit. Logister: „Ik hoop dat we op de goede weg zijn. We moeten nu eens niet blijven zeiken dat het slecht gaat, maar dat we na deze serie (hij doelde op de competitiewinst bij Deurne, het gelijke spel tegen TSC en nu de bekerwinst bij Waubach, red.) ook eens positief gaan denken.”

„Je ziet, dat er toch een wereld van verschil bestaat tussen een slechte hoofdklasser en een goede eerste klasser,” liet SVN-voorzitter Hein Steinen zich ontvallen.

Rob Hutting dacht daar echter anders over. „Qua voetbal vond ik SVN niet sterk. De ploeg scoorde alleen wat vaker. Ik denk, dat SVN het ook in de eerste klasse nog moeilijk zal hebben. Het was van beide kanten beneden de maat en dan moet je niet zeuren over het weer. Typisch Nederlands. In België wordt altijd gespeeld, weer of geen weer. Er stond vandaag gewoon een beetje veel wind en daar hebben beide ploegen dan evenveel last van.”

Waubach startte voortvarend. SVN kwam amper van de eigen helft en een doelpunt was het logische gevolg, toen Patrick Doopeer de scherp opgestelde Ronald Offergeld vond: 1-0. Volgens Hutting viel het met die persie wel

Klasseverschil

PANNINGEN - EIJSDEN 6-2. In de eerste helft was het een gelijkopgaand duel met over en weer kansen. Panningen had optisch een overwicht en Eijsden was gevaarlijk bij uitval. Na de hervatting was het klasseverschil duidelijk zichtbaar en kon Panningen zich gemakkelijk voor de volgende ronde plaatsen.

De score: Veugen 0-1, Robert Jansen 1-1, Henssen 1-2, Houben 6-2, Rust. Doensen 3-2, 4-2, 5-2 en 6-2. Scheidsrechter Geuskens.

En voorts...

MONTAGNARDS - BIESLO 3-1. Van Dijk 1-0, Rust, Dekkers 2-0, Beurskens 2-1, Zelfgoal 3-1. Scheidsrechter Van Heugten.

FOTO: FRANS RADE

● KVC Oranje-speler Bert Körver (links) belet Mark Senden van Heilust de doorgang.

jeugdvoetbal

Fortuna Sittard bedwingt koploper

ENSCHDEDE - De jeugdploeg van Fortuna Sittard behaalde een verdienstelijke puntentelling tegen koploper FC Twente. In de eerste vijftien minuten trok Fortuna het initiatief naar zich toe maar wist enkele fraaie scoringskansen niet te verzilveren. In de 15e minuut kwam Twente op voorsprong. Bij een snelle uitval werd een corner afgedwongen. Temidden van een aantal spelers viel de bal voor de voeten van jeugd-internationaal Bruggink, die 1-0 scoorde.

In dezelfde minuut werd het alweer gelijk. Een goede aanval van Fortuna Sittard werd bekwaam afgerond door Mark van Bommel 1-1. De strijd kreeg hierna een meer gelijkopgaand karakter maar gescoord werd er niet meer.

In de tweede helft legde Fortuna Sittard het accent iets meer op de verdediging. Hierdoor had Twente een optisch overwicht maar de sporadische kansen werden niet benut, waardoor het terecht 1-1 bleef.

oefenvoetbal

VKC-Kluis 2-0
Heidebloem-DVO 4-2
Dinsdag 16 november
RKONS-FC Hoensbroek 20.00 uur
Linne-Sittard 19.30 uur

Publiekslieveling Gustafsson buigt voor 'Pete Perfect' Sampras heerst in Antwerpen

ANTWERPEN – De zaal was van Magnus Gustafsson, de baan van Pete Sampras in de finale van het ECC-toernooi. Sampras stapte het festival in Antwerpen uit zoals hij er tegen Wheaton was binnengekomen. Met een overwinning in iets meer dan vijftig minuten, 6-1, 6-4. Sampras heeft een aantal bijnamen, die hem koud laten. „Zolang men maar niet zegt Saai Piet.” Zondagmiddag werd het opnieuw 'Pete Perfect'. Een heel andere speler dan de man, die een avond eerder stond te ploeteren tegen Cedric Pioline. „De nummer één van de wereld,” vond Gustafsson. „Is niet te peilen. Als je tegen Courier speelt, weet je wat je kunt verwachten. Bij Sampras nooit.”

„Hij toont geen emoties als het goed gaat en zeker niet als het minder lukt.” Gustafsson begon nerveus. „Ik heb veel minder ervaring dan Sampras in finales, ik ben slecht begonnen en daarna nooit meer echt in de wedstrijd gekomen.”

Sampras had iets opgepikt van de strijd van zaterdag met Pioline, die de eerste set had gewonnen en in de tweede met 5-3 voorstond en één game later zelf voor de wedstrijd en voor zijn plaats in het ATP-Masters van Frankfurt mocht serveren. Een game, twee punten van een plaats bij de laatste acht in het toernooi van de allerbesten uit 1993. Pioline

was woedend, na zijn verlies en verneddele een paar bloembakken op zijn weg naar de kleedkamer.

Omdat hij zijn plaats in Frankfurt had verspeeld? „Nee, omdat ik voor de derde keer, na New York en onlangs Lyon, van Sampras heb verloren. Omdat ik er zo pal bij was. Mijn enige voldoening is dat ik weer iets dichterbij hem ben gekomen, mijn hoop is dat ik eens ook iets van zijn ervaring krijg, want in de derde set ben ik overspeeld.”

In de finale wachtte Sampras geen moment. Hij begon met een onhoudbare opslag en stond Gustafsson in de eerste set op zijn service slechts één puntje (een dubbele fout) toe. De Zweed won in achttien minuten slechts negen schamele punten.

Antwerpen gunde hem meer, de zaal stelde zich als één man op achter de zwakkere. Sampras verblijkte noch verbloosde toen Gustafsson eindelijk richting en kracht in zijn opslag ging combineren. Hij wachtte op het kansje dat moest komen.

De doorbraak viel in de vijfde game en werd bijna teniet gedaan in de achtste. „Toen had ik iets meer durf moeten tonen,” vond Gustafsson. Het zou niet geholpen hebben. „Ik speelde mijn beste partij uit het toernooi,” stelde Sampras zonder een spoorje bluf.

Espinoza snelste in New York

NEW YORK – Andres Espinoza kon zondag eindelijk lachen. De 30-jarige Mexicaan won de 24e editie van de marathon van New York nadat hij in 1991 en 1992 als tweede door de finish in Central park was gekomen. De Mexicaan zegevierde in 2.10.04, de zevende tijd van dit jaar.

Bij de vrouwen ging de winst, 40.000 dollar (ruim 75.000 gulden) en een luxe automobiel ter waarde van ruim 80.000 gulden naar de Duitse Uta Pippig in 2.26.24.

Talent Robert Smits verloochent zich niet

DOOR FRANS DREISSEN

MAASTRICHT – Baggeren en sopen. De liefde voor de modder gaat ver. Vooral bij Robert Smits (23), een van de in totaal 477 finishers in de 47e editie van de ENCI-berglloop. De student bedrijfskunde kwam helemaal uit Groningen om zijn macht bij de crossers te onderstrepen. Als junior werd hij al vaker als triomfator in Maastricht gelauwerd. De voormalige Kimbriaan achtte het nu eens tijd om het traditierijke

evenement bij de senioren op zijn naam te schrijven.

Glad, geaccidenteerd en gevaarlijk. Het klimtje naar Kanne met een stijgingspercentage van tien procent en de korte glibberige afdalingen maakten van de ENCI-loop een fysieke uitputtingsslag. Windkracht 8 en regen zorgden bovendien voor extra ongemak. De cross maakt echter hard en sterk. „Het was zwaar weer, maar het lopen ging me nog relatief gemakkelijk af”, sprak Smits. Hij toonde verrukt

met het succes, de trofee en de cheque. Genoege compensatie voor de geleden pijn en verzuurde benen.

Robert Smits (9 km in 28.10 minuten) had onderweg nog zowaar meedogen getoond voor concurrent Marc Jaspers. De Maastrichtenaar gleed halverwege de race onderuit.

„Ik vond het sneu voor hem.” Smits temporeerde, keek even later weer recht in het gelaat van Jaspers en besloot in de aansluitende afdaling zijn beslissende aanval te plaat-

sen. „Ik kan beter bergaf lopen gezien mijn langere paslengte.”

Smits, die vanaf zijn zevende tot en met zijn twintigste in Maastricht heeft gewoond, bouwde zijn voor-sprong langzaam maar gestaag uit naar 27 seconden. Marc Jaspers, die in zijn loopbaan driemaal eerder in de ENCI-loop met de hoofdprijs aan de haal ging, toonde zich een sportieve verliezer. „Ik had na de valpartij de schrik een beetje in de benen. Dat is echter allerminst een excuus. Smits heeft de zege verdiend. Ik

ben tevreden. Zeker na een blessureperiode van zeven maanden.”

Voor Mark Jaspers is de cross een doel, voor broer Roger een middel. „Ik heb behoudend gelopen. Geen al te grote risico's genomen. Ik heb de ENCI-loop viermaal gewonnen, maar richt me nu meer op de weg. De marathons,” verontschuldigde Roger Jaspers zich voor de vierde plaats, pal achter Paul Hagedoren. Jaspers concentreert zich op de klassieke lopen. Rotterdam en New York. Bijten in de 'Big Apple'. „De marathon schenkt me meer voldoening dan een zware cross.”

Bij de dames sleepte de Witruissche Svetlana Muchomorova in een

● **Paul Hagedoren voert bij de start het veld aan. Rechts naast hem winnaar Robert Smits.**

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

tweekamp met Johanna Kok superieur de winst uit het vuur. Muchomorova is de sombere en bijna uitzichtloze situatie in haar vaderland ontvlucht. Vanuit Aken struint de hardlooptoeriste de diverse wedstrijden af, op jacht naar harde valuta. „Maar met zo weinig tegenstand is dat geen pretje”, vertelde de 26-jarige atlete uit Mogiljov, die ooit deel uitmaakte van de Russische B-selectie.

Steffi Graf kan nog niet uit de voeten

PHILADELPHIA – Steffi Graf leefde in de finale van het toernooi in Philadelphia een slechte nacht. De 24-jarige titelverdedigster werd er tegen de Spaanse Conchita Martínez niet aan te pas: 3-6 3-6. Graf was het haar eerste toernooi vijf weken pauze wegens een operatie. De partij duurde een uur en dertien minuten.

In Moskou greep Marc Rosset de Kremlincup. In de finale kogelde Zwitser met zijn harde service Duitser Patrick Kühn, die versend ver was gekomen, omver. Boris Jeltsin, een verwoed tennisser, onder de toeschouwers was als eerste geplaatste olympisch kampioen met 6-4 6-3. Rosset zelf niet zo tevreden over zijn spel.

Carlos Costa won in een Spaanse finale het toernooi van Buenos Aires. De als tweede geplaatste Costa sloeg Alberto Berasategui met 6-1 6-4.

Frauke Joosten in tweede ronde

SWANSEA – In Swansea bereikte Frauke Joosten de tweede ronde van de kwalificatie van het 100-dollar toernooi. De Limburgse tennisster versloeg de Noordhollandse Riska Volkerts met 1-6, 6-4, 6-2.

Annemarie Doppen heeft in de tweede landelijk optreden in leeftijdsgroep van tennissters tot met 16 jaar aangetoond dat ze tot betere speelsters behoort. In Antwerpen drong zij door tot de halve finales. Pas tegen de Zuidhollandse Jolanda Mens haakte zij af (0-6, 6-5).

Bij de jongens werden Robert Pechler en Tom Ricker in de tweede ronde uitgeschakeld. Sebastian Neuhaus kon al na een partij thuis.

In de Volkl Rackets wintercompetitie werd een begin gemaakt met de strijd in de eerste klasse. Kerkrade is zowel in poule A als in poule B met een team vertegenwoordigd. Het eerste team met de jongere spelers leed een ruime 6-2 nederlaag tegen Blerick 2. In de enkelspel waren de beide dames Jacqueline Jorgens en Chantal Fijen sterker dan hun tegenstandsters. De heren singles en de dubbels gingen allemaal naar de Noordlimburgers. De beste poule won Brunssum 2 met 6,5-1,5 van GTR 2.

In de andere poule nam Kerkrade de leiding. Guido Bodeutsch, Marcel Cox, Marion Nacken en Miriam Pechters hoefden maar één punt afstaan aan SLTC 3.

Anita

DOOR HARRY MURÉ

HEERLEN – Ze zit op hete kolen. Om vier uur beginnen de Limburgse kampioenschappen en vooraf moet ze zich blootgeven voor de huldiging. Vorige week veroverde ze in Oostenrijk de Europese titel taekwondo, onderdeel stijl. Anita Seo gordt zich kordaat met haar zwarte band, de 'tie' die fel contrasteert met de 'dobok', het witte pak. Gezwind dribbelt ze naar het centrum van de Oirsbeekse sporthal waar stoere mannen de dienst uit maken. Huisvrouw is ze, de veertig gepasseerd. Moeder van twee dochters. Taekwondo, een verbazingwekkende sport.

Wat je nodig hebt, zijn een hoge pijndrempel, zwiepende reflexen en stevige longen annex inborst. „Het lijkt soms brutaal, maar door de strenge regels is het een veilige bezigheid.” Al is een knock-out niet uitgesloten.

Anita greep het goud in Wörgl. Dat klinkt naar worgen, maar daar draait het niet om in het taekwondo dat door tienduizend Nederlanders met grote passie wordt beoefend. In de klasse van de gelouterde vrouwen verwees ze de Duitse Beate Karrasch en de Oostenrijkse Maria Bliem naar het zilver en brons. „Het Wilhelmus, ik had de tranen in de ogen.” Verschrikkelijk zenuwachtig. Met geheven armen betrad ze het hoogste platform. Anita uit de Kievitstraat op de Heksenberg.

„Je bent heel dankbaar dat je het kunt.” Een vreemde sport als kroon op het bestaan. „Taekwondo is uitermate geschikt voor mensen die zich sterker en veiliger willen voelen.” Zo ziet ze er ook uit. Op straat heeft ze het trappende en slaaende arsenaal nog nooit hoeven te benutten. „Dat komt omdat ik zekerheid uitstraal.” Geen kenau, maar gewoon een dame met pit.

Gemakshalve wordt haar sport vergeleken met kickboksen. Dat is een gemene trap op de ziel van iedere rechtgeaarde taekwondoka. „Kickboksen heeft geen geestelijke achtergrond.” Het is iets voor mensen die bloed willen zien.

Taekwondo is oosterse wijsheid, mysterieus tot op het bot. Met louter schoppen en stoten kom je nergens. „Wij zijn geen straatvechters.” In Korea is taekwondo een verplicht leervak op school. „De agressiviteit wordt niet verduubeld, maar weggenomen. Het maakt kinderen tolerant, omdat ze overtuigd raken van hun eigen kracht.”

De goede taekwondoka maalt niet om een scheve kaak en hij/zij voelt zich zelden in het kruis getast. „Het beeld is negatief. Moeilijk om de mensen van het tegendeel te overtuigen.” In de supermarkt krijgt ze al gauw reacties van: „Wat doe jij voor rare sport?” Hetgeen geduldige uitleg vergt. „Je kunt als vrouw evengoed aerobisch gaan doen, maar taekwondo biedt veel meer. Uit een moeilijke situatie komen.” Leren omgaan met paniek in de boze wereld.

Voor een vrouw zit 'em daarbij het pluspunt in het verrassingsmoment. „Met een vuiststoot kan ik” – als ze zou willen – „gemakkelijk iemand een paar gebroken ribben bezorgen, maar daar gaat het niet om.”

Taekwondo is opgesplitst in twee 'wegen'. Het full-contact, het echte raken van de tegenstander ('kumite'), en de stijl-

● **Europees kampioene Anita Seo. Meesteres van het schijngevecht.**

Foto: PETER ROOZEN

vorm van het schijngevecht ('kata'). Anita is de meesteres van de stilistische beweging. Thuis bij de koffie en de koekjes ziet het er nog redelijk onschuldig uit.

De kopjes rammelen hooguit lichtjes op het tafelkleed, maar een uur later in de 'dojang' van Oirsbeek kun je beter bij haar uit de buurt blijven.

Zij bemint de dynamische uitvoering van de exact voorgescreven patronen, de hoge been- en voettechnieken. „Het accent ligt op snelheid, power en

harmonie van het lichaam. Het is een zekere vorm van turnen.” Mooi om te zien. Ze noemt het 'de esthetische kant die de persoonlijkheid in positieve zin verandert'. Met dubbel effect, want met de voet boven het hoofd trappen, is ook goed voor de ballen.

Voluit heet ze Anita Seo Myung Soo. Naar haar Koreaanse man

die in Europa geldt als de missionaris van het taekwondo. Houder van de negende dan, de hoogste graad van de wereldfederatie, en bezielende kracht van Taekwondo Vereniging Heerlen en het District Limburg. Op de internationale vloer geniet Myung Soo groot aanzien.

Anita is geboortig uit Alsdorf waar ze zich vanaf haar zeven-

tiende bekwaamde in de kunst van de zelfverdediging. „Mijn man studeerde in Aken. We hebben elkaar in de wedstrijdzaal leren kennen.” Ze hebben twee dochters, Desiree en Jessica. Beiden sierden zich met een aspiranten- en jeugdtitel. De clan is verslaafd aan de sport, „maar we zijn geen fantasten. Je ziet vaker dat een heel gezin volleybal of voetbal doet. Dat is niets bijzonders’.

In eigen kringen verwierf Anita grote bekendheid als scheidsrechter. Ze jureerde tijdens wereldkampioenschappen en toernooien in Barcelona, Athene en New York. Hoogtepunt waren de Olympische Spelen van Seoel waar taekwondo furor maakte als demonstratiesport.

Beste naties van de honderdvijftig actieve landen zijn Korea, Mexico en China. In Europa geven Spanje, Duitsland, Turkije, Egypte en Nederland de toon aan.

Taekwondo, warm aanbevolen voor de rijpe vrouw. Nu de dochters op eigen benen staan, heeft Anita de handen vrij. „Volgens de leek is het vecht-taekwondo realistisch, maar de stijl is veel rijker.” Het schijngevecht biedt meer mogelijkheden tot expressie. „De basis is een verzameling van zeventien vormen van verdediging.” Die moet je tot in het puntje van de dikke teen beheersen, voor het geval het serieus wordt.

Het is haar niet komen waaien. „Als je snel succes wilt boeken, moet je gaan kickboksen. Taekwondo is in de eerste plaats een levenshouding. Er zit veel wijsheid achter. Die verwerf je door jarenlange, harde training.” Taekwondo creëert geen vechtmachines, maar 'vredelievende, bescheiden en verdraagzame mensen die de weg van het leven kennen’. Rechtstreekse confrontaties mijdt ze. Het afreageren van complexen is taboe. Taekwondo, de filosofie van de fairness.

In het Koreaans heet ze:

Anita 서명소

Vrij vertaald betekent het: 'Hoopvol licht dat gloeit boven het stille strand'.